

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

CUPRINS

CAPITOLUL 1: CONSIDERAȚII

GENERALE.....	3
1.1. Metodologia	3
1.2. Coerența cu alte strategii de dezvoltare naționale, regionale județene și locale.....	6
1.2.1. Strategia de dezvoltare a României	6
1.2.2 Strategia de dezvoltare regionala Nord-Est 2014-2020.....	7
1.2.3 Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Suceava, perioada 2011 – 2020	8
1.2.4 Strategia Europa 2020 – priorități, inițiative, obiective	11

CAPITOLUL 2: ANALIZA POTENȚIALULUI COMUNEI MOLDOVA SULIȚA

2.1 Analiza patrimoniului natural	13
2.1.1. Așezare geografică. Frontiere.	13
2.1.2. Suprafață. Unități administrativ teritoriale.	14
2.1.3. Elemente de delimitare și accesibilitate ale teritoriului	14
2.2. Relieful	17
2.3. Clima	18
2.4. Rețeaua hidrografică	21
2.5. Vegetația și fauna.....	22
2.6. Solurile și resursele lor	28
2.7. Analiza cadrului economic.....	29
2.7.1. Structura economiei în comuna Moldova Sulița	29
2.7.2. Agricultură	31
2.7.3. Turismul.....	35
2.8. Analiza cadrului demografic	48
2.8.1. Populația	48
2.8.2. Forța de muncă	51
2.9. Urbanism	54
2.9.1. Căi de comunicație	54
2.9.2. Gospodărirea apelor.....	55
2.9.3. Echiparea energetică.....	56
2.9.4. Iluminatul public.....	57
2.9.5. Gestiunea deșeurilor	57
2.9.6. Tehnologia informației și comunicațiilor.....	58
2.9.7. Canalizare	58
2.9.8. Alte servicii/facilități publice	58
2.10. Sistemul de educație și învățământ.....	60
2.10.1 Prezentare generală - Învățământ preșcolar	60
2.10.2. Învățământ primar și gimnazial	62

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

2.10.3. Proiecte implementate	62
2.11. Cultură.....	62
2.12. Sănătate și asistență socială	65
2.12.1. Situația actuală din domeniul sanitar	65
2.12.2. Asistență socială	66
2.13. Protecția și conservarea mediului natural.....	67
2.13.1. Calitatea aerului	67
2.13.2. Calitatea apei	69
2.13.3. Calitatea solului	70
2.13.4. Situații excepționale petrecute în localitate.....	71
2.13.5. Măsuri luate în localitate pentru protejarea mediului	71
CAPITOLUL 3: ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE – VIZIUNEA COMUNITARĂ	71
CAPITOLUL 4: PROPUNERI PRIVIND MODERNIZAREA ȘI DEZVOLTAREA	
COMUNEI MOLDOVA SULIȚA	78
4.1. Analiza SWOT a comunei MOLDOVA SULIȚA	78
4.2. Viziunea, obiectivele generale, obiectivele specifice și proiectele comunei	
MOLDOVA SULIȚA pentru perioada 2016-2026.....	90
Viziunea de dezvoltare a Comunei Moldova Sulița	91
Obiective specifice	91
Măsuri și proiecte identificate	92
Obiectiv specific 1: Susținerea dezvoltării comunitare prin îmbunătățirea	
infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, comunicații) la nivelul	
comunei moldova sulița.....	92
Obiectiv specific 2: Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, cultură,	
sănătate, situații de urgență și protecție socială	96
Obiectiv specific 3: Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea	
exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea	
activităților de prelucrare a produselor agricole.....	101
Obiectiv specific 4: Creșterea atractivității comunei Moldova Sulița ca	
destinație turistică	103
Obiectiv specific 5: Diversificarea activităților economice în comuna Moldova	
Sulița	106
4.3 Fișe de proiecte	108

CAPITOLUL 1: CONSIDERAȚII GENERALE

1.1. METODOLOGIA

Ca orice comunitate modernă, comuna MOLDOVA SULIȚA trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Astfel, la inițiativa Primăriei MOLDOVA SULIȚA, s-a elaborat **Strategia de dezvoltare integrată pentru perioada 2016-2026**, cu scopul de a contribui la creșterea calității vieții locuitorilor din comuna MOLDOVA SULIȚA, prin implementarea de măsuri privind modernizarea și dezvoltarea infrastructurii, sprijinirea mediului de afaceri, dezvoltarea societății civile, dezvoltarea culturii și susținerea tradițiilor populare, dezvoltarea serviciilor sociale și dezvoltarea tuturor formelor de turism.

Această strategie se adresează tuturor actorilor locali care își doresc și pot să contribuie la dezvoltarea localității, de la autoritățile publice locale, la Camera de Comerț și Industrie, societăți private, instituții de cultură, ONG-uri, cetățeni.

Pentru a atinge scopul propus, este importantă parcurgerea unui proces axat pe participare, colaborare, consultare publică, planificare rațională, capacitate de organizare astfel încât să fie mobilizate toate resursele umane, materiale și financiare dobândite la nivel local, regional, național și nu în ultimul rând, este nevoie de efort susținut, de evaluare și monitorizare.

Principiile care au stat la baza elaborării strategiei de dezvoltare au avut în vedere cele șapte caracteristici ale strategiilor descrise mai jos. Sunt 4 principii:

1) **Participare și flexibilitate:** factorii locali interesați au fost consultați și implicați în elaborarea strategiei. Luând în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai zonei, strategia reacționează la schimbări și poate fi îmbunătățită/modificată.

2) **Creativitate și fezabilitate:** s-au promovat acțiuni care să ducă la o strategie realistă, care va putea fi aplicată și implementată.

3) **Abordare integrată:** s-a ținut cont de cadrul de programare al României privind strategiile existente la nivel sectorial, regional și de cooperare și de țintele Europa 2020.

4) **Transparență:** publicul a avut acces la conținutul documentelor elaborate și a fost informat despre stadiul procesului de planificare.

Cele șapte **caracteristici ale strategiilor** (CSÁTH M., 1993): imagine asupra viitorului, creativitate, flexibilitate, activitate, create pentru acțiune, orientare spre schimbare, orientare spre un câștig durabil.

Prin prima caracteristică se înțelege că strategia este elaborată având în vedere viitorul regiunii pentru care aceasta este destinată. Astfel, strategia este parte a gândirii pe termen lung asupra viitorului regiunii în cauză. Creativitatea vizează faptul că prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potențialul de dezvoltare al regiunii.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Caracterul flexibil al strategiilor de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că acestea avantajează sisteme care se adaptează în permanență condițiilor externe și modificării situației interne. O strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar apărea pe parcurs.

Principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă din programe, a căror aplicare implică acțiuni concrete direcționate spre îmbunătățirea situației regiunii țintă.

Orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local.

O ultimă caracteristică ar fi aceea că scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile.

Metodologia de cercetare și analiză datelor a urmărit realizarea unui profil detaliat a comunei MOLDOVA SULIȚA și a presupus parcurgerea următoarelor etape:

Etapa 1 – Stabilirea listei de indicatori care să evidențieze caracteristicile relevante pentru comuna MOLDOVA SULIȚA;

Etapa 2 – Culegere date secundare (prin metoda chestionării directe) din cadrul comunei;

Realizarea analizei teritoriului a presupus o analiză secundară realizată la primăria comunei. Analiza a presupus următoarele arii de cercetare:

- Analiza cadrului natural;
- Analiza cadrului economic;
- Analiza cadrului demografic;
- Analiza urbanismului;
- Analiza sistemului de educație, învățământ, cultură și sport;
- Sănătate și asistență socială;
- Protecția și conservarea mediului natural și construit.

Pentru acoperirea acestor arii a fost conceput un formular de culegere de date.

Etapa 3 – Analiza SWOT pe domenii;

Etapa 4 – Mese rotunde cu "factorii cheie" din cadrul comunității – dezvoltare idei proiecte;

Etapa 5 – Analiza

Rezultatul acestei etape este un raport detaliat cu privire la starea de fapt a comunei MOLDOVA SULIȚA

Etapa 6 – Elaborarea draftului de strategie, supus dezbaterii publice.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Etapa 7 – Definitivarea strategiei și aprobarea acesteia de către Consiliul Local al comunei MOLDOVA SULIȚA

Etapa 8- Implementare, monitorizare și control

Etapa de implementare, monitorizare și control, reprezintă sistemul de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora relativ la dezvoltarea comunității.

Scopul monitorizării și evaluării implementării strategiei:

- evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat
- constatarea durabilității proiectelor implementate

Succesul realizării unei strategii depinde în mare măsură de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia. În procesul implementării prezentei strategii vor fi implicați mai mulți actori:

- administrația locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
- agenții economici și ONG-uri
- societatea civilă

Etapa de implementare, monitorizare și control cuprinde 4 etape:

1) Adoptarea

În cadrul acestei etape strategia va fi supusă dezbaterilor publice. În urma dezbaterilor se vor opera recomandările primite și strategia va fi înaintată Consiliului Local în vederea aprobării.

2) Implementarea

În cadrul acestei etape se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare. Fiecare proiect va conține obiective stricte, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea proiectului, sursele de finanțare.

3) Monitorizarea

Monitorizarea implementării strategiei, ca întreg, și a acțiunilor concrete urmărește realizarea obiectivelor în contextul acțiunilor/activităților propuse, a resurselor umane, materiale și financiare alocate, respectarea planificărilor în timp, buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte, performanțele echipelor de implementare, etc.

În cazul apariției de devieri de la planificare, a situațiilor de criză sau de forță majoră, apariția de reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, etc., activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare – restructurare – alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a Strategiei sau proiectelor pe sensul de implementare prevăzut și, astfel, să se asigure realizarea impactului așteptat.

4) Evaluarea rezultatelor și impactului

Sistemul de evaluare permite să se aprecieze în ce măsură Strategia și proiectele componente și-au atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate.

Evaluarea se realizează la trei momente cheie:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- Evaluarea anterioară începerii acțiunii: se evaluează impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, constituind un element important de decizie asupra oportunității proiectului/acțiunii.

- Evaluarea intermediară a acțiunii: se efectuează la jumătatea perioadei de implementare, analizând cursul corect al acțiunii și rezultatele intermediare;

- Evaluarea finală se realizează după finalizarea proiectului, imediat sau/și după anumite perioade, pentru a analiza dacă au fost atinse rezultatele prevăzute de proiect. Această evaluare poate servi ca justificare pentru noi proiecte care să consolideze sau să corecteze rezultatele realizate.

Pentru realizarea monitorizării și evaluării, atât la nivel de strategie, cât și la nivel de acțiune individuală, se pot utiliza indicatori de progres - la nivel de strategie și indicatori de impact și de rezultat - la nivel de acțiuni concrete.

1.2. Coerența cu alte strategii de dezvoltare naționale, regionale județene și locale

În cele ce urmează considerăm ca fiind importantă prezentarea atât a STRATEGIEI DE DEZVOLTARE RURALĂ A ROMÂNIEI 2014-2020, Strategia de Dezvoltare a regiunii NE 2014-2020 precum și cea a Județului SUCEAVA, pentru a observa în ce măsură prezenta strategie se integrează în principiile stabilite în cadrul acestor strategii naționale, regionale și județene, care au fost elaborate în concordanță cu reglementările Uniunii Europene.

1.2.1. Strategia de dezvoltare a României

Pentru următorii ani strategia de dezvoltare a României se înscrie în contextul de reformă și dezvoltare pe care UE și-l propune prin strategia Europa 2020.

Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru perioada 2014-2020 contribuie la realizarea unei creșteri inteligente prin sprijinirea formelor de cooperare între instituțiile de cercetare și fermieri și alți actori ai economiei rurale dar și prin sprijinirea componentei de formare profesională, dobândire de competențe și diseminare a informației. De asemenea, PNDR are în vedere o creștere durabilă care pune accent pe scăderea emisiilor de carbon și sprijinirea practicilor agricole prietenoase cu mediul. Nu în ultimul rând, sprijinul acordat investițiilor în infrastructura și economia rurală duce la reducerea sărăciei și crearea de locuri de muncă în zonele rurale, contribuind astfel la o creștere favorabilă incluziunii.

Din punct de vedere al dezvoltării, zonele rurale înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică ineficientă; o serie de riscuri pentru oameni și mediu exacerbate de schimbările climatice și care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale și, în general, a teritoriului național.

Acordul de Parteneriat propus de România asigură convergența cu strategia europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, precum și cu scopul specific al fiecărui fond, în conformitate cu obiectivele Tratatului, inclusiv în ceea ce privește coeziunea economică, socială și teritorială. Pentru a îndeplini aspirațiile de creștere economică reflectate în obiectivul global al Acordului de Parteneriat, economia românească trebuie să se transforme într-o economie modernă și competitivă, abordând cele cinci provocări în materie de dezvoltare: I. Competitivitatea; II. Oamenii și societatea; III. Infrastructura; IV. Resursele; V. Administrația și guvernarea. Din cele cinci provocări în materie de dezvoltare ale AP Ro, în strategia PNDR sunt abordate integral primele 3 provocări respectiv, Competitivitatea, Resursele, Oamenii și societatea și parțial, Administrația și guvernarea. În urma analizei și a identificării nevoilor socio-economice și a deficitelor structurale ale României se conturează necesitatea unui program investițional abordat pentru atingerea a 9 obiective tematice (OT) din cele 11 menționate în Cadrul Strategic Comun (CSC).

1.2.2 Strategia de dezvoltare regionala Nord-Est 2014-2020

Viziunea: „În anul 2020 Regiunea Nord-Est va fi un loc mai atractiv pentru a investi, a lucra și a locui!”

Obiectiv general: Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României.

Cu toate că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, ea se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare. Astfel, deși în perioada 2005-2008 produsul intern brut regional pe cap de locuitor a crescut în termeni reali, rata de creștere înregistrată a fost inferioară celei medii naționale, ceea ce a condus la o accentuare a disparităților de dezvoltare față de celelalte regiuni. Situația economică și socială a continuat să se agraveze odată cu intrarea în perioada de criză economică și financiară - anual a avut loc o scădere reală a produsul intern brut regional, într-un ritm mai accentuat decât cel existent la nivel național.

Principalii factori care determină nivelul scăzut de dezvoltare a Regiunii Nord-Est sunt:

- **Alternative economice reduse pentru populația din mediul rural.**

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

În mediul rural locuiește 57% din populația regiunii, reprezentând peste 2 milioane de persoane. Dintre aceștia peste jumătate de milion îl reprezintă persoanele ocupate în agricultură. În cele mai multe cazuri acestea practică o agricultură de subsistență, lucrând pentru propria gospodărie, nedevelopând o activitate aducătoare de venituri (ferme de subsistență) – practic este o formă de autoconsum, necuantificată în produsul intern brut regional. Mai mult, o treime dintre aceștia au vârste de peste 55 de ani și nivele reduse de calificare (studii nivel ISCED3 1 și 2). În aceste condiții, în numeroase localități rurale au apărut punji de sărăcie formate din persoane care sunt lucrători individuali în agricultură (formă deghizată de somaj), cu un nivel redus sau fără venituri, cu un nivel scăzut de calificare – persoane care au o accesibilitate redusă la servicii publice de educație și sănătate. Practic trei sferturi din populația săracă a regiunii locuiește în mediul rural, iar un sfert dintre aceștia îl reprezintă tineri între 16 și 24 de ani.

- **Competitivitatea scăzută a mediului economic.**

În regiune întreprinderile active existente au o productivitate a muncii redusă, inferioară mediei naționale cu 30%. Cele mai scăzute productivități se înregistrează în comerț, industria prelucrătoare și în mod surprinzător în comunicații și informații.

- **Nivelul scăzut de atractivitate, în special a zonelor rurale și orașelor mici și mijlocii.**

Zonelor rurale, în special cele din partea estică a regiunii, sunt caracterizate printr-un nivel redus de dezvoltare al infrastructurii de bază – gradul redus de modernizare a drumurilor comunale care determină o accesibilitate redusă către centrele urbane (implicit la servicii de educație și sănătate), infrastructura de utilități insuficient dezvoltată din punct de vedere cantitativ și calitativ în raport cu populația existentă, accesul redus la internet și la serviciile aferente societății informaționale. Adăugând la toate aceste elemente și lipsa locurilor de muncă, obținem un tablou al cauzelor care determină migrarea tinerilor din mediul rural fie către alte State Membre (în căutarea unui loc de muncă), fie către zonele urbane dezvoltate. Totodată, zona rurală se confruntă cu probleme de mediu - suprafețe întinse sunt afectate de fenomenele de panta (eroziune, alunecări de teren, inundații), însumând o treime din suprafața totală afectată a României.

1.2.3 Strategia de dezvoltare economică și socială a județului Suceava,
perioada 2011 – 2020

VIZIUNEA DE DEZVOLTARE

În anul 2020, județul Suceava va fi un județ care s-a dezvoltat durabil, valorificând potențialul economic existent, în scopul:

- asigurării echilibrului între sistemele socio-economice și potențialul natural;
- existenței unei forțe de muncă calificate, pentru care există un număr suficient de locuri de muncă bine plătite;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

- creșterii competitivității județului, prin dezvoltarea sectoarelor economice existente, în vederea eliminării disparităților economice intra- și interregionale;
- diversificării economiei județului, prin valorificarea eficientă, ecologică și durabilă patrimoniului natural, cultural-istoric și uman și poziționării geografice în zonă de frontieră;
- îmbunătățirii continue a nivelului de trai al cetățenilor județului, asigurându-le acces egal la utilități și servicii publice calitativ superioare;
- implicării active a instituțiilor pentru dezvoltarea economică și socială echilibrată a județului, consultând democratic comunitatea, partenerii sociali și mediul de afaceri în procesul decizional.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava în perioada 2011 – 2020 constă în dezvoltarea durabilă a județului Suceava prin valorificarea potențialului existent, diversificarea și extinderea activităților economicosociale, în vederea creșterii nivelului de trai al locuitorilor.

Obiectivele strategice ale Strategiei de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava în perioada 2011 – 2020 sunt:

1. Valorificarea poziției strategice a județului Suceava la frontiera Uniunii Europene, prin eliminarea disparităților economice și sociale intra- și interregionale (naționale și europene), precum și a disparităților dintre mediul urban și cel rural în cadrul județului.
2. Valorificarea eficientă, ecologică și durabilă a patrimoniului natural și antropic al județului Suceava.
3. Creșterea competitivității economice a județului Suceava prin diversificarea economiei și promovarea turismului, în vederea creării de noi locuri de muncă, cu reflectare directă în creșterea nivelului de trai al populației.
4. Dezvoltarea și utilizarea eficientă a capitalului uman, adaptarea calificărilor profesionale la cerințele pieței și creșterea incluziunii sociale.

Obiectivele specifice ale Strategiei de Dezvoltare economică și socială a județului Suceava în perioada 2011 – 2020 identificate sunt:

1. Dezvoltarea echilibrată a infrastructurii, coordonată cu implementarea sistemelor adecvate de management al capitalului natural și de prevenire și gestionare a riscurilor naturale.
2. Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unor practici de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și crearea de noi locuri de muncă.
3. Dezvoltarea sectorului educațional, promovarea educației formale și non-formale și a unui stil de viață sănătos.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

4. Crearea condițiilor pentru o piață a muncii flexibilă, în care oferta de muncă este adaptată permanent cerințelor angajatorilor și promovarea accesului egal la servicii sociale și de sănătate de calitate.

5. Creșterea contribuției economiei rurale la dezvoltarea județului prin stimularea spiritului antreprenorial și valorificarea resurselor specifice spațiului rural.

6. Promovarea și valorificarea resurselor turistice ale județului Suceava.

7. Dezvoltarea capacității administrative la nivelul județului Suceava.

8. Creșterea gradului de acces și utilizare a tehnologiilor informației și comunicării la nivelul județului Suceava.

9. Dezvoltarea infrastructurii culturale și valorificarea moștenirii culturale și istorice existente la nivelul județului Suceava.

10. Îmbunătățirea continuă a relațiilor internaționale și dezvoltarea parteneriatelor intra- și inter-regionale.

Caracteristici specifice ale zonei rurale din județul Suceava Strategia de dezvoltare a agriculturii județului Suceava urmărește finalizarea reformei proprietății funciare, stimularea transformării gospodăriilor țărănești în ferme agricole familiale cu caracter comercial, formarea clasei de mijloc în spațiul rural în contextul dezvoltării și modernizării satelor. Aplicarea proceselor de reformă în agricultură a condus la întărirea proprietății private și la implementarea de noi forme de organizare și exploatare a potențialului agricol și zootehnic.

În județul Suceava, conform rezultatelor Recensământului General Agricol 2010, 99,43% din totalul exploataților agricole sunt exploatații agricole, fără personalitate juridică. Exploatațiile agricole din județul Suceava reprezintă 20,15% din totalul exploataților agricole din Regiunea Nord-Est, clasând din acest punct de vedere județul Suceava pe primul loc la nivel de regiune.

În județul Suceava, 70,53% din suprafața exploatațiilor agricole este utilizată, situându-se astfel sub media regiunii, în cazul căreia, 81,36% din suprafața totală a exploatațiilor agricole este utilizată, și 98,86% din exploatațiile agricole din județul Suceava utili

Județul Suceava avea înainte de 1989 o bogată tradiție în domeniul zootehnic, domeniu foarte bine reprezentat în județ. După 1989, s-a înregistrat o scădere importantă a șeptelului la nivelul județului, prin desființarea fostelor unități de stat. Treptat, această activitate a început să se dezvolte din nou, în zona privată, așa încât se constată o evoluție pozitivă în domeniul zootehnic în ultimii ani, conform datelor furnizate de D.A.D.R. Suceava. zează (parțial sau total) suprafața agricolă ce le revine.

Promovarea conceptului de agricultură ecologică și de produse tradiționale În Registrul de atestare al produselor tradiționale s-au înregistrat și au primit atestat un număr de 15 procesatori, pentru un număr de 68 produse, după cum urmează:

- 14 pentru produse din lapte;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

- 51 pentru produse din carne;
- 3 pentru băuturi (bere).

Pentru sprijinirea și promovarea agriculturii ecologice au fost certificați un număr de 2.257 de operatori pe piața produselor ecologice, după cum urmează :

- 3 procesatori de lapte;
- 2 exportatori de produse lactate;
- 2.176 mici producători de lapte;
- 57 ferme ecologice (în principal pentru bovine);
- 19 apicultori.

1.2.4 Strategia Europa 2020 – priorități, inițiative, obiective

Strategia Europa 2020 este documentul strategic principal ce va orienta cadrul general de programare pentru perioada următoare. Prin intermediul acestei strategii, Uniunea Europeană își propune să devină o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Strategia constă în cinci obiective principale ce țin de ocuparea forței de muncă, inovarea, educația, incluziunea socială și mediul/energia.

Europa 2020 propune **trei priorități** care se susțin reciproc:

I. creștere inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare (sprijinită în special de inițiativele strategice „O Uniune a inovării”, „Tineretul în mișcare” și „O agendă digitală pentru Europa”);

II. creștere durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive (sprijinită în special de inițiativele strategice „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” și „O politică industrială adaptată erei globalizării”);

III. creștere favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială (sprijinită în special de inițiativele strategice „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă” și „O platformă europeană de combatere a sărăciei”).

Obiectivele principale stabilite pentru UE:

-75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;

-3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (C-D);

-obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite (inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens);

-rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din

generația tânără ar trebui să aibă studii superioare;

-numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare, Comisia Europeană prezintă șapte **inițiative emblematice**:

1.) „*O Uniune a inovării*” pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă;

2) „*Tineretul în mișcare*” pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;

3) „*O agendă digitală pentru Europa*” pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;

4) „*O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor*” pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;

5) „*O politică industrială adaptată erei globalizării*” pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;

6) „*O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă*” pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;

7) „*Platforma europeană de combatere a sărăciei*” pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

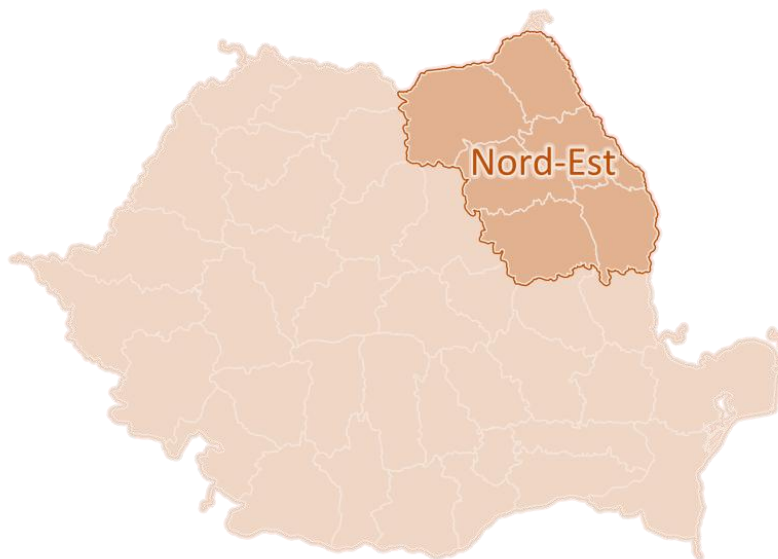
CAPITOLUL 2: ANALIZA POTENȚIALULUI COMUNEI MOLDOVA Sulița

2.1 Analiza patrimoniului natural

2.1.1. Așezare geografică. Frontiere.

Comuna Moldova Sulița este localizată în județul Suceava, aparținând Regiunii de dezvoltare Nord-Est.

Județul Suceava face parte din Regiunea de dezvoltare Nord-Est împreună cu alte 5 județe: Iași, Vaslui, Botoșani, Bacău și Neamț.

Județul Suceava este situat în regiunea Moldova, partea de nord-est a României și se învecinează la nord cu Ucraina, la est cu județul Botoșani, la sud-est cu județul Iași, la sud cu județele Neamț, Harghita și Mureș, iar la vest cu județele Bistrița Năsăud și Maramureș.

Județul Suceava	
	
stemă	amplasare
Regiune:	Bucovina
Reședința:	Suceava
Populație:	Locul 7
•Total 2002:	688.435 loc.
•Densitate:	80 loc/km²
Suprafață:	Locul 2
•Total:	8.553 km²
Abreviere:	SV
Prefix Telefonc:	(+40) x30 ⁽¹⁾

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Județul ocupă circa 4% din teritoriul României, având o suprafață de 8.553 km², fiind al doilea ca mărime după județul Timiș.

Din punct de vedere teritorial, județul Suceava are în componență 5 municipii, 11 orașe și 98 de comune cu satele componente.

Comuna Moldova Sulița este situată în partea de vest a județului Suceava, în bazinul superior al râului Moldova, la o distanță de 42 km de municipiul Câmpulung Moldovenesc, la 108 km față de municipiul Suceava, reședința de județ și 64 km față de municipiul Vatra Dornei.

Localitatea are altitudinea minimă de 900m și altitudinea maximă de 1588m.

Ca vecinătăți, comuna Moldova Sulița se limitează în nord-vest cu comuna Izvoarele Sucevei, înspre est cu comuna Moldovița și sud, sud-vest cu comunele Cârlibaba și Breaza.

În administrarea comunei se află 2 localități: Moldova-Sulița – reședință de comună și Benia.

2.1.2. Suprafață. Unități administrativ teritoriale.

Teritoriul administrativ al comunei Moldova Sulița are o suprafață totală de 13989 ha, iar comuna este compusă din 2 sate, iar acestea sunt: Moldova Sulița - sat de reședință și satul Benia.

Caracteristici generale

Nume localități		Total populație	Suprafață totală km2	Densitate loc./km ²
Comună	Sate și cătune			
MOLDOVA SULIȚA	Moldova Sulița, Benia	2036	139,89	14,55

Comuna Moldova Sulița reprezintă 7,6% din suprafața totală a micro-regiunii Bucovina de Munte având o suprafață de 139,89 km²

2.1.3. Elemente de delimitare și accesibilitate ale teritoriului

Analiza elementelor geografice de delimitare și accesibilitate ale teritoriului evidențiază următoarele caracteristici ale comunei:

Referințe cardinale

- Partea de NV a județului Suceava;
- la NV, comuna Izvoarele Sucevei;
- la E, comuna Moldovița;
- la S- SV, comunele Cârlibaba și Breaza.

Coordonate geografice

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- 25°14'29" longitudine estică;
- 47°41'23" latitudine nordică.

Orașe apropiate

- Orașul Câmpulung Moldovenesc – sud-est;
- Vatra Dornei – sud;
- Suceava – est.

Accesul rutier în comună este realizat prin drumuri comunale, dar și prin următorul drumul județean:

- **DJ 175 – Pojorâta – Breaza – Moldova-Sulița – Izvoarele Sucevei.**

Localitatea Moldova Sulița este legată de D.N.17 (E 576) prin drumul județean D.J. 175, Pojorâta – Izvoarele Sucevei, drum de categoria a III-a, cu o lățime carosabilă de 7m atât în intravilan cât și în extravilan.

Drumul județean 175 este supus unui puternic trafic auto, în viitor și mai mare, după deschiderea punctului de frontieră cu Ucraina, în localitatea Izvoarele Sucevei. El urmează să suporte în viitor lucrări de modernizare pe tronsonul dintre localitățile Botuș – Breaza, cuprinzând amenajări de intersecții, lucrări de consolidare la poduri, regularizări și îndiguiri ale apelor care provoacă avarii la drumul județean în timpul inundațiilor.

Planul stradal din interiorul comunei cuprinde străzi și ulițe de categoria a III-a și a IV-a, cu lățimi carosabile variabile, între 3,5 și 7m, unele necesitând lucrări de consolidare, în special în lungul pâraielor, inclusiv refacerea unor poduri și podețe.

➤ **Transport feroviar**

Comuna Moldova-Sulița nu beneficiază de transport feroviar.

Distanța de la aceasta până la cea mai *apropiată gară* este următoarea:

- Moldova-Sulița - Gară Pojorâta: 34 km.

Distanța de la aceasta până la cea mai apropiată *gară importantă* este următoarea:

- Moldova-Sulița - Gară Câmpulung Moldovenesc: 39,54 km.

➤ **Transport aerian**

Cel mai apropiat punct de trafic aerian este aeroportul internațional "Ștefan cel Mare", localizat în Salcea Suceava.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Distanța de la comună până la aeroportul "Ștefan cel Mare" este de 117,81 km. În prezent pe aeroportul din Suceava operează mai multe companii aeriene: TAROM, WIZZAIR, etc..

Aeroportul oferă:

- servicii de vamă și frontieră permanente;
- facilități generale de tip cargo (coletărie).

Actualmente, aeroportul "Ștefan cel Mare" din Salcea, Suceava a fost modernizat în cadrul unui proiect de modernizare.

Îmbunătățirile aduse sunt:

- mărirea pistei de decolare/aterizare la 2460 m, cu o lățime de 45 m cu acostamente de 2x7,5m;
- modernizarea căilor de rulare, care vor avea lungimea de 120 m și lățimea de 25m+acostamente;
- modernizarea platformei de îmbarcare, care va avea lungimea de 290m, lățimea de 75m;
- modernizarea sistemului de balizaj;
- construirea unui turn de control;
- sistem de iluminat reglabil.

Prin modernizarea aeroportului se permite aterizarea și decolarea avioanelor destinate transportului de mărfuri cu o încărcătură de până la 150 tone față de 80 tone în prezent. De asemenea, după modernizare, pe aeroport pot ateriza avioane cu o capacitate de 350 de pasageri, de tipul Boeing 767.

➤ **Puncte de trafic vamal:**

Apropierea față de punctele vamale între Suceava, România și Ucraina:

- În regim de trafic internațional:
 - Siret-Tereblecea (r. Adâncata, rutier);
 - Vișcani-Vadu Siret (r. Adâncata, feroviar).
- În regim de mic trafic:
 - Ulma-Rusca (r. Putila, rutier): *în prezent, fără activitate*;
 - Vicovu de Sus-Crasna (r. Storojineț, rutier): *în prezent, fără activitate*;
 - Izvoarele Sucevei-Șipotele Sucevei (r. Putila, pietonal): *în prezent, fără activitate*;

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026**

- Climăuți-Fântâna Albă (r. Adâncata, pietonal);
- Vășcăuți-Volcinețul Nou (r. Adâncata, pietonal).

Apropierea comunelor față de punctele vamale de trafic internațional:

- Moldova-Sulița - Siret:127,19 km;
- Moldova-Sulița - Vicșani:134,58 km.

Apropierea comunei față de punctele vamale de mic trafic:

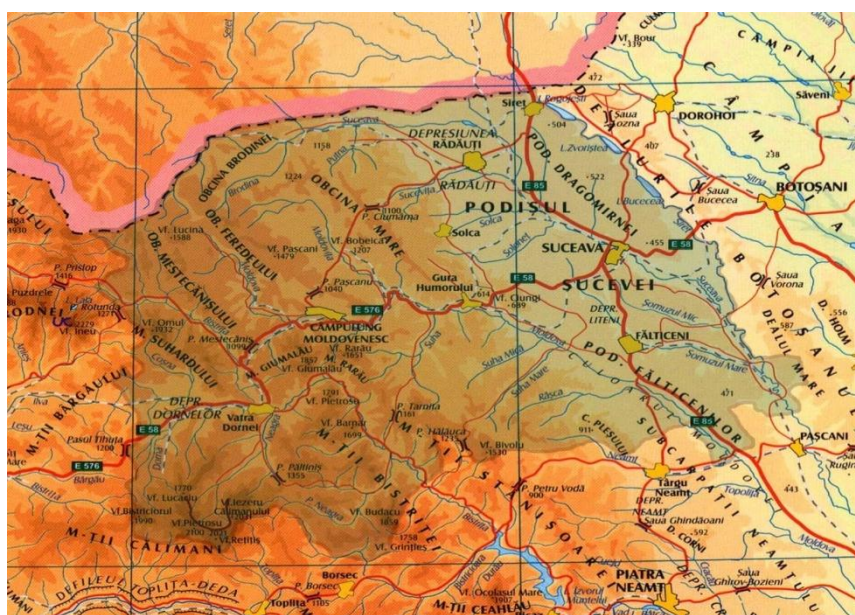
Distanță km			
Comuna Moldova Sulița	Rutier		Pietonal
	Ulma -Rusca	Vicovu de Sus- Crasna	Șipotele Sucevei
	69,6	124	82,2

2.2. Relieful

Teritoriul județului Suceava este caracterizat printr-o mare varietate a formelor de relief explicată și de dimensiunea sa vastă.

Raportat la marile unități geografice ale țării, teritoriul județului se suprapune parțial Carpaților Orientali și Podișului Sucevei. De la vest către est, relieful înregistrează o scădere treptată în altitudine, tipurile de forme orientându-se în fâșii cu direcție nord-sud și în general paralele între ele. Acest fenomen apare pregnant cu deosebire în regiunea montană.

Formele predominante de relief sunt de munte, dealuri și podișuri.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

În ansamblu, teritoriul județului cuprinde două importante unități de relief:

- regiunea montană – 65,4% munți cu înălțimi între 800 și 2.100 m – 5.593;
- regiunea de podiș – 34,6% podiș și dealuri subcarpatice – 2.960.

Zonele montane ocupă 2/3 din teritoriul județului și este caracterizată de păduri întinse și pajiști naturale, bogate resurse balneo - turistice. Regiunea montană include Carpații Orientali reprezentați prin Munții Bârgăului, parțial Munții Călimani, Obcinele Bucovinei (Obcina Mestecăniș, Obcina Feredău, Obcina Mare), Munții Bistriței (Muntele Rarău, Muntele Giumalău, Muntele Bârnaru, Muntele Budacu) și Munții Stănișoarei (doar muntele Sutra).

Și depresiunile ocupă o pondere mare, cea mai importantă fiind Depresiunea Dornei. Aceasta este de origine tectonică și de baraj vulcanic, se desfășoară la 800 – 900 m și are două compartimente: Dorna și Neagra Sarului, în care există lunci, terase, dealuri piemontane și turbării.

Zonele de podiș și dealuri subcarpatice sunt reprezentate prin podișul Sucevei și Subcarpații Neamțului, cu altitudini cuprinse între 300 și 500 m.

Comuna Moldova-Sulița este amplasată predominant în zona de munte, în inima Obcinelor Bucovinei.

Obcinele Bucovinei sunt compuse din Obcina Mestecăniș, Obcina Feredău și Obcina Mare.

O altă trăsătură generală a reliefului o reprezintă paralelismul culmilor și văilor pe direcția NV-SE, direcție coordonată cu cea a componentelor structurale. Versanții, care ocupă peste 70% din spațiul Obcinelor Bucovinei, se găsesc în cea mai mare parte într-un echilibru relativ stabil, întrucât procesele gravitaționale sunt mult atenuate de învelișul vegetal al pădurilor și pajiștilor.

Altitudinea medie a culmilor principale scade de la vest la est, fiind sub 1400 m în Obcina Mestecănișului, între 1300 – 1200 m în Obcina Feredeului și în jur de 1100 m în Obcina Mare. Altitudinea cea mai mare este atinsă de Vf. Lucina – 1588 m ce aparține Obcinei Mestecănișului, iar altitudinea minimă este întâlnită la ieșirea Moldovei din munte – la Păltioara – 460 m.

Altitudinile minime, medii și maxime din comună sunt prezentate în tabelul de mai jos:

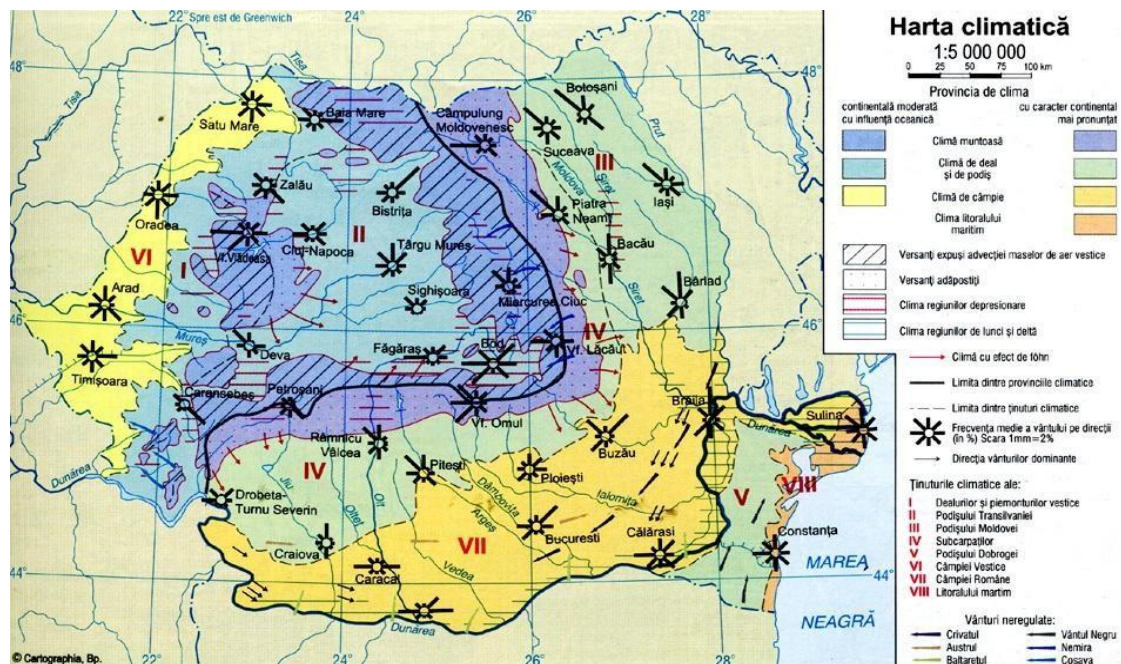
Comuna	Altitudine (m)		
	Minimă	Medie	Maximă
Moldova-Sulița	900	1250	1588

2.3. Clima

Spațiul geografic al județului Suceava se înscrie aproape în egală măsură sectorului cu climă continentală (partea de est) și cu climă continental – moderată (partea de vest).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA pentru perioada 2016-2026

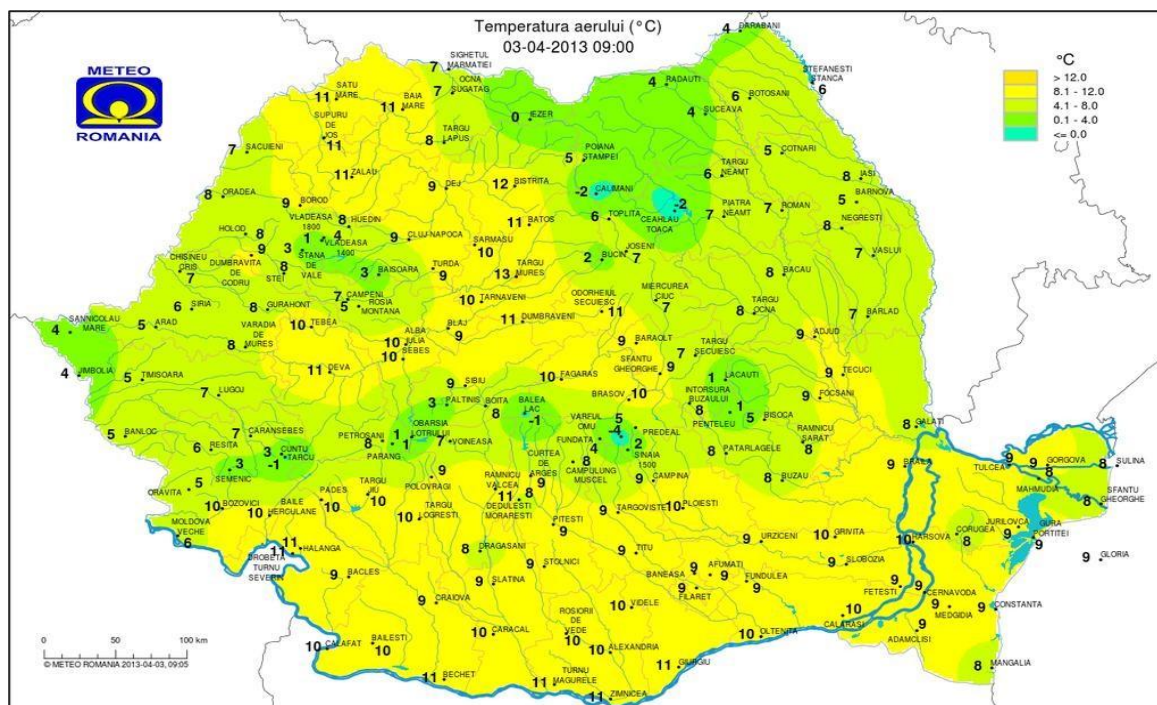
Ca urmare a reliefului variat ce cuprinde dealuri, podișuri, depresiuni, vârfuri muntoase și clima oscilează între clima muntoasă cu caracter continental mai pronunțat la clima mai "blândă", de deal și podiș.

Având în vedere poziționarea comunei Moldova-Sulița în Obcinele Bucovinei putem spune că acesta se bucură de un climat specific regiunilor muntoase joase și mijlocii, lipsit de temperaturile prelungit scăzute, vânturile și umezeala vârfurilor înalte, ca și de căldurile excesive ale regiunilor extracarpătice.

Factorii climatici ce caracterizează comuna Moldova Sulița sunt următorii: **Temperatura**

Temperaturile medii ale lunilor cele mai calde, iulie – august, sunt în jur de 15⁰ C, iar a celor reci, decembrie – februarie, în jur de 5⁰ C.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026**

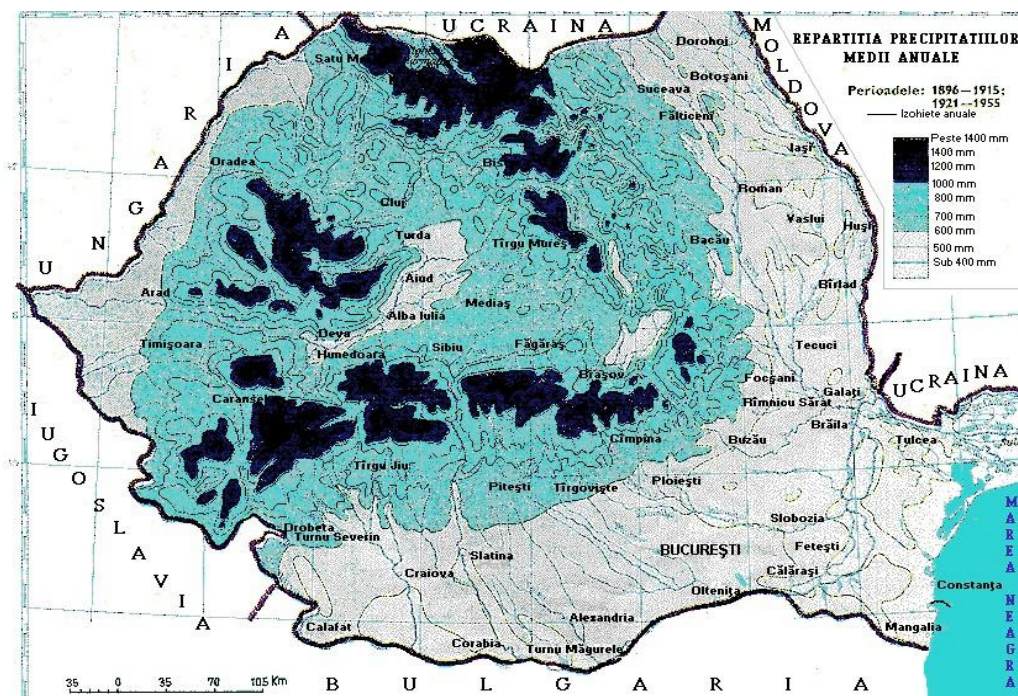
- temperatura medie anuală este de 5-7 grade C;
- iernile sunt foarte reci, minimele aflându-se de multe ori sub temperaturile anunțate la nivel național;
- cea mai călduroasă lună a anului este iulie, iar cea mai rece este ianuarie.

Vânturile

- direcția vânturilor este coincidentă cu direcția Obcinelor și a principalelor văi, ceea ce explică predominanța vânturilor dinspre N-V, care pe plan local își pot modifica în funcție de configurația reliefului;
- vânturile din sectorul estic au o frecvență și durată redusă;
- în zonă sunt prezente și brizele de munte:
 - cele de dimineață ridică cețurile de pe fundul văilor și le dispersează în atmosfera înaltă;
 - cele de seară au caracter descendent îngrămădesc pe văi aerosoli și ioni negativi.

Precipitațiile

- cantitatea medie de precipitații în comună este de 850 l/m²;
- precipitațiile medii anuale, în micro-regiunea din care face parte, variază între 600 l/m² în zona de est și 700 l/m² în zona de nord – vest;

- cele mai mici cantități de precipitații se înregistrează în luna februarie, iar cele mai bogate în intervalul mai-iulie, când se realizează circa 45% din cantitatea anuală de precipitații;
- zăpada este prezentă din noiembrie până în aprilie și are în medie între 30 - 50 cm.

2.4. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a întregului județ însumează 3092 km și aparține în totalitate bazinului hidrografic Siret datorită configurației generale a reliefului. Densitatea rețelilor hidrografice este de 0,361 km râu/km², valoare superioară celei medii pe țară.

Râurile de pe teritoriul județului Suceava sunt Siret, Suceava, Moldova, Bistrița, Somuzu Mare, Dorna. Dintre acestea, râul Dorna este afluent al râului Bistrița, restul fiind afluenți ai râului Siret. Râul Siret are 26,47% din lungimea totală pe teritoriul județului Suceava.

Cursurile râurilor Somuzu Mare și Dorna aparțin integral județului Suceava, iar râul Suceava, care izvorăște pe teritoriul județului Suceava, are confluență cu râul Siret imediat la ieșirea din județ.

Suprafața totală a luciilor de apă din județ este de 5542,63 ha, reprezentând 0,65% din suprafața totală a județului, din care 5056,622 ha ape curgătoare și 486,008 ha lacuri.

Apele stătătoare constau din lacuri antropice amenajate în scopuri complexe: rezerve de apă industrială și potabilă, apărare împotriva inundațiilor, piscicultură etc. Cele mai numeroase acumulări antropice sunt cele 6 iazuri piscicole din lungul râului Somuzu Mare.

Principalele astfel de acumulări sunt: Dragomirna (alimentat de pr. Dragomirna și prin pompare din râul Suceava), Bucecea (r. Siret), Rogojești (r. Siret), Solca (pr. Solcuța).

Rețeaua hidrografică din micro – regiunea Bucovina de munte se pliază pe cea a Obcinelor Bucovinei, fiind una rectangulară. Principalele două râuri care traversează regiunea sunt Moldova și Moldovița.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Râul Moldova izvorăște din Obcina Lucina și străbate județul pe o lungime de 140 km din totalul de 216 km. La ieșirea din județ, râul are o suprafață de bazin de 2.575 km². Afluenții săi principali de pe teritoriul județului sunt pe dreapta: Putna (S = 90 km², L = 20 km), Suha (S = 359 km², L = 33 km), Suha Mare (S = 128 km², L = 29 km), Suha Mică (S = 135 km², L = 24 km) și pe stânga: Moldovița (S = 564 km², L = 47 km), Humor (S = 106 km², L = 26 km), Somuz (S = 95 km², L = 20 km).

Râurile care străbat comuna Moldova-Sulița sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Comuna	Râuri	Suprafața luciului de apă (ha)
Moldova-Sulița	Moldova	55

Râul Moldova izvorăște din vârful Lucina al Obcinii Feredeul. Izvorul său se află în localitatea Moldova-Sulița, aflată pe teritoriul județului Suceava.

El curge pe o lungime de 237 km în direcția NV-SE și străbate teritoriile a trei județe: Suceava, Iași și Neamț. Din lungimea sa, 150 km se află pe teritoriul județului Suceava, unde bazinul său hidrografic ocupă peste 35% din suprafața județului. În acest județ, râul străbate sectoare cu pantă mai accentuată (Pojorâta, Prisaca) și sectoare unde panta scade la mai puțin de 3 m/km.

Odată cu ieșirea din munți, cursul Moldovei se ramifică în depresiunile intramontane, formând grinduri, praguri și ostroave. Pe teritoriul județului Iași, Moldova curge pe o lungime de 30 km, având un debit mediu de 31,1 m³/s.

Râul primește afluenți și de partea stângă și de partea dreaptă, printre cei mai importanți menționăm râurile Humor (la Gura Humorului), Suha (la Frasin), Moldovița, Putna, Colacu (la Fundu Moldovei) și Sărata (la Preutești). De-a lungul curgerii sale, Moldova străbate mai multe localități, printre care orașele Câmpulung Moldovenesc și Roman.

Moldova se varsă în râul Siret pe teritoriul județului Neamț, în apropierea orașului Roman. De la râul Moldova și-a luat numele ținutul istoric românesc și statul medieval Moldova.

În comuna Moldova Sulița există un număr de 11 pâraie: Sulița (5 km), Lucina (7 km), Benia (5 km), Tatarca (9 km), Lucava de Sus (6 km), Dârmoxa (5 km), Cocosul (2 km), Găina (3 km), Cvarova (2 km), Droneni (2 km) și Svidești (4 km) însumând 50 de km.

În comuna Moldova Sulița există două izvoare de apă sulfuroasă, unul dintre acestea se află în Cheile Lucavei (localizat la km²) și unul se află în zona Tatarca (localizat la km 2,5). Calitatea apei este recunoscută ca fiind asemănătoare cu izvoarele de ape sulfuroase din zona Olănești. În privința aceasta nu s-au realizat studii recente, motivul fiind cel financiar.

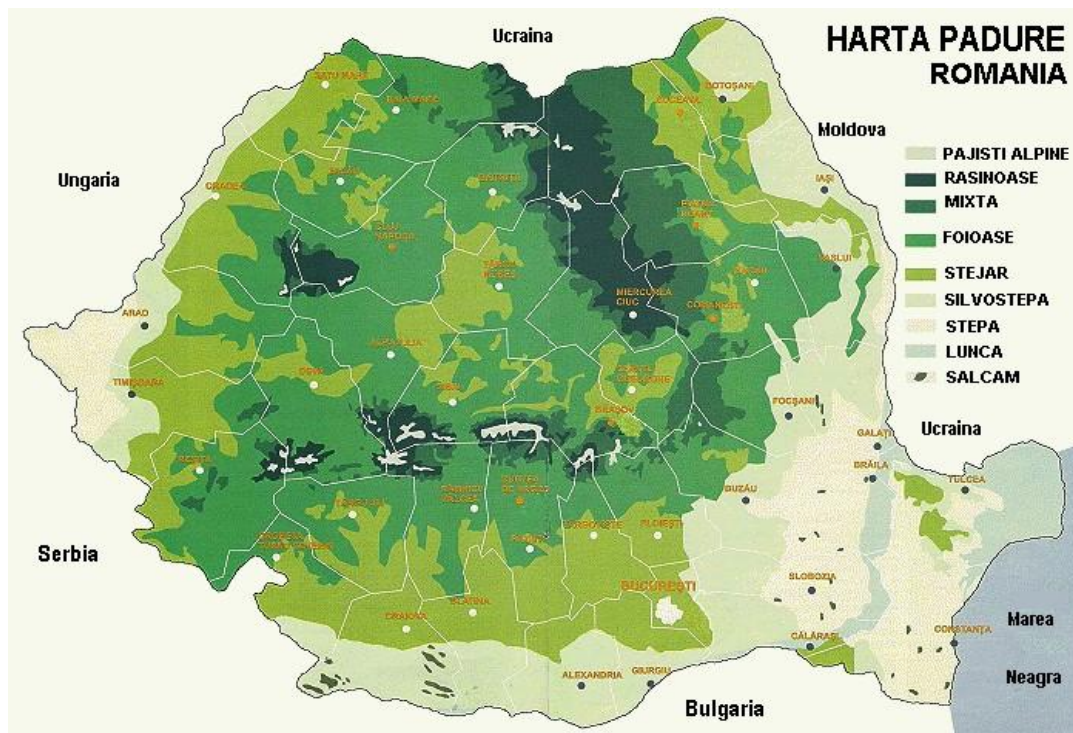
2.5. Vegetația și fauna

Vegetația

Vegetația caracteristică din județul Suceava este determinată de formele de relief și climă. Aceasta diferă și este dispusă etajat dinspre zona de podiș spre zona de munte.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026**

Având în vedere forma predominantă de relief și anume cea muntoasă, ponderea cea mai mare a vegetației este constituită din păduri de conifere și foioase.

Teritoriul comunei se identifică cu cel al Obcinelor Bucovinei, prin urmare personalitatea acestuia este conferită de vegetația caracteristică Obcinelor.

În cadrul Obcinelor Bucovinei, pădurile și poienile ocupă aproximativ 75% din suprafață. Specia predominantă din aceste păduri este molidul (*Picea abies*) – aproape 70%, fagul (*Fagus silvica*) și bradul (*Abies alba*) – 25%, iar celelalte esențe – 5%. Ponderea acestor specii în suprafața pădurii depinde de etaj. Astfel, fagul și bradul domină partea de est a Obcinelor Mari, urmate de molid.

Alte specii întâlnite sunt mesteacănul (*Betula verrucosa*), plopul (*Populus tremula*), paltinul (*Acer pseudoplatanus*), scorușul (*Scorbus aucupatia*), ulmul (*Ulmus montana*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), teiul pucios (*Tilia cordata*), iar în văi apar și gorunul (*Quercus petraea*), carpenul (*Carpinus betulus*), teiul alb (*Tilia tomentosa*), arțarul (*Acer platanoides*).

Zona molidului are o largă dezvoltare în partea vestică a Obcinelor, respectiv pe culmea și versantul vestic al Obcinei Feredeului, în culoarul depresionar Moldova - Sadova și în toată aria Obcinei Mestecănișului. Participarea izolată a altor specii de arbori nu afectează autoritatea molidului.

Astfel, fagul și bradul se insinuează ceva mai frecvent în partea sudică a zonei - Câmpulung, Pojorâta, Obcina Arseneasa; pinul apare izolat pe calcarele și dolomitele de la Stirbu, Găina, Botuș, Valea Putnei etc, pe gresiile și microconglomeratele de Muncel, în tinovul de la Lucina; mesteacănul se găsește frecvent în rariți naturale sau parcele de molid exploatate; paltinul, scorușul, arinul verde au apariții sporadice, iar larita și zădă apare numai în câteva puncte.

Pe teritoriul comunei Moldova Sulița principalele formațiuni vegetale reprezentate de păduri și pajiști.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Repartizarea suprafețelor de păduri și pajiști la nivelul comunei Moldova-Sulița este prezentată în tabelul de mai jos:

Comuna	Suprafața totală (ha), din care:	Pajiști (ha)		Pădure (ha)
		Pășune	Fânețe	
Moldova-Sulița	13.989	6.384	-	6.719

La momentul actual, 93,66% din teritoriul comunei Moldova-Sulița este ocupat de pajiști și păduri, zona din care face parte fiind una dintre cele mai întinse domenii de pădure.

În cadrul pădurilor, ponderea cea mai mare din compoziție este deținută de rășinoase cu un procent de 80-90%, urmată de foioase reprezentate în mare parte de fag cu o pondere de 8%. Celelalte esențe dețin doar un procent de 2% din ponderea pădurilor.

Pădurile de conifere sunt formate în mare parte din molid și corespund întregului spațiu forestier al zonei.

Pajiștile formate din pășuni și fânețe ocupă 45,63% din suprafața comunei, ceea ce permite dezvoltarea sectorului zootehnic. Zona este foarte bogată și în produse naturale pe care le oferă pădurile cum ar fi ciupercile și fructele de pădure (fragi, zmeură, afine, alune, merișoare).

În cadrul florei din comună se întâlnesc și plante medicinale, plante rare, specii protejate de lege, dar și plante toxice. Dintre acestea putem menționa următoarele:

- plante medicinale: arnica (*Arnica montana*), ciuboțica cucului (*Primula elatior*), urzica (*Urtica dioica*), pojarnița (*Hypericum perforatum*), merișorul (*Vaccinium vitis*), potbalul (*Tussilago farfara*), coada calului (*Equisetum arvense*), ienupărul (*Juniperus communis*), coada șoricelului (*Achillea millefolium*), cimbrisor (*Tymus vulgaris*), pedicuța (*Lycopodium herba*), mușetel (*Chamomilla recutita*), tătăneasă (*Symphytum officinale*), obligeană (*Acorus calamus*).

Coada calului

Ienupăr

- plante toxice: mătăguna (*Atropa belladonna*), brândușa de toamnă (*Calchium autumnale*), feriga (*Driopteris filixmas*), măselarița (*Hyoscymus niger*).

În ceea ce privește suprafața arabilă a comunei, aceasta însumează doar 68 ha, reprezentând aproximativ 0,5% din suprafața totală a comunei. Culturile agricole din această comună sunt în general restrânse și se întâlnesc preponderent în depresiuni, văi sau pe versanții însoriți.

Culturile întâlnite în această zonă sunt cele de legume de câmp și cartof.

Fauna

Fauna locală este la fel de variată ca și vegetația acesteia. În comuna Moldova-Sulița sunt întâlnite următoarele specii de animale: ursul brun (*Ursus arctos*), cerbul carpatin (*Cervus elaphus*), lupul (*Canis lupus*), iepurele sălbatic (*Lepus timidus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), mistrețul (*Sus scrofa*), jderul de copac (*Martes martes*), dihorul (*Mustela putorius*), caprioarele (*Capreolus capreolus*), veverița (*Scirus vulgaris*).

Dintre acestea ***speciile protejate de lege*** sunt: ***ursul brun, cerbul carpatin și râsul.***

În cadrul comunei Moldova-Sulița se practică și vânătoare. Sezoanele de vânătoare variază în funcție de specie, astfel:

- ***Urs*** → 15 septembrie – 31 decembrie; 15 martie – 14 mai;
- ***Cerb comun – mascul de trofeu*** → 10 septembrie – 15 noiembrie; ***mascul de selecție*** → 1 septembrie – 15 noiembrie; ***femelă și vițel*** → 1 septembrie – 15 februarie;
- ***Mistreț*** → 1 august – 15 februarie;
- ***Căprior – mascul*** → 15 mai – 15 octombrie; ***femelă*** → 1 septembrie – 15 februarie.
- ***Vulpe*** → tot anul.

Activitatea de vânat respectă Legea 407/2006 a vânătorii actualizată în anul 2011.

Avifauna din zonă este reprezentată de numeroase păsări sezoniere sau în pasaj cum ar fi: ciocănitoarea, pițigoii, stăncuța, cucul, pupăza, coțofana, alunarul, sturzul, sticletele, gaia, rândunica, lăstunul, gaița de munte, cucuveaua, corbul, cioara, negrușca, cocoșul de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

munte, cocoșul de mesteacăn. Dintre păsările răpitoare amintim: uliul, șorecarul, acvila țipătoare, șoimul, cucuveaua, eretele, huhurezul.

Peștii apelor se încadrează în zona păstrăvului, în pâraiele mici, și în zona lipanului și mrenei, pe râurile mari – Moldova, Moldovița, Suceava, Bistrița. Alte specii de pești întâlnite sunt zglăvocul, molanul, porcușorul, fântânelul, păstrăvul curcubeu, caras, plătică, clean.

Rezervații naturale

Pe teritoriul județului Suceava sunt 27 de rezervații naturale ce înregistrează o suprafață totală de 4457,20 ha din care:

- 6 rezervații naturale botanice;
- 12 rezervații naturale forestiere;
- 5 rezervații naturale geologice;
- 1 rezervație naturală paleontologică;
- 2 rezervații naturale mixte;
- 1 rezervație științifică.

Rezervațiile se caracterizează prin diversitatea floristică, faunistică și peisagistică determinată de răspândirea lor geografică din zona alpină până în cea de șes.

Conform ANPM situația rezervațiilor naturale din județul Suceava și siturile Natura 2000 care se suprapun peste acestea se prezintă astfel:

Nr. Crt.		Custode	Localizare administrativă	Suprafață (ha)	Sit Natura 2000 care se suprapune peste rezervație
Rezervații naturale botanice					
1	Fânețele montane Todirescu	Direcția Silvică SV	Stulpicani	38,1	Rarău - Giumalău
2	Fânețele seculare Ponoare	Agencia pt. protecția mediului SV	Bosanci	24,5	Fânețele seculare Ponoare
3	Fânețele seculare Frumoasa	Agencia pt. protecția mediului SV	Moara	9,5	Fânețele seculare Frumoasa
4	Fânețe seculare de la Calafindești	Agencia pt. protecția mediului SV	-	17,30	-
5	Tinovul Găina-Lucina	Direcția Silvică SV	Moldova-Sulița	1	Găina-Lucina
6	Răchitișul Mare	Direcția Silvică SV	Breaza	116,4	-
Rezervații naturale forestiere					
7	Pădurea Crujana	Direcția Silvică SV	Pătrăuți	39,4	-
8	Codrul Secular Slătioara	Direcția	Stulpicani	1064,	Rarău-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

		Silvică SV		2	Giumalău
9	Codru Secular Giumalău	Direcția Silvică SV	Pojorâta	309,5	Rarău- Giumalău
10	Pădurea Zamostea -Lunca	Direcția Silvică SV	Zamostea	107,6	Pădurea ZamosteaLunc a
11	Pădurea Voevodessa	Direcția Silvică SV	Sucevița	102	-
12	Pădurea Roșca	Direcția Silvică SV	Moldovița	205	-
13	Codru Secular Loben	Direcția Silvică SV	Moldovița	483	-
14	Făgetul Dragomirna	Direcția Silvică SV	Mitocul Dragomirnei	134,9	Făgetul Dragomirna
15	Jnepeniș cu Pinus cembra	Parcul Național Călimani	Șaru Dornei	384,2	Călimani- Gurghiu
16	Tinovul Poiana Stampei	Parcul Național Călimani	Poiana Stampei	681,8	Tinovul Mare Poiana Stampei
17	Tinovul Șarul Dornei	Parcul Național Călimani	Șaru Dornei	36	Tinovul Șarul Dornei
18	Pădurea Roșoșă	Direcția Silvică SV	Moldovița	205	-
Rezervații naturale geologice					
19	Doisprezece Apostoli	Parcul Național Călimani	Dorna Candrenilor	200	Călimani- Gurghiu
20	Moara Dracului	Direcția Silvică SV	Câmpulung Moldovenesc	1,3	-
21	Piatra Țibăului	Direcția Silvică SV	Cârlibaba	20,3	-
22	Piatra Pinului și Piata Șoimului	-	Gura Humorului	0,5	-
23	Cheile Lucavei	Direcția Silvică SV	Moldova-Sulița	33	Găina-Lucina
Rezervații naturale mixte					
24	Pietrele Doamnei	Direcția Silvică SV	Pojorâta, Crucea	933	Rarău- Giumalău
25	Cheile Zugrenilor	Direcția Silvică SV	Dorna Arini, Crucea	314	-
Rezervație științifică					
26	Peștera Lilecilor	Direcția Silvică SV	Pojorâta, Crucea	6	-
Rezervație paleontologică					

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

27	Stratele cu Aptychus de la Pojorâta	Direcția Silvică SV	Pojorâta	1	-
----	-------------------------------------	---------------------	----------	---	---

În comuna Moldova-Sulița se regăsesc următoarele rezervații naturale:

Numele rezervației	Suprafața (ha)	Descriere
Rezervație botanică		
Tinovu Găina–Lucina – Rez. Mesteacănul Pitic Moldova-Sulița	1	rezervația este localizată în aria comunei Moldova-Sulița, cătunul Lucina; perimetrul rezervației se prezintă ca un podiș adâncit la mijloc și lărgit spre margini; cea mai interesantă atracție este mesteacănul pitic; tufe de mesteacăn pitic cresc pe un strat gros de turba și mușchi de tip arctic (Sphagnum), asociate cu merișor (Vaccinium vitis-idaea) și afin (Vaccinium myrtillus); la marginea vestică sunt întâlniți mestecenii pufoși (betula humilis și Betula pubescens);
		cele mai întâlnite plante sunt: bumbăcărița (Eriophorum vaginatum) și graminee de mlaștină (în special trestia de mlaștină – Calamagrostis neglecta);
		rezervația are și o faună bogată – lup, urs, cerb nobil, vulpe, căprior, dar și 3 specii rare de fluturi –Argyroplace schulziana, întâlnit numai în nordul Europei, Argyroplace bipunctana și Gryphipteryx fischeriella).
Rezervația Strugurele Ursului	96	Arctostaphylos uva-ursi – este o plantă din familia merișorului și a afinului, crește în puține, locuri din țară, de aceea această rezervație este trecută în patrimoniul Academiei Române; Este localizată în satul Benea din comună, pe dealul numit Răchițișul Mare.
Rezervație geologică		
Cheile Lucavei Moldova- Sulița	33	rezervația este situată pe teritoriul administrativ al comunei MoldovaSulița, în versantul estic al Obcinelor Mestecăniș; datorită stâncilor calcaroase ce adăpostesc floarea de colț, monument al naturii, ca și pentru izvorul de apă sulfuroasă bună de băut, în 2004 prin HG 2151/2004 se mărește suprafața rezervației de la 24,30 hectare la 33 hectare;
		cheile sunt importante deoarece aici cresc două plante declarate monumente floristice ale naturii: strugurele ursului (Arctostaphylos uva-ursi) și floarea reginei (Leontopodium alpinum).

2.6. Solurile și resursele lor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Pe teritoriul județului Suceava, tipurile de soluri sunt variate datorită complexității condițiilor naturale. Solurile sunt slab evaluate la altitudinile mai mari și încep să-și îmbunătățească compoziția începând cu zona de podiș, altitudini cuprinse între 550-600m.

În cadrul teritoriului comunei Moldova-Sulița solurile aparțin clasei **spodosoluri**.

Spodosolurile sunt net dominante în Obcina Mestecănișului, partea de vest a teritoriului GAL - ului (comunele Fundu Moldovei, Breaza, **Moldova-Sulița**, Izvoarele Sucevei) și sunt caracterizate de grosimea mai redusă, aciditatea mare și conținutul redus de baze și de elemente de nutriție fiind bine valorificate de molidișuri și pajiști.

Resursele solului ce se regăsesc în vecinătatea comunei sunt următoarele:

- *dolomite* : Câmpulung Moldovenesc, Pojorâta, Valea Putnei, Fundu Moldovei;
- *piatră brună*: Sadova;
- *calcare*: Pojorâta, Câmpulung Moldovenesc;
- *gresii de Kliwa*: Vama, Molid;
- *balast* din albia râului Moldova.

În comunele Fundu Moldovei și Sadova există cariere de extracție.

În comuna Moldova Sulița din totalul tipurilor de sol întâlnite în proporție de 55% reprezintă solul calcaros, un procent de 30% reprezintă solul argilos, pământul lutos și aluviunile, iar 15% sunt soluri nisipoase, tubă și cernoziomuri.

2.7. Analiza cadrului economic

Profilul economic al comunei Moldova Sulița este dependent de resursele naturale existente în zonă și de așezarea localității în teritoriu, fiind concretizat prin următoarele grupe de activități:

- activități agricole în gospodării proprietatea locuitorilor, în special produse realizate prin creșterea animalelor și mai puțin din produse vegetale agricole, care satisfac numai parțial consumul propriu al populației;
- activități de exploatare a resurselor naturale: produse lemnoase, precum și de prelucrare primară a lemnului;
- activități de servicii cu rol de satisfacere a cerințelor populației locale: comerț, ateliere meșteșugărești, alimentație publică, învățământ, ocrotirea sănătății, activități sanitar-veterinare și alte servicii.

În corelație cu caracterul forestier al zonei s-a dezvoltat prioritar activitatea de creștere a animalelor (bovine).

2.7.1. Structura economiei în comuna Moldova Sulița

Cele mai importante 3 sectoare economice din comuna Moldova Sulița sunt:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

1. agricultura;
2. exploatarea și prelucrarea lemnului;
3. turism.

În comuna Moldova-Sulița sunt prezenți 16 agenți economici. În cadrul comunei își desfășoară activitatea și gospodării țărănești, unele dintre acestea sunt autorizate.

Cei mai mulți din agenții economici activează în domeniul comerțului (48%). Un procent de 24% se regăsește în domeniul agriculturii / silviculturii și un procent mai mic, de 16%, în domeniul industriei prelucrătoare.

Repartizarea agenților economici pe tipuri de activități

	2015
Total, inclusiv:	16
Agricultură, silvicultură, economia vânatului, pescuit	5
Industrie extractivă	-
Industrie prelucrătoare	3
Energie electrică și termică, gaze și apă	-
Construcții	-
Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea și întreținerea autovehiculelor și motocicletelor și a bunurilor personale și casnice	5
Hoteluri și restaurante	2
Transport, depozitare și comunicații	-
Activități financiare	-
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	1
Învățământ	-
Sănătate și asistență socială	-
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	-

Clasificarea întreprinderilor

Repartizarea agenților economici după:		2015
originea capitalului	Românesc	16
	Străin	-
	Mixt	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

forma de proprietate	Proprietate privată	16
	Proprietate publică	-

În perioada 2012-2015, cei mai mulți agenți economici și-au început activitatea în domeniul agriculturii / silviculturii / economiei vânatului și pescuitului.

Principalii agenți economici din comună sunt prezentați în tabelul de mai jos.

Principalii agenți economici la 1.01.2015

Denumirea	Domeniul
Lacela Prod Com SRL	tăierea și rindeluirea lemnului
Ghio Cuc SRL	tăierea și rindeluirea lemnului
Teo Lov Forest SRL	tăierea și rindeluirea lemnului
Lav Lesenciuc SRL	tăierea și rindeluirea lemnului
Jecalo SRL	Activități sanitar veterinar
Marsenlaz SRL	Creșterea animalelor
Cheile Iucavei SRL	Comerț
Sulița Societate Cooperativă de Consum	Comerț
IF Voloșeniuc Viorica	Comerț produse alimentare

2.7.2. Agricultură

Fondul funciar total al comunei este de 13989 ha. Suprafața totală a terenurilor agricole este de 6452 ha (46,12% din suprafața totală), dintre care un procent de 1,05% este reprezentat de teren arabil și 98,95% de pășuni / fânețe.

Fondul forestier al comunei Moldova Sulița constituie 6719 ha, 48,03% din total fond funciar.

Producția agricolă constituie o preocupare de bază a locuitorilor comunei, fiind dezvoltată cu prioritate creșterea animalelor și prelucrarea parțială a unor produse animaliere.

Terenul agricol ocupă 46,12% din teritoriu, însă suprafețele arabile (68 ha) reprezintă abia 1,05% din suprafața agricolă, restul fiind terenuri cu pășuni și fânețe naturale.

Suprafețele agricole aparțin în proporție de 91,8% gospodăriilor particulare ale populației, iar restul sunt proprietate de grup a comunei.

Culturile agricole sunt restrânse la cartofi, câteva legume în grădinile locuitorilor și plante de nutreț. Producția medie la ha, la cultura de cartofi, este superioară mediei pe județ (130%) și mult mai redusă la cultura legumicolă (36%).

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Producțiile medii, pe cap de animal, ale comunei, comparativ cu media pe județ, sunt superioare la lapte de vacă și sensibil apropiate pentru lapte de oaie, lână și ouă de pasăre.

Fondul funciar la sfârșitul anului, ha

An ul	Total	Intra vilan	Terenuri agricole, inclusiv:							Pădu ri	Râuri , lacuri , bazin e	Alte terenu ri
			Tot al	Tere n arab il	Plantații multianuale, inclusiv:			Pășu ni	Fâne țe			
					Tot al	vi i	Live zi					
2012	9894	3107	4752	85	-	-	-	4667	-	4775	55	312
2013	13989	3107	6452	68	-	-	-	6384	-	6719	55	212
2014	13989	3107	6452	68	-	-	-	6384	-	6719	55	212
2015	13989	3107	6452	68	-	-	-	6384	-	6719	55	212

Suprafața cultivată cu principalele culturi, pe forme de proprietate(ha) la sfârșitul anului 2015

Culturi	Privat
	2015
Cereale pt. Boabe	
Grâu și secară	
Orz și orzoaică	
Hamei	
Ovăz	
Porumb boabe	
Floarea soarelui	
Cartofi	20
Legume de câmp	48
Fructe și pomușoare	
Struguri	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

**Producția totală agricolă vegetală la principalele culturi, pe forme de
proprietate la sfârșitul anului 2015, exprimată în tone**

Culturi	Privat
	2015
Cereale pt. Boabe	
Grâu și secară	
Orz și orzoaică	
Hamei	
Ovăz	
Porumb boabe	
Floarea soarelui	
Cartofi	240
Legume de câmp	23
Fructe și pomușoare	
Struguri	

Efectivele de animale, pe categorii de animale

Categorii animale	Privat			
	2012	2013	2014	2015
Bovine	3500	3500	3200	3000
Porcine	100	100	100	50
Ovine	500	450	450	300
Caprine	20	20	20	20
Cabaline	250	250	150	100
Păsări	1500	1500	1500	1500
Familii de albine	3	3	3	3
Iepuri	-	-	-	-

Animale ce revin la 100 ha teren, pe principalele categorii de animale

Categorii animale	Privat	De stat (Herghelia Lucina)
----------------------	--------	-------------------------------

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Bovine	100	100	90	90				
Porcine								
Ovine și caprine	150	150	150	150				
Cabaline	50	50	50	50	80	80	80	80

Producția agricolă animală pe forme de proprietate

Categorii	Privat			
	2012	2013	2014	2015
Prod. Agric. de carne (to)	112	114	114	112
Prod. Agric. de lapte (hectolitri)	42200	45200	45200	41200
Prod. Agric. de ouă (buc)	25500	20000	20000	20000
Prod. Agric. de lână (to)	0,2	0,20	0,20	0,20
Prod. de miere extrasă (to)	0,52	0,52	0,52	0,52

Amenajări piscicole

În comuna Moldova-Sulița există trei amenajări piscicole: 2 păstrăvării și un iaz cu o suprafață totală de 208 m², din care se comercializează 250 kg de păstrăv.

Lista principalelor amenajări piscicole din comună

Denumire	Tip amenajare piscicolă	Suprafață, (mp)	Volumul de pește comercializat	Tip pește
PF Antonezi Gheorghe	păstrăvărie	130	200 kg	păstrăv
Cosman Gică	păstrăvărie	40	50 kg	păstrăv
Herghelia Lucina	iaz	38	-	păstrăv

2.7.3. Turismul

Comuna Moldova Sulița se bucură de o plasare geografică favorabilă turismului datorită amplasării sale în regiunea Bucovina.

Bucovina este astăzi una dintre cele mai atractive și frecventate zone turistice din România, situată pe principalele căi de acces rutiere și feroviare ce leagă Moldova de Transilvania și Maramureș.

Atractivitatea micro-regiunii crește prin dispunerea comunelor componente, acestea reprezentând puncte de plecare importante către traseele turistice din zonă și liante de legătură prin plasarea lor pe principalele căi de legătură dintre Nordul Moldovei și Maramureș prin Pasul Tihuța, respectiv dintre Moldova și Transilvania prin pasul Tihuța.

Fiind plasată într-o zonă de munte, aceasta impresionează prin diversitatea formelor de relief, a rezervațiilor naturale protejate și a diversității florei și faunei ce impresionează atât prin raritatea unor specii cât și prin vârsta sau dimensiunile altora.

Cadrul natural cu valoare deosebită favorizează dezvoltarea agroturismului. Zona are reale posibilități de dezvoltare a turismului rural oferind o serie de tradiții și obiceiuri străvechi. În acest moment pe raza comunei există 24 locuri de cazare în pensiuni turistice și agroturistice clasificate la trei flori conform datelor furnizate de către Autoritatea Națională pentru Turism, iar numărul acestora este în continuă creștere.

Comuna Moldova Sulița atrage prin elemente de arhitectură tradițională și de civilizație a lemnului, prin viața păstorească și prin celelalte ocupații, prin meșteșuguri, costum popular, obiceiuri, ceremonialuri, prin diversitatea coregrafică a jocurilor populare, repertoriul muzical, viața culturală în general.

Datorită diversității atracțiilor turistice cadrul natural este unul inedit ce conferă comunei posibilitatea de a practica mai multe forme de turism printre care se numără și următoarele:

- turism rural – montan;
- turism cultural;
- activități de agrement – vânătoare, pescuit;
- turism religios;
- agroturism;
- turism de afaceri.

Având în vedere potențialul turistic existent în zonă, în comuna Moldova Sulița principalele tipuri de turism practicate sunt:

- turismul rural – montan;
- activități de agrement;
- turismul religios.

Comuna Moldova Sulița este așezată în apropierea Obiectivelor Turistice importante de pe raza județului Suceava:

- Mănăstirea Voroneț;
- Mănăstirea Moldovița;
- Mănăstirea Sucevița;
- Mănăstirea Putna;
- Sanctuarul Catolic de la Cacica;

Comuna Moldova Sulița dispune de următoarele **obiective turistice** care merită vizitate:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

- **Herghelia Lucina** este una dintre cele două herghelii din județul Suceava unde sunt crescuți cai de rasă, cealaltă fiind Herghelia Rădăuți. Herghelia Lucina se află în cătunul Lucina din comuna Moldova-Sulița, fiind specializată pe rasa de cai huțuli.

În anul 1788, Comandamentul de Remontă al Armatei Austro-Ungare a luat în arendă un teren în cătunul Lucina de la Domeniile Fondului Religiilor din Bucovina, cu scopul de a amenaja acolo o secție de creștere a cailor. Aceasta a fost arondată ulterior Hergheliei Rădăuți.

În anul 1856, secția de la Lucina a primit statutul de herghelie a armatei austriece, aici aflându-se pe atunci doar un efectiv modest de 2 armăsari pepinieri și 5 iepe de reproducție. Herghelia a fost organizată sub conducerea colonelului austriac Martin von Herman, fiind părăsită de armată în 1872.

În anul 1877, a fost înființată pe vechiul amplasament o herghelie civilă, fiind aduși primii cai huțuli procurați de austrieci de la localnici. Numărul cailor huțuli crescuți aici a crescut până la începerea primului război mondial, herghelia fiind evacuată în anul 1914 în Austria. Luptele purtate în apropiere au dus la distrugerea construcțiilor existente.

Odată cu Unirea Bucovinei cu România din 1918, statul român a reînființat herghelia din Rădăuți. După război, austriecii au scos la licitație în anul 1919 caii din rasa huțul, aceștia fiind cumpărați de țări ca Cehoslovacia, Polonia și România. Au fost cumpărate 26 de iepe și 3 armăsari din rasa huțulă pentru a popula fosta herghelie. Pe baza acestor achiziții, statul român a putut reface efectivul de la Lucina, care a redevenit secție a Hergheliei Rădăuți.

În anul 1943, secția de creștere a cailor de la Lucina a redevenit herghelie, aici fiind crescuți caii huțuli. La acel moment, existau aici 60 de iepe și 5 armăsari pepinieri. Herghelia s-a dezvoltat în anii următori, maximum de efectiv fiind atins în perioada 1970-1990.

Rase de cai:

Rasa Huțul face parte din rasele de cai autohtone și este în prezent tipul reprezentativ al calului de munte, care de-a lungul anilor a dovedit că este rezistent și adaptat condițiilor de muncă din zona muntoasă. Totodată el îmbină destul de bine raportul dintre masa corporală, conformație și aptitudinile de muncă.

Creșterea s-a realizat pe *linii de sânge* (linii de tata, linii genealogice). Din armăsarii întemeietori amintim: Goral, Hroby, Ousor, Pietrosu și Prislop (linii prezente la ora actuală în herghelie și recunoscute de F.A.O.), dar și Misyka, Ceremus, Stirbu, linii care au fost pierdute după primul război mondial.

Liniile acestei rase, crescute azi, sunt reprezentate în cadrul hergheliei de următorii armăsari pepinieri:

Linia Hroby de către: *Hroby XXIV și Hroby XXV*. Aceasta dispune cu indivizi cu corp mic și cu o masivitate mai redusă comparativ cu restul liniilor. Au un format corporal aproape pătrat, înalți pe picioare. Dispun de aptitudini excelente de port-samar. Temperamentul este foarte viu. Linia Hroby poartă numele unui cătun din apropierea hergheliei Lucina fiind una din cele două linii care au supraviețuit celui de-al doilea război mondial (Goral este cealaltă linie supraviețuitoare).

Linia Goral de către *Goral XX și Goral XXI*. Producții acestor linii au formatul corporal dreptunghiular, un corp mai mare, fiind cea mai masivă linie dintre toate, întemeiată de armăsarul Goral importat din Galitia în 1909. Tot din linia Goral s-a dezvoltat mai târziu linia Prislop. Liniile Oușor și Pietrosu au fost întemeiate de armăsari cumpărați din zona Odorhei în anul 1930.

Linia Prislop de către *Prislop XI*, caracterizată printr-o talie mai mare comparativ cu celelalte linii. Deasemenea și capacitatea energetică este mai pronunțată.

Linia Oușor de către: *Ousor X și Ousor IX*, aceasta este o linie genealogică mai nouă, și se caracterizează printr-o dezvoltare corporală relativ mare, osatura mai slabă comparativ cu restul liniilor, concomitent cu oarecare disproporții în privința regiunilor corporale.

Linia Pietrosu de către: *Pietrosu XI* și caracterizată prin exemplare cu corp mic și spată lungă, însă în același timp adâncimea toracelui este mai redusă comparativ cu a produșilor celorlalte linii.

Patrimoniu:

În prezent Herghelia Lucina este împărțită în șase secții:

- secția Centrala* - pentru iepe mame si armasari pepinieri
- secția Gaina* - pentru tineretul femel si cel din dresaj
- secția Stirbu* - pentru carantina
- secția Hostinet* - pentru tineretul mascul
- secția Camionca* - pentru armăsarii de monta publică pe timp de iarna .
- secția Izvoarele Sucevei* - pentru armăsarii de monta publică pe timp de vară.

Secția Centrală cuprinde trei adăposturi în care sunt întreținute matca Hergheliei Lucina; clădirile pentru birouri; clădirile de servicii ale personalului îngrijitor; fierărie, magazine cu furaje, fânar pentru depozitarea fibroaselor si padocuri pentru fiecare dintre cele trei adăposturi.

Din cele 1775,5 hectare, suprafața totală a Hergheliei Lucina, 382,6 ha sunt ocupate cu fânețe. De pe aceste suprafețe se obține o cantitate suficientă de nutreț fibros, care asigură necesarul celor 380 capete cabaline, existente în unitate. Pășunatul cabalinelor se efectuează în exclusivitate pe terenurile care aparțin hergheliei și care ocupa o suprafață de 849 de ha.

Unitatea dispune de o suprafață de 507,4 ha împădurite, iar restul de 36,5 ha sunt ocupate de ape stătătoare (0,2 ha); curți și construcții (18,8 ha); drumuri de servitute (15,8 ha) si 1,7 ha de terenuri neproductive.

- **Rezervația naturală Tinovul Găina-Lucina** se afla în localitatea Moldova - Sulița, în Obcina Mestecaniș, județul Suceava la altitudinea de 1.200 metri. Este o rezervație de tip botanic și se întinde pe o suprafață de 1 hectar. În zonă predomină pinul silvestru în amestec cu mesteceni și elementul boreal, mesteacanul pitic, precum și merișor, afin negru și salcia de mlaștină. Fauna este reprezentată de cerbul carpatin, capriorul, mistretul, râsul, ursul, lupul, jderul iar avifauna este reprezentată de vinderelul rosu, acvila de munte, gaita, corbul. În rezervatie au fost descoperite și trei specii de fluturi noi pentru fauna țării, considerate ca mari rarități. Rezervația naturală Tinovul Găina-Lucina este unul dintre cele mai importante obiective turistice din Bucovina, obiectiv pe care nu ar trebui să-l ratați dacă vă aflați în apropiere.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

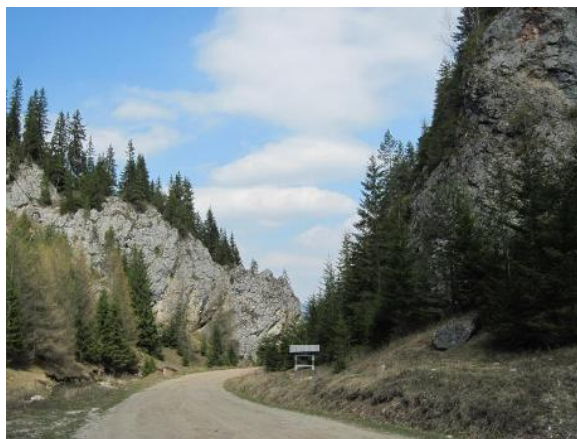

- **Rezervatia Răchitisul Mare** este situată pe dealul cu același nume de pe versantul estic al Obcinei Mestecaniș, între pâraiele Tatarca Mare și tatarca Mică, în satul Benea, comuna Moldova-Sulița. Se întinde pe o suprafață de 116,4 ha, la altitudinea de 1.000-1.260 m și este o rezervație botanică ce protejează relictul glaciatic de mare valoare floristică și foarte rar în flora României, strugurele ursului. Strugurele ursului este o plantă declarată monument al naturii, despre care se spune că are proprietăți curative în afecțiunile renale. La poalele dealului Răchitisul Mare s-a instalat un strat de mușchi cu multa roua cerului - Drosera rotundifolia, care este o plantă carnivora. În rezervație se mai întâlnesc: pinul silvestru, molidul și mesteacănul comun, merișorul, afinul, răchitele, gusa porumbelului, trestia de câmp, clopotelul, garoafa de munte.

- **Cheile Lucavei** sunt localizate în versantul estic al Obcinei Mestecaniș, pe drumul ce duce la Lucina, între munții Stirbul (1.477 m) la nord și Gaina (1.455 m) la sud. pe valea Lucavei, afluent al râului Moldova, în perimetrul comunei Moldova - Sulița. Formațiunile calcaroase se întind pe o suprafață de 33 ha și formează o rezervație geologică și morfologică, protejată pentru speciile de plante rare ce cresc aici, printre care se numără și floarea de colț, monument al naturii. Lățimea cheilor ajunge până la 8 m, iar pereții măsoară cca. 75 m înălțime și sunt neregulați. Rezervația naturală adăpostește și un izvor de apă sulfuroasă potabilă, renumită pentru efectele benefice asupra organismului.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026**

- **Găina - Lucina** este un *sit de importanță comunitară* (SCI) desemnat în scopul protejării biodiversității și menținerii într-o stare de conservare favorabilă a florei spontane și faunei sălbatice, precum și a habitatelor naturale de interes comunitar aflate în arealul zonei protejate. Acesta este situat în nord-estul Moldovei, pe teritoriul județului Suceava. Aria naturală se întinde în extremitatea nord-vestică a județului Suceava (aproape de limita de graniță cu județul Maramureș), pe teritoriile administrative ale comunelor: Cârlibaba și Moldova-Sulița; în apropierea drumului județean DJ2175, care leagă satul Pojorâta de localitatea Moldova-Sulița.

Zona a fost declarată sit de importanță comunitară prin *Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile* Nr.1964 din 13 decembrie 2007 (privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 848 hectare.

Situl reprezintă o zonă naturală (păduri de conifere, păduri în tranziție, terenuri arabile cultivate, pajiști naturale, pășuni, mlaștini și turbării) încadrată în bioregiunea alpină a Obcinei Mestecănișului (grupă muntoasă a Carpaților Maramureșului și Bucovinei, aparținând de lanțul muntos al Carpaților Orientali) și include ariile protejate: Tinovul Găina - Lucina și Cheile Lucavei.

Situl „Găina - Lucina” dispune de trei tipuri de habitate (Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), Turbării active

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

și Turbării cu vegetație forestieră); ce adăpostesc și conservă o gamă faunistică și floristică diversă, caracteristică lanțului carpatic al Orientalilor.

Fauna ariei protejate are în componență o gamă diversă de mamifere, păsări, reptile și amfibieni, dintre care unele protejate prin *Directiva Consiliului European* 92/43/CE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică)¹ sau aflate pe lista roșie a IUCN.

Specii faunistice semnalate în arealul sitului: urs brun (*Ursus arctos*), lup cenușiu (*Canis lupus*), râs (*Lynx lynx*), cerb (*Cervus elaphus*), căprioară (*Capreolus capreolus*), mistreț (*Sus scrofa*), jder (*Martes martes*), chițcan de apă (*Neomys fodiens*); broasca-roșie-de-munte, un amfibian din specia *Rana temporaria*; corb (*Corvus corax*), acvilă de munte (*Aquila chrysaetos*), vânturelul roșu (*Falco tinnunculus*), privighetoare (*Luscinia luscinia*), mierlă (*Turdus merula*), gaită (*Garulus glandarius*), cuc (*Cuculus canorus*).

Flora este constituită din arbori, arbusti, ierburi și flori; astfel: fag (*Fagus sylvatica*), pin de pădure (*Pinus sylvestris*) arțar (*Acer platanoides*), tei (*Tilia cordata*), frasin (*Fraxinus excelsior*), jugastru (*Acer campestre*), mestecăn (*Betula pendula*), mestecăn pitic (*Betula nana*), arin negru (*Alnus glutinosa*), salcie aurită (*Salix aurita*), alun (*Corylus avellana*), păducel (*Crataegus monogyna*), afin (*Vaccinium myrtillus* L.), merișor (*Vaccinium vitis-idaea*), mur (*Robus fruticosus*), zmeur (*Robus idaeus*) sau măceș (*Rosa canina*).

Toporaș galben de munte (*Viola biflora*)

La baza desemnării sitului se află curechiul de munte (*Ligularia sibirica*), o specie protejată prin aceeași *Directivă* 92/43/CE din 21 mai 1992, a *Consiliului European* (anexa I-a); care vegetează alături de alte rarități floristice; printre care: roua cerului (*Drosera rotundifolia*), orhidee (*Dactylorhiza cordigera*), bumbăcăriță (din speciile: *Eriophorum latifolium* și *Eriophorum vaginatum*), crețușcă (*Filipendula ulmaria*), sânzâiene (*Galium uliginosum*), nu-mă-uita (*Myosotis scorpioides*), lemn dulce (*Polygonum bistorta*), scara Domnului (*Polemonium caeruleum*), darie (*Pedicularis exaltata*), odolean (*Valeriana dioica* ssp. *simplicifolia*), toporaș galben de munte (*Viola biflora*), ruin (*Succisa pratensis*), trestioară (*Calamagrostis canescens*), bucățel (*Agrostis canina*) sau diferite specii de rogozuri (*Carex pauciflora*, *Carex rostrata*, *Carex curta*).

Evenimente cultural-artistice:

La nivelul comunei Moldova Sulița sunt organizate pe tot parcursul anului diferite festivaluri și evenimente care reprezintă atracții și merită să fie cunoscute și promovate. Cele mai renumite sunt:

- "Festivalul Huțulilor" – are loc anual, în luna iulie și reprezintă principala atracție culturală a zonei. Festivalul este organizat la Herghelia Lucina începând cu anul 2004.

- Dansul Huțulca – este un dans alert, vesel, specific etniei huțule și care se poate dansa atât în horă cât și în pereche.

Turismul rural – montan

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Practicarea turismului montan comună este favorizat de potențialul oferit de versantul estic al Carpaților Orientali. Astfel, relieful munților Călimani cu complexul vulcanic aferent, stâncile cu aspect ruiniform "12 Apostoli", relieful carstic și rezidual al masivului Rarău, pădurea seculară de la Giumalău, gruparea cea mai întinsă de munți cristalini – Munții Bistriței Aurie și Munții Bistriței Mijlocii – precum și Masivul Suhard și Obcinele Bucovinei oferă condiții pentru practicarea de drumeții montane, escaladă, alpinism, echitație, vânătoare, pescuit, mountain bike, via –ferrata, river rafting, zbor cu parapanta, sporturi de iarnă.

Pentru practicarea sporturilor de iarnă, în imediata apropiere a comunei Moldova Sulița sunt amenajate pârtii de schi în municipiul Câmpulung Moldovenesc, municipiul Vatra Dornei și în comuna Pojorâta.

Varietatea reliefului oferă posibilitatea practicării turismului de aventură, Masivul Rarău având un imens potențial în acest sens. Turismul de aventură este reprezentat, în primul rând de alpinism. Cele mai importante formațiuni alpine cu posibilități de cățărare sunt alcătuite din câmpuri de blocuri de calcar masiv triasic și cretacic, care oferă un peisaj superb, accidentat și o varietate de forme rar întâlnite.

Toate traseele din masivul Rarău beneficiază de potențialul natural oferit, neexistând prize săpate sau aplicate. În masiv există atât trasee omologate cum sunt cele din zona Pietrele Doamnei, dar și neomologate: Piatra Șoimului, Piatra Zimbrului, Cheile Moara Dracului, Piatra Coteșului.

Munții Rarău – Giumalău oferă posibilitatea practicării cicloturismului sau mountain bike pe drumurile montane, forestiere, majoritatea având ca punct de plecare municipiul Câmpulung. Traseele nu sunt marcate corespunzător pentru astfel de sporturi, dar practicanii se pot orienta după cele marcate pentru drumețiile montane.

Din categoria turismului montan fac parte și drumețiile montane și cabanele aferente acestora destinate odihnei, recreării și cazării. Drumețiile montane reprezintă o opțiune pentru o parte foarte mare din turiști conferindu-le acestora un prilej de a se relaxa și de a cunoaște tradițiile și obiceiurile zonei.

Practicarea drumețiilor este accesibilă unei părți mai mare din populație cu vârste diverse și cu diferite niveluri ale venitului.

Drumețiile pot fi considerate un spor ce dă ocazia persoanelor să se deconecteze de viața reală, să se relaxeze și să se bucure de natură.

Majoritatea traseelor montane spre zona Dornelor (Munții Rarău, Giumalău, Călimani, Bistriței, Suhard, Vf. Oușoru) pornesc din Câmpulung Moldovenesc. Dintre acestea fac parte și următoarele:

- Câmpulung Moldovenesc (Est) – Cheile Moara Dracului - Șaua Ciobanului – Cabana Rarău → durata: 5 ore vara, 6 ore iarna (traseu nerecomandat în această perioadă); marcaj: cruce roșie;
- Câmpulung Moldovenesc – Izvorul Alb – Pârâul Limpede - Șaua Coibanului – Cabana Rarău → durata: 4 ore; marcaj: cruce galbenă;
- Câmpulung Moldovenesc – Dealu Bodea – Poiana Sihăstriei – Cabana Rarău → durata: 3 ore; marcaj: triunghi galben;
- Câmpulung Moldovenesc - Valea Seacă – Poiana Sihăstriei - Cabana Rarău → durata: 4 ore; marcaj: triunghi albastru; □ Câmpulung Moldovenesc – Pr. Mesteacăn – Munceii Răului – Cabana Rarău → durata: 6 ore; marcaj: banda albastră.

Prin comuna **Moldova Sulița** ce face parte din micro – regiunea Bucovina de Munte trec următoarele **trasee turistice**:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- Satul Iedu de Sus, 1040 m – valea Juravlea – Dealu Chițcău – Herghelia Lucina, 1200 m – valea Lucava – sat Moldova-Sulița, 975 m.

Marcaj: cruce roșie; distanța: 14 km; durata: 3-4 ore; caracteristici: perfect accesibil vara, nu este recomandabil iarna, traseu transversal;

- Sat Cîrlibaba, 950 m – valea Tărarca (Cîrlibabei) – vf. Mănăilă, 1402 m – Valea Tătarca (Moldovei) – sat Benea.

Marcaj: fără marcaj; distanța: 20 km; durata: 5 ore; caracteristici: accesibil în timpul verii, nu este recomandabil iarna, traseu transversal;

- Sat Moldova-Sulița, 975 m – valea Sulița - șaua Cruhlei – valea Roșoga – sat Argel, 770 m.

Marcaj: cruce roșie; distanța: 23 km; durata: 6-7 ore; caracteristici: ușor accesibil în timpul verii, nu este recomandabil iarna; traseu transversal.

Sursa: <http://www.traseeromania.ro>

Pe langa acestea se mai regasesc trasee marcate pe munții din Obcina Mestecanisului, în zona: Hroby, Lucina, Stirbu, Gaina, Cocosu, Glodu, Obcioara, precum și trasee marcate pe culmea Obcinii Feredeului în zona: Hrebeni, Veju Mare, Veju Mic, Tasulet și Arsanu.

Moldova Sulița este locul unde se mai pot întâlni **obiceiuri și tradiții**, așa cum în unele părți le mai povestesc doar bătrânii: la momentele importante din viața omului - naștere, nuntă, înmormântare - și la diferite date din calendar, în special la cele două mari sărbători: Paștele - împistritul ouălor, binecuvântarea bucatelor de la Slujba de Înviere - și cele de iarnă, respectiv de Crăciun și de Anul Nou - colinda; clopoțelul; buhaiul; jocurile cu măști; capra și cerbul; ursul; moșul și baba; mirele și mireasa; semănatul; teatrul popular; steaua, multe din acestea, datorită acurateții filonului de folclor autentic, înregistrate și aflate de ani buni în arhivele unor televiziuni din țară și străinătate.

Dintre obiceiurile și tradițiile locale, cele mai cunoscute sunt:

- **sarbatorile Craciunului** – de ajun se pregateste masa cu 12 feluri de mancare de post, sub fata de masa se aterne otava în semn de belsug, dupa care, peste fata de masa se petrece o fundita rosie în cruce; în timpul sarbatorilor de Craciun, exista formata colinda bisericeasca, cuprinzand mai multe echipe de barbati, cu colinzi religioase , atat în limba romana cat si în limba ucraineana.

- **sarbatori de Pasti** – dupa savarsirea Liturghiei de Inviere, în zorii zilei credinciosii se strang în jurul bisericii, cu cosurile pline de pasca si bucate, cu oua încondeiate si cu lumanari aprinse si asteapta sfintirea acestora de catre preot.

- **de Sf.Gheorghe** la poarta caselor se aseaza glij cu flori galbene, iar de Rusalii se pun mesteceni sau crengute de tei;

- **la nunti** cand mireasa este din alt sat, în timpul cand mirii împreuna cu alaiul se îndreapta spre biserica, tinerii din sat blocheaza drumul mirilor cu lanturi de cetina, asa zisa **bramă**, cerand de baut si negociind cu mirele cantitatea de bautura pentru plecarea miresei;

- **la înaltarea unei case**, cand scheletul acoperisului este gata, în punctul cel mai înalt al acestuia se aseaza un “*buhaș*”(molid) împodobit multicolor, ca semn al maretiei si reusitei;

- **la intrarea în casa nouă** , la cele 4 colturi ale casei, în primele barne aflate deasupra temeliei, se introduc monede, pentru a purta noroc celor ce vor locui în casa;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Comuna atrage prin elemente de arhitectură tradițională și de civilizație a lemnului, prin viața păstorească și prin celelalte ocupații, prin meșteșuguri, costum popular, obiceiuri, ceremonialuri, prin diversitatea coregrafică a jocurilor populare, repertoriul muzical, viața culturală în general.

Acest tip de turism este avantajos prin prisma independenței față de un sezon anume și de calitatea infrastructurii, însă prezintă și dezavantaje.

Dintre acestea putem menționa că acest tip de turism se adresează numai anumitor categorii de turiști, avizați, cu un nivel mai mare de instruire și că este în general mai scump decât turismul de agrement.

Turism religios are în vedere pelerinajele credincioșilor la lăcașele de cult. În zona Bucovinei turismul religios se întrepătrunde cu turismul cultural, multe dintre mănăstiri fac parte din patrimoniul național și mondial. Pelerinii sunt atrași în număr mai mare cu ocazia sărbătorilor religioase importante și a hramurilor mănăstirilor și bisericilor.

În comuna Moldova Sulița întâlnim:

Mănăstirea Sfântul Vasile cel Mare - Moldova Sulița

Manastirea Sfantul Vasile cel Mare este o manastire ortodoxa aflata la altitudinea de o mie de metri, pe Muntele Stirbu, in localitatea Moldova-Sulita, in judetul Suceava. Din centrul satului se porneste spre herghelia Lucina, cale de cateva sute de metri, dupa care se coteste la dreapta, urcand usor spre catunul Stirbu, unde se afla manastirea.

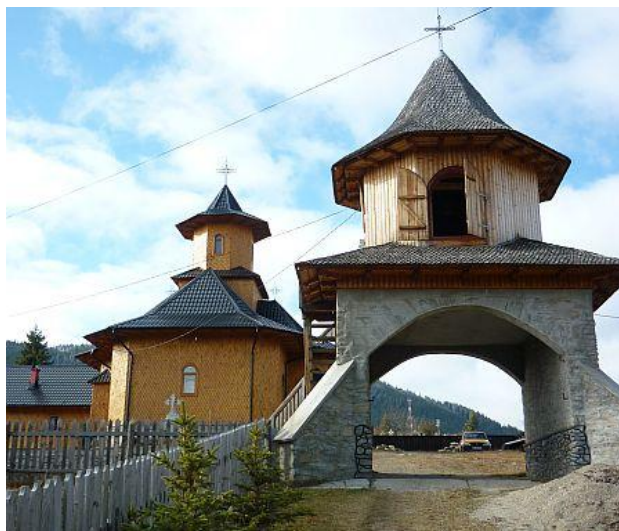
Manastirea Sfantul Vasile cel Mare - Moldova Sulița

Mănăstirea Sfantul Ierarh Vasile cel Mare a fost construită pe un teren donat de credincioșii Vasilena și Ilarie Cozmeci. Mai înainte de a fi construită mănăstirea propriu-zisă, pe terenul donat s-a aflat o casă praznicală.

În anul 1989, s-a asezat piatra de temelie pentru actuala biserica, construită din lemn, pe o fundație din piatră, în cinstea Sfântului Vasile cel Mare. Noul locas de rugăciune s-a facut conosit sub numele de "Schitul Stirbu", dar și de "Schitul Sfântul Vasile cel Mare". În anul 1994, meșterul local Alexa Bouhar, cel mai vechi ctitor al mănăstirii, a sculptat Ușile Împărătești, tetrapodele și catapeteasma. Paraclisul mănăstirii, construit ulterior, este inchinat Nașterii Maicii Domnului.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Mănăstirea Sfântul Vasile, din Moldova-Sulița, a avut numai stareți cu viață deosebită, după cum urmează: ieromonahul Constantin, protosinghelul Gherasim, monahia Maria și stavrofora Teodora, actuala stareță, care gospodărește și coordonează întreaga activitate a mănăstirii.

Până în anul 2008, schitul cuprindea deja mai multe clădiri: biserica principală, cu hramul Sfântul Vasile cel Mare; chiliile; trapeza; clopotnița; paraclisul, cu hramul Nașterea Maicii Domnului; bucataria și alte câteva clădiri anexe.

Chiliile monahiilor sunt simple și aspre, precum este și viața monahală. Parintelui protosinghel Zosima, duhovnicul schitului, se străduiește cu multa dragoste spre pastrarea unei rânduieli monahale deosebite.

După anul 2008, odata cu renovarea acestuia, schitul a început să se extindă. În curtea mănăstirii s-a ridicat un agheazmatar deosebit, sculptat în întregime în lemn. Recent, biserica mănăstirii a fost acoperirea cu tabla, pridvor a fost închis, iar ușa și geamurile au fost puse din termopan.

Biserica este construită în întregime din lemn, în interior fiind placată cu lambriu de lemn, iar în exterior fiind captușită cu solzi tot din lemn. Interiorul bisericii este infrumusetat cu o catapeteasma din stejar, sculptată în localitatea Vanatori, Neamț, precum și cu două

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

scaune arhieresti (în altar și în biserică), un proscomidiar și o strana deosebită, așezată la icoana Maicii Domnului, care este o copie a icoanei făcătoare de minuni de la Mănăstirea Poceaev, din Ucraina.

Biserica este luminată de cinci policandre, aduse tot din Ucraina, cel mai mare având o lungime de trei metri. Aceasta a fost sfințită în ziua de 16 septembrie, de către Înalt Preasfințitul Pimen, arhiepiscopul Sucevei și Radautilor, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

În comuna Moldova Sulița se întâlnesc **mestesuguri**, precum: cioplirea banelor din lemn, confectionarea drănețelor și acoperirea caselor cu acestea, prelucrarea coarnelor de cerb și așezarea acestora pe panoplii lucrate de meșteri localnici artizani, încondeierea ouălor (în special în postul mare înaintea sărbătorilor de Paști), torsul și tesutul, etc.

Dezvoltarea turismului din zonă este susținută de unitățile de cazare existente. Conform datelor recepționate de pe teritoriul comunei, aceasta dispune de 2 unități de cazare cu o capacitate de 24 locuri.

Structuri de cazare:

Prin structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor. Structura de primire turistică colectivă cu funcțiuni de cazare turistică este acea structură care pune la dispoziția călătorilor camere sau spații, iar numărul de locuri pe care îl furnizează trebuie să fie mai mare decât un minimum specificat pentru grupuri de persoane, mai numeroase decât o simplă familie; toate locurile structurii de primire trebuie să dispună de o administrație comercială comună, chiar dacă este o unitate non profit (cu scop nelucrative). Nu sunt considerate structuri de cazare turistică: - unități de cazare folosite în exclusivitate de posesori sau chiriași pe o durată mai mare de un an, indiferent de clasificarea acestora; - locuințele secundare ale populației, utilizate în scopuri turistice în mod exclusiv de posesorii acestora; - căminele, internatele școlare pe perioada anului școlar; - unitățile spitalicești (cu excepția sanatoriilor și altor spații similare ce practică activități turistice); - vagoanele dormitor; - barăcile și dormitoare pentru muncitori, căminele de bătrâni și casele de copii. Structurile de cazare turistică nu includ tipul de unitate "camere de închiriat în locuințe familiale", indiferent de numărul de locuri-pat existente în aceste unități.

Numărul structurilor de cazare în 2016 este de 24 și înregistrează un trend ascendent, din care:

Numărul structurilor de primire turistică pe tip de clădire și formă de proprietate

Tip structuri	Numărul de structuri			
	2012	2013	2014	2015
Hoteluri				
Moteluri				
Hanuri turistice				
Vile turistice				

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Cabane turistice				
Campinguri				
Pensiuni turistice	1	1	1	1
Popasuri turistice				
Pensiuni agroturistice	1	1	1	1
Căsuțe turistice				

Capacitatea de cazare:

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise structurile în perioada considerată, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor. Se exprimă în locuri-zile (număr de locuri x număr de zile). Se exclud locurile din camerele sau structurile închise temporar din lipsă de turiști, pentru reparații sau pentru alte motive. Numărul de locuri pat este determinat de numărul de persoane care pot petrece noaptea în paturile instalate în structura de primire turistică.

Capacitatea de cazare la sfârșitul anului 2015 este de 24 locuri, din care:

Capacitatea de cazare existentă

Tip structuri	Numărul de locuri			
	2012	2013	2014	2015
Hoteluri				
Moteluri				
Hanuri turistice				
Vile turistice				
Cabane turistice				
Campinguri				
Pensiuni turistice				
Popasuri turistice	16	16	16	16
Pensiuni agroturistice	8	8	8	8
Căsuțe turistice				

În cursul anului 2015 s-au finalizat proiecte pentru structuri de primire turistică, majoritatea realizate prin fonduri europene, acestea aflându-se în procedură de acreditare la Ministerul Turismului. Astfel numărul structurilor de cazare existente va crește.

2.8. Analiza cadrului demografic

2.8.1. Populația

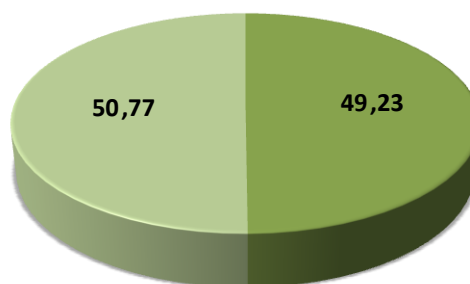
Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar.

La începutul anului 2015 în comuna Moldova Sulița populația stabilă era de 2066 persoane, cu 1,3 % mai puțin față de anul 2012. De asemenea numărul bărbaților a scăzut cu 1,7%, iar numărul femeilor a scăzut cu 1,1%. Densitatea este de 14,76.

Numărul bărbaților reprezintă 50,77% din totalul populației, iar femeile reprezintă 49,23%.

Numărul populației în comună, persoane

	2012	2013	2014	2015
Total	2095	2086	2066	2066
Bărbați	1067	1063	1057	1049
Femei	1028	1024	1009	1017

Bărbați

Femei

Structura pe grupuri de vârstă a populației, persoane la începutul anului

Varste si grupe de varsta	Sexe	Ani			
		Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015
		Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
0- 4 ani	Masculin	64	61	49	45
-	Feminin	60	62	56	56
5- 9 ani	Masculin	76	75	70	69
-	Feminin	85	75	81	73
10-14 ani	Masculin	63	66	73	75
-	Feminin	80	85	74	74

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

15-19 ani	Masculin	60	58	52	56
-	Feminin	68	67	74	84
20-24 ani	Masculin	80	75	71	60
-	Feminin	73	70	61	61
25-29 ani	Masculin	101	97	99	96
-	Feminin	74	80	72	71
30-34 ani	Masculin	94	99	100	99
-	Feminin	64	70	66	70
35-39 ani	Masculin	73	74	77	83
-	Feminin	69	64	71	64
40-44 ani	Masculin	73	68	63	62
-	Feminin	62	51	55	56
45-49 ani	Masculin	57	68	76	77
-	Feminin	52	59	60	64
50-54 ani	Masculin	61	61	61	57
-	Feminin	61	64	58	60
55-59 ani	Masculin	67	67	61	62
-	Feminin	60	56	53	52
60-64 ani	Masculin	58	57	64	60
-	Feminin	54	55	60	57
65-69 ani	Masculin	26	31	34	40
-	Feminin	41	42	46	46
70-74 ani	Masculin	39	34	26	23
-	Feminin	42	44	41	42
75-79 ani	Masculin	29	26	32	37
-	Feminin	38	34	37	38
80-84 ani	Masculin	30	29	29	27
-	Feminin	33	32	27	29
85 ani si peste	Masculin	16	17	20	21
-	Feminin	12	14	17	20

Mișcarea naturală este caracterizată prin procesele demografice: naștere, deces, căsătorie, divorț, în baza datelor obținute în rezultatul gestionării fluxului informațional integrat (FIA), administrat în comun și în strânsă colaborare de către Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și Biroul Național de Statistică, instituții responsabile pentru realizarea anumitor etape ale FIA, atribuțiile cărora sunt strict stipulate în Ordinul comun nr. 44/347/100 din 11.10.2005.

Mișcarea naturală a populației, la începutul anului

Perioada	Născuți (persoane)	Decedați (persoane)		Căsătorii (număr)	Divorțuri (număr)
		Total	inclusiv copii până la 1 an		
2012	23	30	-	9	2
2013	17	14	-	16	4

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

2014	19	22	-	12	4
2015	15	22	-	12	1

În ceea ce privește mișcarea naturală a populației din comuna Moldova Sulița, în anul 2015 s-au înregistrat 15 nașteri, cu 44,8% mai puțin față de anul 2012, și în privința deceselor s-au înregistrat 22 de decese, cu 26,7% mai puțin față de același an;

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Astefel, sporul natural în comuna Moldova Sulița este unul negativ în perioada de analiză, numărul născuților fiind mai mic decât a persoanelor decedate. În anul 2013 s-a înregistrat un spor natural pozitiv.

Durata medie a speranței de viață la naștere

Durata medie a speranței de viață la începutul anului 2015 era de 76 de ani pentru ambele genuri, aceasta crescând cu 2,01% față de 2012. În cazul bărbaților speranța de viață a scăzut cu 1,31%, iar pentru femei a crescut cu 5,47%.

Speranța de viață a femeilor este cu 2 ani mai mare față de cea a bărbaților.

Durata medie a speranței de viață la naștere

	2012	2013	2014	2015
Ambele genuri	74,5	78,5	72,5	76
Bărbați	76	79	66	75
Femei	73	78	79	77

Structura populației după etnie, la începutul anului, persoane

Etnia	2012	2013	2014	2015
Români	1769	1760	1740	1740
Rromi	77	77	77	77
Ucraineni	249	249	249	249

Cauze de deces pe diferite boli

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Boli	2012	2013	2014	2015
Cardiovasculare	9	5	3	2
Cancer	7	2	7	2
Hepatici	1	1	2	2
Alcoolici	2	2	3	3

Migrațiunea populației reprezintă permutarea teritorială a persoanelor, însoțită de schimbarea locului de trai.

Migrațiunea populației, persoane la începutul anului

Perioada	Numărul persoanelor venite, oficial	Numărul persoanelor plecate, oficial
2012	2	10
2013	6	12
2014	5	10
2015	4	9

Pe toată perioada celor patru ani de analiză s-a înregistrat un spor migrator negativ, numărul persoanelor care părăsesc comuna este mai mare față de cel al persoanelor care se stabilesc aici.

Numărul de persoane plecate temporar

	2012	2013	2014	2015
Persoane plecate temporar	140	145	145	158

În anul 2015, din comună au plecat temporar 158 persoane, cu 13% mai multe față de anul 2012.

2.8.2. Forța de muncă

Populația activă din punct de vedere economic (sau **forța de muncă**) cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând **populația ocupată și șomerii**.

Repartizarea populației ocupate pe principalele tipuri de activități economice, persoane

Anul	2012	2013	2014	2015
Total	1135	1135	1135	1135
Agricultură	1065	1065	1065	1065
Industrie	17	17	17	10
Construcții	6	6	6	13
Comerț	15	15	15	15
Transport și comunicații	3	3	3	3
Administrație publică	14	14	14	14
Învățământ,	12	12	12	12
Sănătate și asistență socială	3	3	3	3
Alte tipuri de activități				

1. Populație economic activă – persoane care constituie forța de muncă disponibilă, capabilă de muncă, incluzând populația ocupată și șomerii.

2. Populație ocupată în economie – persoane care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri în formă de salarii sau alte beneficii.

3. Șomer – persoană în vârstă de muncă, care nu lucrează și este în căutarea unui loc de muncă.

Împărțirea populației ocupate pe forme de proprietate se face astfel:

-6,79 % în sectorul public;

-93,21 % în sectorul privat.

Nivelul educațional al populației economic active, persoane

	2012		2013		2014		2015	
	F	M	F	M	F	M	F	M
Studii superioare	26	20	26	20	26	20	26	25
Studii medii de specialitate	11	10	11	10	11	10	11	5
Studii secundare profesionale	12	16	12	16	12	16	12	16
Studii liceale	59	48	59	48	59	48	59	48

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Studii medii (9, 10, 11 clase)	12	23	12	23	12	23	12	23
Studii primare	542	593	542	593	542	593	542	593

În comuna Moldova Sulița se înregistrează un procent de 82% din populația economică activă cu studii primare.

Numărul mediu de salariați

Anul	2012	2013	2014	2015
Total	87	87	87	90
Bărbați	42	42	42	45
Femei	45	45	45	45

În comuna Moldova Sulița, numărul total al șomerilor a fost în 2015 de 44 persoane, raportat la o perioadă de patru ani rata șomajului este în scădere cu 15,3%, când s-au înregistrat un număr de 52 de șomeri.

Șomer înregistrat este acea persoană care indeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) este în cautarea unui loc de muncă de la vârsta de minimum 16 ani și până la îndeplinirea condițiilor de pensionare;
 - b) starea de sănătate și capacitățile fizice și psihice o fac aptă pentru prestarea unei munci;
 - c) nu are loc de muncă, nu realizează venituri sau realizează din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință al asigurărilor pentru somaj și stimulării ocupării forței de muncă, în vigoare;
 - d) este disponibilă să înceapă lucrul în perioada imediat următoare dacă s-ar găsi un loc de muncă;
 - e) este înregistrată la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.
- A asimilații șomerilor sunt:

- absolvenții instituțiilor de învățământ și absolvenții școlilor speciale pentru persoane cu handicap, în vârstă de minim 16 ani, care, într-o perioadă de 60 de zile de la absolvire, nu au reușit să se încadreze în munca potrivit pregătirii profesionale.

Tânăr cu risc de marginalizare socială este persoana cu vârsta cuprinsă între 16-26 ani, care îndeplinește condițiile prevăzute la calitatea de somer, se înregistrează la agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își are domiciliu sau, după caz, reședință și se încadrează în una dintre următoarele categorii:

- a) se află în sistemul de protecție a copilului sau provine din acest sistem;
- b) are dizabilități;
- c) nu are familie sau a cărui familie nu îi poate asigura întreținerea;
- d) are copii în întreținere;
- e) a executat una sau mai multe pedepse privative de libertate;
- f) este victimă a traficului de persoane.

Agentia pentru ocuparea forței de muncă încheie un contract de solidaritate cu tânărul cu risc de marginalizare socială pe o durată de până la 3 ani, dar nu mai puțin de un

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

an, în condițiile în care, la data încheierii contractului de solidaritate, tânărul nu a împlinit vârsta de 26 ani.

Numărul șomerilor, la sfârșitul anului (persoane):

Anul	2012	2013	2014	2015
Total	52	50	45	44
bărbați	25	27	24	23
femei	27	23	21	21

2.9.Urbanism

Urbanismul reprezintă studiul comunei, al mediului geografic, economic, politic, social și cultural și al impactului acestor elemente asupra fondului construit.

Aceasta este o activitate operațională, integratoare, normativă care are ca principal scop stimularea evoluției complexe a localităților, prin realizarea strategiilor de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, care urmărește stabilirea direcțiilor dezvoltării spațiale a localităților urbane și rurale, în acord cu potențialul acestora și cu aspirațiile locuitorilor și care cuprinde toate localitățile țării, organizate în rețea, pe baza ierarhizării și distribuției echilibrate ale acestora în teritoriu; aplicarea obiectivelor are în vedere întreg teritoriul administrativ al orașelor și comunelor sau zone din acestea.

În acest sens se studiază în ansamblu activitățile de organizare a componentelor materiale (cadru natural, resurse economice, cadru construit, populație etc.) ale comunei în scopul îmbunătățirii calității vieții locuitorilor.

Comuna Moldova Sulița nu beneficiază de rețea de termoficare și gaze naturale. În acest moment încălzirea spațiilor cu destinație de locuință, precum și cele publice se realizează cu combustibil solid (sobe de teracota sau centrale termice).

2.9.1. Căi de comunicație

Comuna este traversată de DJ 175,(care pleacă din DN 285E la km 82). Lungimea totală a drumurilor din comuna Moldova Sulița constituie 43 km, din care:

- 25,58% județene modernizate și cu îmbrăcăminți ușoare rutiere (11 km);
- 74,42% județene și comunale pietruite (32 km).

Un drum de importanță majoră este cel ce face legătura cu Herghelia Lucina. Pentru modernizarea acestuia există realizat un proiect tehnic "Reabilitare DC 86 Moldova Sulița-Lucina", în lungime de 7 km, cu o valoare estimată de cca 7 mil. lei.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Lungimea căilor de comunicație

	2012	2013	2014	2015
Lungimea drumurilor	43	43	43	43
• Județene	11	11	11	11
o Modernizate	5	5	5	5
o Cu îmbrăcăminți ușoare rutiere	6	6	6	6
o Pietruite				
o De pământ				
• Comunale	32	32	32	32
o Modernizate				
o Cu îmbrăcăminți ușoare rutie				
o Pietruite	32	32	32	32
o De pământ				

Infrastructura privind transportul local se prezintă după cum urmează :

	2012	2013	2014	2015
Lungimea străzilor	43	43	43	43
Lungimea străzilor modernizate	5	5	5	5
Nr. De spații de parcare existent	2	2	2	2
Semafoare, marcaje rutiere, indicatoare rutiere (număr existent, număr necesar, starea acestora)	Semafoare : Marcaje : Indicatoare : 40	Semafoare : Marcaje : Indicatoare : 40	Semafoare : Marcaje :3 Indicatoare : 40	Semafoare : Marcaje :3 Indicatoare : 40
Nr de stații existe	6	6	6	6

2.9.2. Gospodărirea apelor

Principalele surse de apă potabilă din comuna Moldova Sulița sunt reprezentate de fântâni și izvoare.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Comuna nu dispune de rețea de distribuție a apei potabile care să alimenteze gospodăriile. În viitor se intenționează acesarea de programe naționale și fonduri europene destinate realizării rețelelor necesare pentru alimentarea cu apă.

2.9.3. Echiparea energetică

Echiparea energetică reprezintă lungimea rețelei de alimentare cu energie electrică a comunei împreună cu numărul gospodăriilor conectate la rețeaua electrică precum și gradul de echipare al locuințelor.

Comuna Moldova Sulița este alimentată cu energie electrică din rețeaua aeriană de distribuție de medie tensiune (LEA 20kv), care vine de la stația de 110kv de la Câmpulung Moldovenesc.

Rețeaua de joasă tensiune, de tip aerian, destinată consumatorilor casnici și iluminatului public, este racordată la posturile de transformare de tip aerian sau amplasate în cabină metalică, ele având puteri între 40kva și 200kva.

Rețelele electrice sunt pozate pe stâlpi din beton precomprimat tip RENEL, iar iluminatul public se realizează cu lămpi cu vapori de mercur.

Există încă gospodării, în zonele periferice ale comunei, care nu beneficiază de alimentare cu energie electrică. În planul de electrificare sunt prinse gospodăriile neracordate la rețeaua electrică.

În ceea ce privește echiparea energetică a comunei Moldova Sulița, în anul 2015 situația se prezintă astfel:

- 723 de gospodării conectate la rețeaua electrică;
- 88 km lungime a rețelei energetice.

	2012	2013	2014	2015
Lungimea rețelei energetice(km)	85	85	85	88
Numărul gospodăriilor conectate la rețeaua electrică	717	717	717	723
Gradul de echipare al locuințelor cu energie electrică (%)	95%	95%	95%	95%
Densitatea rețelei la 1000 de locuitori				
Gradul de uzură al rețelei energetice și a transformatoarelor (an dare în folosință)	20%	20%	20%	20%
Lucrări efectuate pentru reabilitarea rețelei de energie electrică	-	-	-	-
Lungimea rețelei care necesită să fie modernizată	14	14	14	16

Pentru acoperirea cât mai mare cu rețele de energie electrică există un studiu de fezabilitate pentru "Extindere rețele electrice în comuna Moldova Sulița" cu o valoare estimată de 450.000 lei.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

2.9.4. Iluminatul public

Iluminatul public stradal este definit ca: „o instalație fixă de iluminat destinată să asigure, în timpul perioadelor nocturne, o bună vizibilitate pentru utilizatorii zonelor publice exterioare de trafic, cu scopul de a susține siguranța și fluiditatea traficului, precum și siguranța publică”.

În comuna Moldova Sulița sunt 20 de km străzi iluminate.

	2012	2013	2014	2015
Lungimea străzilor iluminate(km)	7	20	20	20
Gradul de extindere al rețelei de iluminat public	30,4%	86,9%	86,9%	86,9%

2.9.5. Gestiunea deșeurilor

În comuna Moldova Sulița, colectarea deșeurilor se face de către o firmă de salubritate, SC FLORCONSTRUCT SRL. Colectarea deșeurilor din comună se face o dată la 10 zile.

S.C. Florconstruct S.R.L. este o unitate cu capital privat, care a luat ființă în anul 1993 având denumirea de SC JAN COST COM SRL., apoi în anul 1999 și-a schimbat denumirea în S.C. FLORCONSTRUCT S.R.L. denumire pe care o are și astăzi. Unul dintre obiectivele secundare de activitate ale firmei este **Salubritate, depoluare și activități similare.**

Secția salubritate a întreprinderii cuprinde 7 departamente, printre care *precolectarea, colectarea și transportul rezidurilor.*

Activitatea de salubritate a localităților, respectiv colectare, transport și depozitare reziduri menajere și nemenajere nepericuloase, vidanjare sunt licențiate de ANRSC, cu licența Clasa II. Activitatea beneficiază de o bază de lucru modernizată în municipiul Câmpulung Moldovenesc, Str. Uzinei nr. 6, precum și un punct de lucru în Suceava Str. Petru Rareș Nr 52.

Mașinile și utilajele folosite în procesul de producție, au toate autorizațiile necesare și sunt deservite de personal de specialitate, cu o experiență în domeniu de peste 20 ani.

Managementul salubrității localităților este asigurat de personal specializat în domeniu, cu o vastă experiență și rezultate deosebite, la un nivel performant și calitativ.

Gestiunea deșeurilor în cadrul comunei se realizează astfel:

	2012	2013	2014	2015
Capacitatea de colectare a deșeurilor (câte gospodării acoperă)	700	700	700	700
Numărul de coșuri de gunoi din comună	12	12	12	12
Numărul de locuri special amenajate pentru	4	4	4	4

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026**

depozitarea gunoiului din comună (gropi de gunoi)				
Frecvența de colectare a deșeurilor din comună	1 zi/saptamana	1 zi/saptamana	La 10 zile	La 10 zile
Starea sistemelor de colectare a deșeurilor	bună	bună	bună	bună
Cantitatea de deșeuri solide urbane depozitate	455	455	400	405
Necesități identificate la nivelul comunei în ceea ce privește gestionarea deșeurilor	Mașină de transport deșeuri			

2.9.6. Tehnologia informației și comunicațiilor

În comuna Moldova Sulița există acces la internet prin rețelele ROMTELECOM, ORANGE, VODAFONE, COSMOTE.

De asemenea, există un releu pentru telefonie mobilă, rețeaua COSMOTE și un releu pentru telefonie VODAFONE și ORANGE.

-În proporție de circa 60 % din gospodăriile sunt deținătoare de computere, din care: 40% au acces la internet.

În comuna Moldova Sulița se înregistrează un număr de 11 abonați la rețeaua de telefonie fixă și în proporție de 80% sunt abonați TV, receptionate prin intermediul societăților RCS-RDS, DOLCE.

2.9.7. Canalizare

Comuna Moldova Sulița nu dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră. Colectarea și evacuarea apelor uzate din cadrul gospodăriilor se face în decantoare și fose septice.

	Moldova Sulița
Lungimea rețelei de canalizare (km)	-
Numărul gospodăriilor conectate la rețeaua de canalizare	-
Gradul de echipare al locuințelor cu conducte canalizate (%)	-

2.9.8. Alte servicii/facilități publice

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

➤ **Ordinea și siguranța publică**

Ordinea și siguranța publică în comună este asigurată de 2 persoane angajate în cadrul postului de poliție de pe raza unității administrativ teritoriale.

Nivelul infracționalității în această comună a crescut în perioada 2012-2015.

Nivelul infracționalității

Cazuri sesizate poliției	2012	2013	2014	2015
Furturi din locuință	1			2
Alte infracțiuni	2	2		2

În Comuna Moldova Sulița s-au produs în anul 2012 2 accidente usoare, fără răniți și în anul 2015 2 accidente usoare, neînregistrându-se victime.

Astfel, pentru creșterea siguranței cetățenilor sunt necesare următoarele măsuri:

- Suplimentarea cu patrule de poliție pe timpul nopții;
- instalarea unui sistem de supraveghere care să asigure preluarea imaginilor pe timp de zi și în special pe timpul nopții și în orice fel de condiții atmosferice cu monitorizare 24 h din 24 h prin mod centralizat;
- implementarea unui mod de sensibilizare a populației privitor la lăsarea nesupravegheată a animalelor domestice/ agresive în și pe spațiul public;
- completarea numărului de indicatoare rutiere și efectuarea marcajelor pe D.J. 175 și pe drumurile comunale asfaltate și neasfaltate;
- identificarea și crearea spațiilor pentru parcare a autovehiculelor de mari dimensiuni, precum și dotarea acestor spații cu sistem de supraveghere video monitorizate cel puțin pe timp de noapte.

Fond locativ

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici și altele), apartamente, încăperi de serviciu și alte încăperi locative în alte construcții utile pentru locuit.

În comuna Moldova Sulița, în anul 2015 erau 860 de case, din care numărul caselor proprietate privată este de 855, restul de 5 sunt alte tipuri de proprietate.

Suprafața totală a fondului locativ în anul 2015 era de 40.650 mp, din care se înregistrează 2 locuințe în condiții de risc.

Caracteristica fondului locativ

	2015
--	-------------

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Nr. caselor	855
-conectate la rețeaua de apeduct	
-conectate la rețeaua de canalizare	
-conectate la rețeaua de gaze naturale	
-conectate la rețeaua electrică	807
Suprafața totală a fondului locativ (mp)	40.650
Locuințe nesigure în condiții proaste	2
Locuințe noi date în exploatare	5
Certificate de urbanism eliberate	12
Autorizații de construire eliberate	7

2.10. Sistemul de educație și învățământ

2.10.1 Prezentare generală - Învățământ preșcolar

În comuna Moldova Sulița toate instituțiile școlare sunt de stat, în care limba de predare este română. De asemenea, aici nu există colegii și școli polivalente.

În comuna Moldova Sulița sunt 2 grădinițe, cu o capacitate totală de 80 locuri. Copiii își desfășoară activitățile didactice în 3 săli de studii.

Parametri principali ai instituțiilor de învățământ din localitate

Tipul instituției	Număr	Capacitatea	Total elevi/ copii	Total clase/ grupe	Total săli de studii
Grădinițe	2	80	60	3	3
Școli Primare	2	80	50	8	8
Școli gimnaziale	1	140	120	4	4
Biblioteci școlare	1	50	50	-	2

Unitatea școlară - reprezintă unitatea administrativă de învățământ cu personalitate juridică, înscrisă în Nomenclatorul Național SIRUES, în care funcționează unul sau mai multe niveluri educaționale, având o conducere unică; se înregistrează situația existentă la începutul anului școlar (universitar). Sunt considerate unități de învățământ: creșele, grădinițele de copii, școlile primare și gimnaziale; școlile speciale primare și gimnaziale; liceele; grupurile școlare (în cadrul cărora funcționează mai multe niveluri de educație), școlile de arte și meserii (profesionale), de maistri, postliceale, instituțiile de învățământ universitar.

Infrastructura școlară a instituțiilor de învățământ din comuna Moldova Sulița:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

	2012	2013	2014	2015
Grădinițe				
Săli de clasă și cabinete	3	3	3	3
Laboratoare	1	1	1	1
Săli gimnastică	1	1	1	1
Ateliere				
Teren de sport	1	1	1	1
Bazine înot				
Nr. PC-uri	3	3	3	3
Sc. Primare				
Săli de clasă și cabinete	8	8	8	8
Laboratoare	2	2	2	2
Săli gimnastică	1	1	1	1
Ateliere				
Teren de sport	1	1	1	1
Bazine înot				
Nr. PC-uri	3	3	3	3
Șc. gimnaziale				
Săli de clasă și cabinete	4	4	4	4
Laboratoare	1	1	1	1
Săli gimnastică	1	1	1	1
Ateliere				
Teren de sport	1	1	1	1
Nr. PC-uri	5	5	5	5

În perioada 2012-2015, numărul copiilor de vârstă preșcolară din comuna Moldova Sulița a înregistrat un trend descendent, fiind cu 11,9% mai mic în 2015, față de anul 2012.

Numărul copiilor înscriși la grădiniță a scăzut semnificativ în anul 2014, cu 13,3%, față de anul 2013.

Populația școlară - reprezintă totalitatea copiilor din grădinițe și creșe, a elevilor și studenților cuprinși în procesul de instruire și educare dintr-un an școlar/universitar din cadrul educației formale, indiferent de formele de învățământ pe care le frecventează (de zi, seară, cu frecvență redusă și la distanță), programul de studii și de vârstă.

2.10.2. Învățământ primar și gimnazial

În cadrul comunei există 3 instituții pentru învățământul primar și gimnazial. Acestea au o capacitate de 220 locuri: 36% pentru învățământul primar și 64% pentru clasele din ciclul de studii gimnaziale. Numărul de locuri este suficient, întrucât numărul copiilor cu vârstă școlară este mai mic decât capacitatea totală a instituției. Orele se desfășoară în 12 clase, capacitatea totală este de 12 săli de studiu. Școlile mai dețin un număr de 8 calculatoare pentru susținerea orelor de informatică.

Parametri principali ai instituțiilor de învățământ primar și gimnazial din localitate, 2015

Denumirea instituției de învățământ	Capacitate	Total săli de studii și cabinete	Laboratoare	Teren de sport	Personal didactic, persoane
Școala gimnazială Moldova Sulița	220	12	3	2	19
Școala cu clasele I-VIII Moldova Sulița					
Școala primară Benia					

Personalul didactic - reprezintă persoanele fizice care sunt angajate în sistemul de învățământ și predau în cadrul procesului educational și de instruire (cu norma întreaga și cu norma parțială). Fiecare cadru didactic se înregistrează o singură dată, numai la unitatea școlară la care are funcția de bază (are cartea de muncă) sau predă numărul cel mai mare de ore didactice. În comuna Moldova Sulița își desfășoară activitatea, la nivelul anului 2015, un număr de 19 pe cadre didactice și personal didactic auxiliar care deservește cele 3 unități școlare.

2.10.3. Proiecte implementate

Proiectele implementate de către Primăria Moldova Sulița pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare sunt:

- Dotarea școlii gimnaziale Moldova Sulița;
- Reabilitare și modernizare școala cu clasele I-VIII Moldova Sulița și grădinița Moldova Sulița;
- Reabilitare școala primară Benia.

2.11. Cultură

Principalele activități culturale se desfășoară în sediul căminului cultural al comunei, sediu în care funcționează și biblioteca comunală. De consemnat în acest sens ar fi și

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026**

"Festivalul Huțulilor", care are loc anual, în luna iulie și care reprezintă un punct de reper în viața culturală a comunității. La nivelul comunei există o formație de dansuri populare, care păstrează tradiția dansurilor etniei huțule (huțulca) și mai mulți iubitori ai artei încondeiatului de ouă, respectând de asemenea, modelele și culorile tradiționale, precum și alte meșteșuguri.

În vederea îmbunătățirii și protejării patrimoniului cultural s-a realizat un studiu de fezabilitate "Reabilitare, modernizare și dotare Cămin cultural din satul Moldova Sulița", cu o valoare estimată de 2.572.000 lei. Investiția va avea un impact pozitiv asupra turismului și a ajuta la menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea zonelor rurale.

➤ *Cămine culturale*

În cadrul comunei sunt 2 cămine culturale, unde se desfășoară spectacole artistice.

Număr locuri în căminele culturale din comuna Moldova Sulița, 2015

Localitatea	Cămin cultural	Capacitate - locuri	Evenimente
Moldova Sulița	1	300	spectacole artistice și evenimente cultural-artistice
Benia	1	100	

➤ *Indicatori privind activitatea bibliotecilor*

În comuna Moldova Sulița există o bibliotecă comunală și una școlară. Activitatea este coordonată de un singur bibliotecar. Acestea au un fond de carte egal cu 6550 volume.

Indicatori biblioteca comunală

	2015
Nr. de biblioteci	1

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Nr. de volume	6550
Nr. de volume nou intrate	-
Personal angajat	1
Nr. de cărți și reviste eliberate	120
Nr. de cititori activi	210
Alte dotări existente	-

➤ *Alte activități de cultură/cluburi culturale*

Principalele activități culturale organizate în comuna Moldova Sulița sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Alte activități de cultură / cluburi culturale

	Denumire	Nr. persoane ce frecventează
Ansamblul folcloric al Căminului Cultural Moldova Sulița	Brădulețul	20

➤ *Meșteri populari*

În comuna Moldova Sulița sunt 11 meșteri populari în țesut, creare de costume populare, ouă încondeiate, care este dezvoltată la cel mai înalt nivel, sculptură în os și sculptură în lemn. Aceștia sunt enumerați mai jos.

O artă în adevăratul sens al cuvintului este încondeierea oualor la Moldova Sulița, jud. Suceava. O artă și o tradiție păstrată din generație în generație și cu care această comună se mândrește prin cei care mai păstrează acest obicei străvechi.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Meșteri populari din comuna Moldova Sulița

Meșteri populari	
Țesut	Hagau Vasilena
	Hreniuc Maria
Creatori de costume populare	Bouhar Ana
Sculptură în lemn	Voloșeniuc Gheorghe
	Gorban Aurel
	Rebenciuc Ioan
	Starciuc Ioan
	Bouhar Alexie
Oua încondeiate	Ceciuleac Cristina
	Ceciuleac Maria
Sculptură în os	Murga Mircea

2.12. Sănătate și asistență socială

2.12.1. Situația actuală din domeniul sanitar

În comuna Moldova Sulița infrastructura medicală cuprinde:

- 1 cabinet medicină generală și de familie localizate în localitatea Moldova Sulița;
- 1 cabinet stomatologic;
- o farmacie.

Unitatile sanitare reprezinta unitățile care asigura populatiei asistenta medicala curativa si profilactica prin urmatoarele unitati sanitare din sectorul public si privat: spitale, dispensare medicale, policlinici, sanatorii, centre de diagnostic si tratament, ambulatorii integrate spitalelor si de specialitate, preventorii, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice, cabinete medicale de specialitate, cabinete medicale scolare/ studentesti, laboratoare medicale, crese, farmacii si puncte farmaceutice etc.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

În sistemul de sănătate din comuna Moldova Sulița lucrează 2 medici (1 medicină general și de familie, 1 stomatolog).

Personal medical comuna Moldova Sulița

	2015
1. Medici	1
2. Personal medical mediu	1

Comuna Moldova Sulițanu beneficiază de serviciu ambulatoriu, drept urmare în cazurile de urgență se apelează la cel mai apropiat spital. Timpul de care are nevoie o salvare pentru a ajunge în localitate este de **40 minute**.

Numărul persoanelor din comuna Moldova Sulița care beneficiază de asigurări de sănătate în 2015 este de 1.200, ceea ce reprezintă 58,08% din total populație.

Persoanele care nu au asigurări de sănătate sunt în număr de 866, ceea ce reprezintă 41,02% din total populație.

Motivele pentru care persoanele nu au asigurare de sănătate sunt: situația financiară precară precum și faptul că persoanele nu înregistrează venituri.

2.12.2. Asistență socială

În comuna Moldova Sulița principalii furnizori de servicii sociale sunt reprezentați de Primăria Moldova Sulița. Primăria oferă sprijin prin intermediul compartimentului de asistență socială.

Categorii de beneficiari ai asistenței sociale

Nr. Crt.	Beneficiari asistență socială	2012	2013	2014	2015
1.	Vârstnici	10	10	7	7
2.	Persoane cu dizabilități fizice și mintale	13	13	7	37
3.	Persoane singure	13	13	8	36
4.	Persoane sărace	34	34	23	40

- În comuna Moldova Sulița, ponderea cea mai mare din categoriile beneficiare de prestații sociale este deținută de familii cu venituri mici.
- Numărul beneficiarilor de prestații sociale a fost în 2015 de 40 cu 17% mai mulți în 2015 față de 2012.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

În anul 2015 au fost acordate indemnizații pentru motive de sănătate/incapacitate de muncă, acestea au înregistrat o creștere cu 184% față de valoarea înregistrată în 2012.

2.13. Protecția și conservarea mediului natural

Starea mediului natural este prezentat la nivelul județului Suceava, întrucât nu sunt disponibile date la nivel de comună.

2.13.1. Calitatea aerului

Calitatea aerului se evaluează la scară națională, pentru fiecare unitate administrativ-teritorială, prin modelarea emisiilor. Se stabilește un indice de calitate pe o scară de la 1 la 6, unu semnificând calitatea excelentă a aerului și 6 – calitate foarte rea a aerului.

Astfel, calitatea aerului în județul Suceava, conform măsurătorilor efectuate în cele patru stații existente, primește indicele de calitate general 1, excelent.

Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA) include 4 stații automate de monitorizare continuă automată a calității aerului în jud. Suceava:

- Stația automată Suceava - SV1 –Suceava, str. Mărășești nr.57
- Stația automată Suceava - SV2 - Suceava, str. Tineretului f.n
- Stația automată Siret -SV3 - Oraș Siret, str. Alexandru cel Bun f.n.
- Stația automată Poiana Stampei - EM3 - loc. Poiana Stampei.

Poluanții atmosferici sunt monitorizați în conformitate cu legislația națională și europeană privind calitatea aerului, actualmente reglementați prin *Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător*, care transpune cerințele prevăzute de reglementările europene în vigoare privind calitatea aerului înconjurător, Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat în Europa și Directiva 2004/107/CE privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător, abrogând alte reglementări anterioare și dispoziții contrare.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Legea 104/2011 a intrat în vigoare de la data de 28.07.2011 și stabilește obiective de calitate a aerului pentru anumiți parametri, și anume:

- valorile limită pentru protecția sănătății umane la poluanții: SO₂, NO₂, CO, PM₁₀, PM_{2,5} și Pb din PM₁₀;
 - valorile țintă pentru Cd, As, Ni din PM₁₀, PM_{2,5} și la O₃ (pentru protecția sănătății umane și a vegetației, după caz)
 - niveluri critice pentru protecția vegetației la SO₂ și NO_x,
 - obiectivele pe termen lung pentru protecția sănătății și a vegetației la ozon
 - pragul de informare a publicului la ozon
 - praguri de alertă la O₃, SO₂ și NO₂.
- Dioxidul de azot (NO₂) și oxizii de azot (NO_x)

Măsurătorile din anul 2011 la cele 4 stații automate în care au fost monitorizați acești poluanți au indicat următoarele:

- toate concentrațiile medii orare de NO₂ măsurate automat în cele 4 stații automate din județul Suceava s-au situat sub valoarea-limită orară pentru protecția sănătății umane;
- concentrațiile medii anuale de NO₂ nu au depășit valoarea-limită anuală pentru protecția sănătății umane;
- la oxizii de azot (NO_x) monitorizați la stația de fond regional EM3, concentrația medie anuală (16,71 μg/m³) nu a depășit nivelul critic pentru protecția vegetației (20 μg/m³).

➤ **Dioxidul de sulf (SO₂)**

Măsurătorile efectuate în anul 2011 în cele 4 stații de monitorizare a acestui poluant au indicat o calitate corespunzătoare a aerului în raport cu dioxidul de sulf în județul Suceava, atât pentru protecția sănătății umane (stațiile SV1, SV2, SV3, EM3) cât și a ecosistemelor (stația EM3).

➤ **Monoxidul de carbon (CO)**

Provine din surse antropice sau naturale, care implică arderi incomplete ale oricărui tip de materie combustibilă, atât în instalații energetice, industriale, cât și în instalații rezidențiale (sobe, centrale termice individuale) și mai ales din arderi în aer liber (arderea miriștilor, deșeurilor, incendii etc.).

În 2011, valorile maxime zilnice ale mediilor de 8 ore de CO s-au situat mult sub valoarea limită pentru protecția sănătății umane (10 mg/m³, în vigoare de la 01.01.2007), în toate cele 4 stații de monitorizare din județ.

➤ **Ozonul (O₃), Benzenul (C₆H₆), Pulberi în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5})**

Valorile limită anuale pentru protecția sănătății umane pentru ozon, benzen și pulberile în suspensie nu au fost depășite în anul 2011 în nici una din cele 3 stații de monitorizare

În anul 2011 **nu s-au produs poluări accidentale ale aerului**, cu excepția unor situații în care emisiile necontrolate de la CET Suceava, inevitabile în perioadele de pornire-oprire ale cazanelor pe ulei, în funcție de condițiile meteorologice din perioada respectivă, au condus la unele creșteri peste valoarea limită zilnică a concentrațiilor de pulberi PM₁₀.

2.13.2. Calitatea apei

Rețeaua hidrografică codificată a județului Suceava însumează 3092 km și aparține bazinului hidrografic Siret. Densitatea rețelei hidrografice este de 0,361 km râu/km² teritoriu, valoare superioară celei medii pe țară.

Principalele cursuri de apă ce străbat județul sunt: râul Siret (de la N la S) și afluenții săi, râurile Suceava, Șomuzu Mare, Moldova, Bistrița (curgând de la NV spre SE).

Toate râurile de pe teritoriul județului Suceava fac parte din bazinul hidrografic al râului Siret. Cantitățile cele mai mari de apă sunt transportate de râurile ale căror bazine de alimentare sunt situate în regiunea montană. Cel mai întins bazin hidrografic este cel al râului Moldova, care trece și prin comuna **Moldova Sulița**, care drenează prin intermediul afluenților săi peste 33% din suprafața județului Suceava, după care urmează Bistrița (cca. 30% din suprafață) și râul Suceava (26,6%).

Apele stătătoare constau din lacuri naturale de dimensiuni mici și lacuri antropice amenajate în scopuri complexe: rezerve de apă industrială și potabilă, apărare împotriva inundațiilor, piscicultura etc.

Apele subterane din județul Suceava sunt cantonate în depozitele unor structuri cristalino-mezozoice, de fliș, în depozite miocene și mai ales în formațiunile aluvionare cuaternare.

Repartiția numărului de corpuri de apă de suprafață (râuri) din comuna Moldova Sulița conform evaluării stării ecologice și stării chimice din anul 2013:

B.H.	Nr. total corpuri de apă	Nr. de corpuri monitorizate	Repartiția corpurilor de apă conform evaluării stării ecologice										Repartiția corpurilor de apă conform evaluării stării chimice			
			FOARTE BUNĂ		BUNĂ		MODERATĂ		SLABĂ		PROASTĂ		BUNĂ		PROASTĂ	
			Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%	Nr. total corpuri	%
Moldova	4	4	-	-	4	100	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-

Calitatea apei Râului Moldova, cea mai importantă apă de suprafață din zonă este de categoria a doua, apele râului fiind poluate de diverși factori.

Repartiția lungimilor cursurilor de apă (km) din comuna Moldova Sulița din punct de vedere calitativ din anul 2015

Râu	Lungime tronson analizat	Repartiția lungimilor cursurilor de apă pe clase de calitate (stare ecologică)				
		I (FB)	II (B)	III (M)	IV (S)	V (P)

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

	(km)	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
Moldova	120	-	-	120	100	-	-	-	-	-	-

Sursele de poluare difuză a apelor sunt reprezentate în special de:

- îngrășămintele chimice utilizate în agricultură
- pesticidele utilizate pentru combaterea dăunătorilor
- animalele domestice din bazinele /spațiile hidrografice analizate

Conform Ordinului nr. 1552/2008 al M.M.D.D., care aprobă lista localităților pe județe unde există surse de nitrați, pe teritoriul județului Suceava există 64 de zone (localități) vulnerabile la poluarea cu nitrați, datorită următoarelor cauze:

- nu există la nivel de comune platforme de depozitare și stocare a gunoiului de grajd și a dejecțiilor lichide;
- există foarte puține platforme individuale de depozitare și stocare a gunoiului de grajd și dejecțiilor lichide în gospodăriile micilor producători agricoli;
- apele uzate menajere netratate se infiltrează în pânza freatică;
- infiltrații de ape uzate provenite de la bazine vidanjabile neetanșe;
- existența unui număr mare de closete de tip uscat.

2.13.3. Calitatea solului

În ceea ce privește repartitia terenurilor pe clase de calitate/pretabilitate, menționăm următoarele:

- pentru **arabil**, media este de 49 de puncte, ceea ce încadrează această folosință la clasa a III-a de calitate;
- pentru **fâneată**, media este de 34 puncte, cu clasa a IV-a de calitate;
- pentru **pășune**, media este de 43 puncte, cu clasa a III-a de calitate. Dintre localitățile cu suprafețe mai mari cuprinse în clasele I și II se remarcă: Câmpulung Moldovenesc, Izvoarele Sucevei. Suprafețe cu clasele I și a II-a mai apar în majoritatea comunelor de munte.

În ceea ce privește gospodăria comunală, depozitarea necontrolată a deșeurilor constituie o sursă majoră de poluare și de degradare a terenurilor. Problema deșeurilor devine acută datorită creșterii cantității acestora.

Poziția geografică a județului Suceava, condițiile climatice specifice, geomorfologia acestuia sunt factori decisivi în afectarea solurilor ca urmare a fenomenelor meteorologice periculoase (ploi și furtuni, viscol, îngheț, căderi masive de zăpadă). La acestea se adaugă factorul antropic.

Județul Suceava ocupă un loc distinct în economia românească datorat diversității și, în unele cazuri, abundenței bogăției resurselor sale naturale. Peste 52% din suprafața județului aparține fondului forestier, respectiv cca. 7% din suprafața țării, în subsol se găsesc zăcăminte de mangan, minereuri cuprifere, sulf, barită, sare, gaze naturale, ape

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

minerale, minereu uranifer, etc. iar cca. 42% din suprafață este reprezentată de terenuri arabile, majoritatea fiind situate de-a lungul văilor Siretului, Moldovei și Sucevei.

2.13.4. Situații excepționale petrecute în localitate

În ultimii patru ani, în comuna Moldova Sulița nu s-au înregistrat fenomene excepționale.

2.13.5. Măsuri luate în localitate pentru protejarea mediului

Măsurile luate în comuna Moldova Sulița pentru protejarea mediului sunt următoarele:

- extinderea și protejarea spațiilor verzi;
- protejarea pădurilor;
- acțiuni de ecologizare a malurilor râului Moldova și a afluenților;
- diminuarea eroziunii solului prin plantarea arborilor;
- menținerea suprafeței împădurite și utilizarea lemnului pădurilor numai în limita aprobată de lege;
- colectare reziduurilor menajere în recipiente speciale, pe sortimente și reciclarea lor.

**CAPITOLUL 3: ANALIZA SITUAȚIEI CURENTE – VIZIUNEA
COMUNITARĂ**

Strategia de dezvoltare a comunei Moldova Sulița reprezintă consolidarea simultană și într-un mod corect, a tuturor problemelor și intereselor relevante pentru dezvoltarea locală. O asemenea abordare integrată a dezvoltării teritoriale este esențială pentru construcția unei comunități durabile din punct de vedere cultural, social, ecologic și economic.

Implicarea actorilor locali și a tuturor factorilor interesați în dezvoltarea teritoriului, este esențială pentru realizarea considerentelor mai sus enunțate. Prin urmare, informarea și consultarea acestora a constituit una din etapele premergătoare elaborării strategiei asigurându-se astfel creșterea transparenței în procesul de luare a deciziilor.

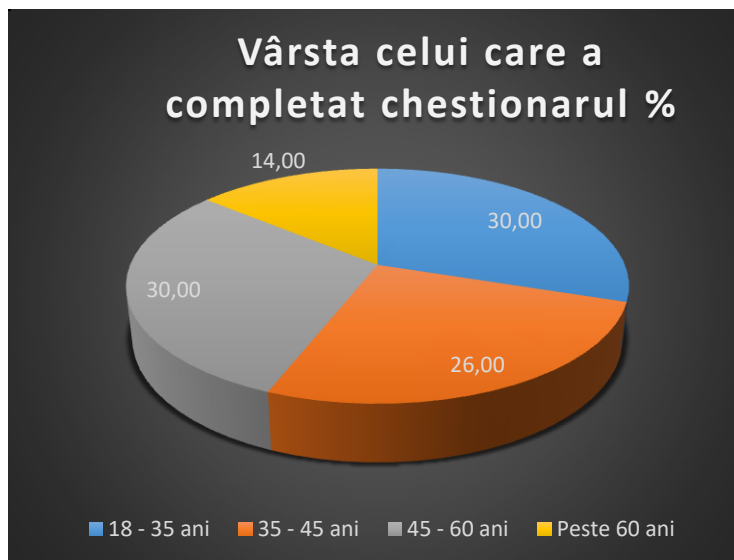
În elaborarea ei, strategia de dezvoltare locală cât și mecanismele instituționale implicate în procesul de implementare țin cont de interesele comunității.

Viziunea cetățenilor comunei Moldova Sulița este de a sprijini dezvoltarea comunei din punct de vedere economic și social printr-o mai bună valorificare a resurselor naturale, atragerea de noi investitori, valorificarea patrimoniului cultural existent și a tradițiilor locale, reabilitarea și modernizarea infrastructurii în concordanță cu respectarea normelor în domeniul protecției mediului înconjurător.

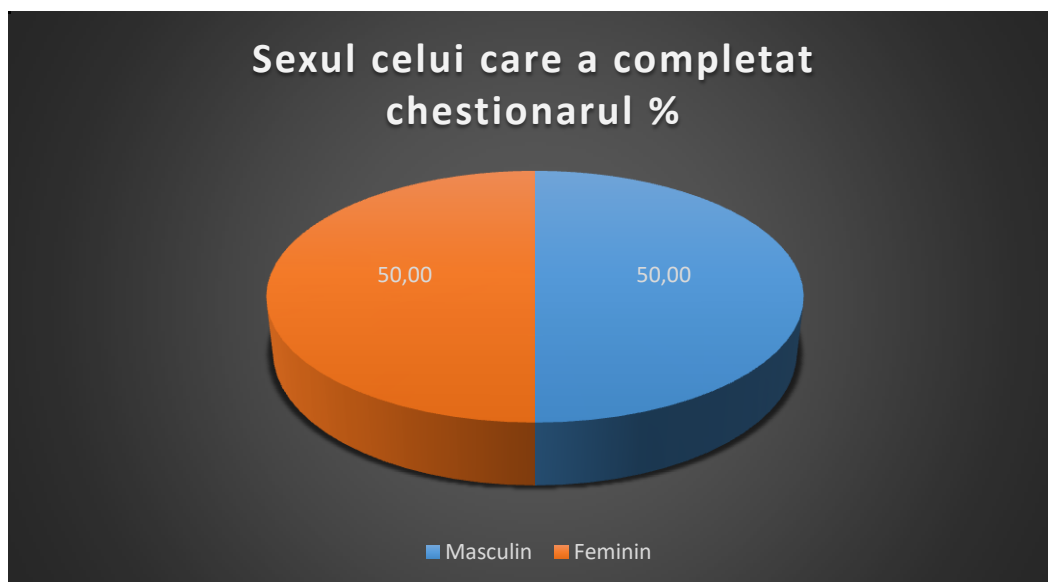
În acest sens s-au aplicat populației un număr de 50 de chestionare prin metoda sondajului de opinie pentru a identifica viziunea comunitară în privința dezvoltării comunei Moldova Sulița în perioada 2016-2026.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

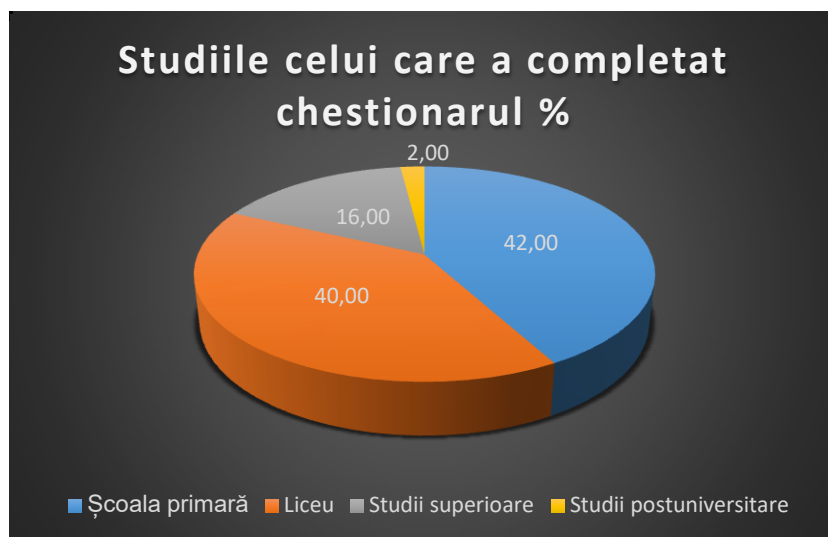
Rezultatele chestionarului aplicat pe un eșantion reprezentativ de 50 de persoane, din care: bărbați 50% și femei 50%. Grupând după vârsta celui care a completat chestionarul, din totalul celor chestionați un procent de 30% au vârsta cuprinsă între 18 – 35 ani, 26% au vârsta cuprinsă între 35 – 45 ani, 30% au vârsta cuprinsă între 45 – 60 ani, iar un procent de 14% au vârsta de peste 60 ani.

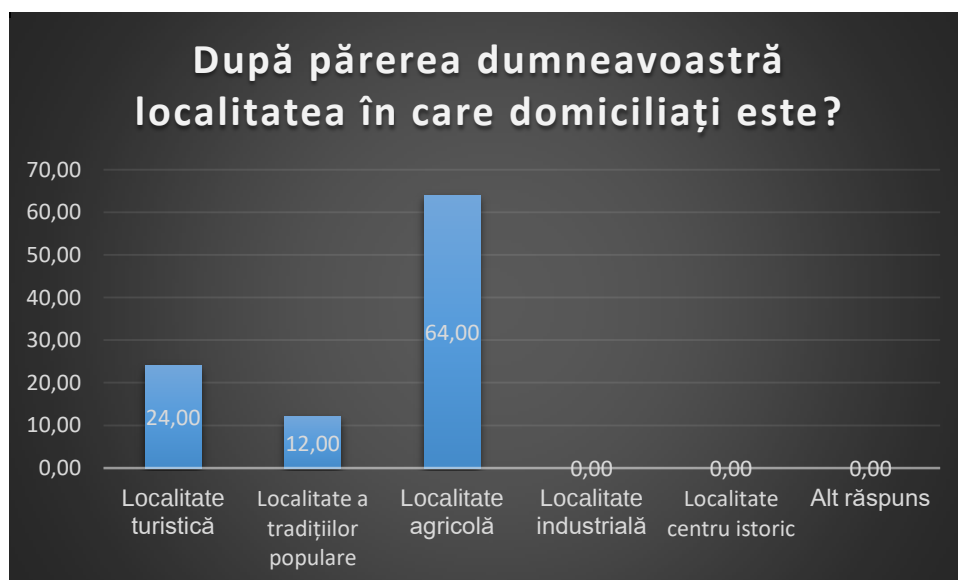
În aplicarea chestionarelor s-a respectat principiul egalității de șanse dintre sexe și principiul nediscriminării:

Dintre aceștia 40% sunt absolvenți de liceu, 16% de studii superioare, 2% au studii postuniversitare, iar 42% școala primară.

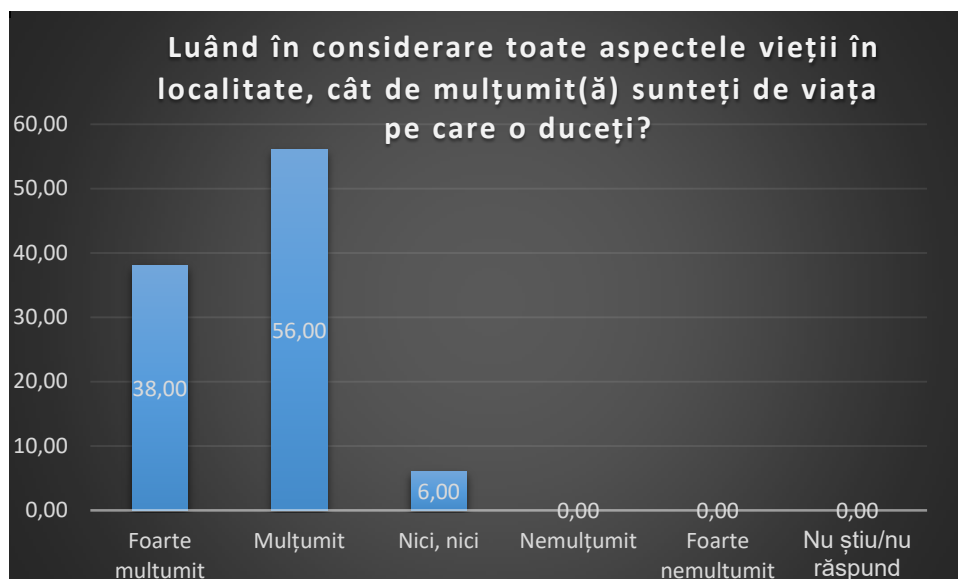

În viziunea cetățenilor chestionați referitor la localitatea în care domiciliază, în procent de 64% au răspuns că, comuna Moldova Sulița este o localitate agricolă, 36% optând pentru celelalte variante, după cum urmează:

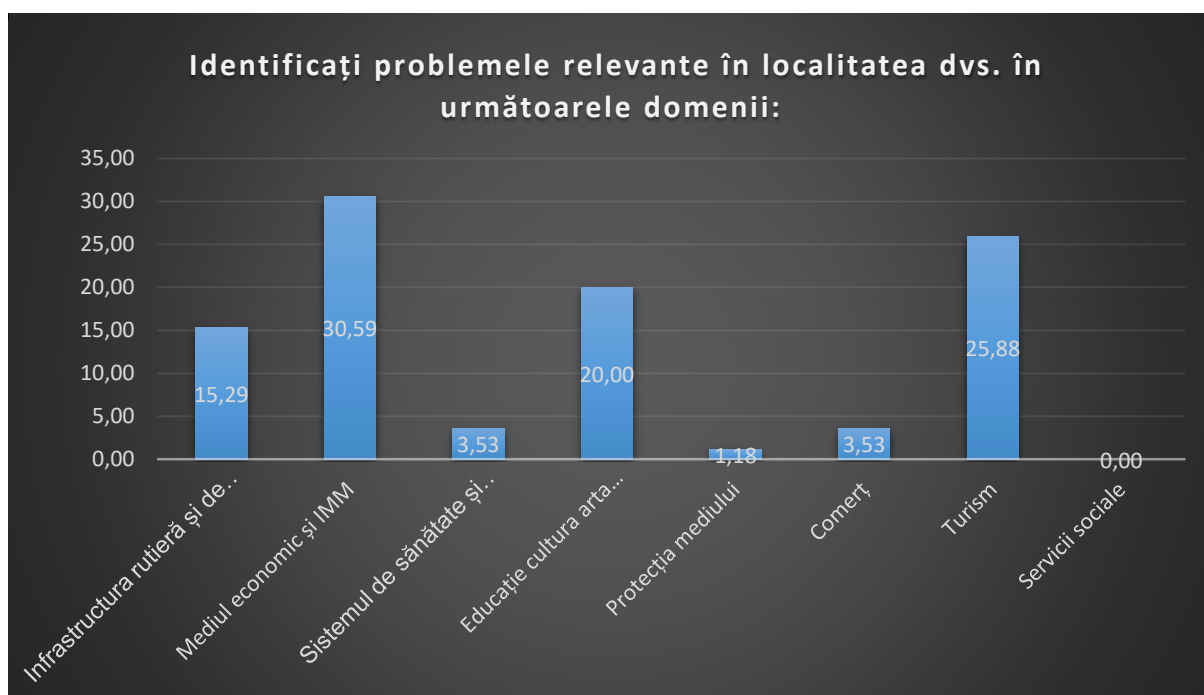

Luând în considerare toate aspectele vieții din localitate, gradul de mulțumire al cetățenilor din Comuna Moldova Sulița este exprimat astfel:

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026**

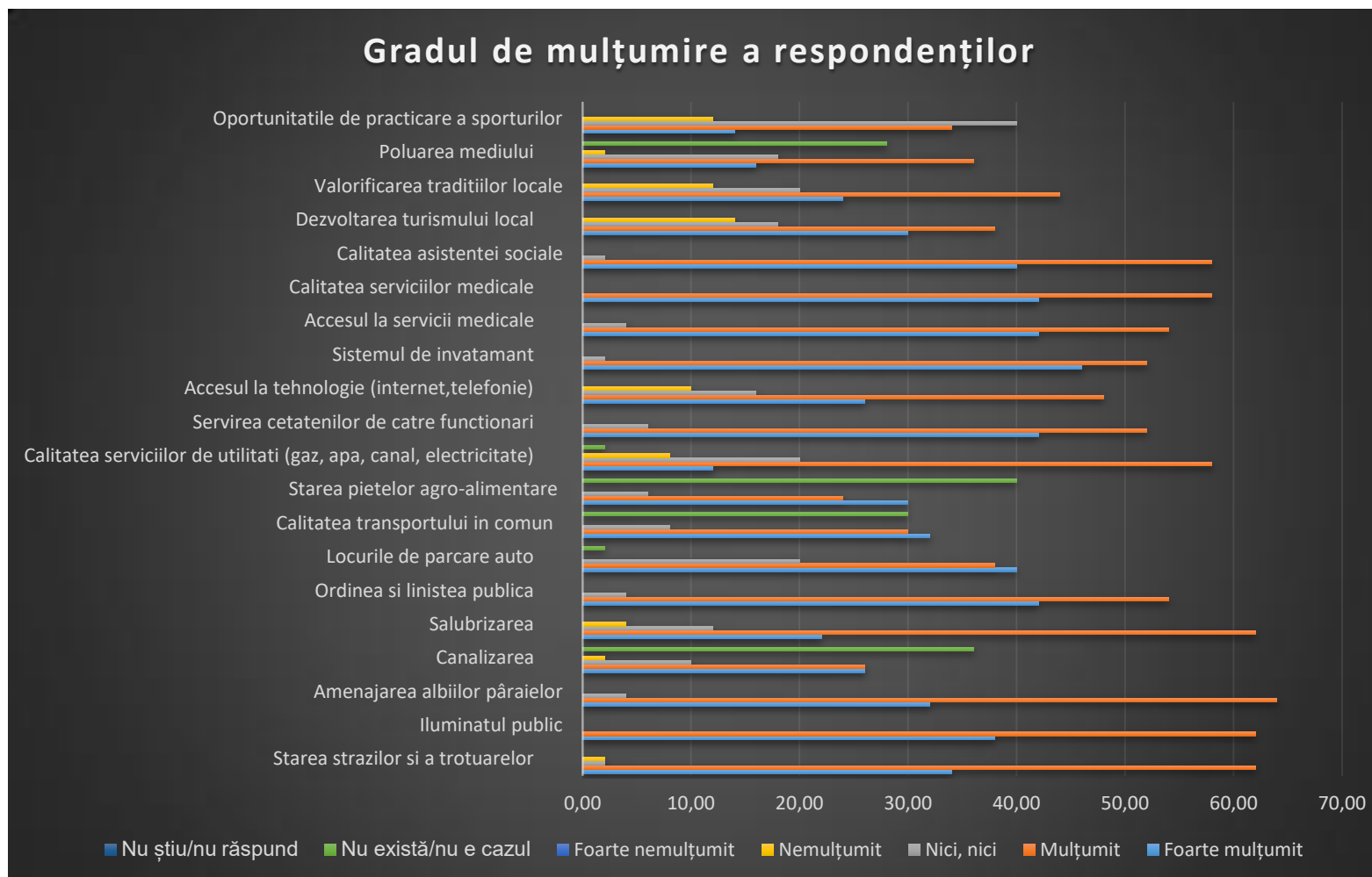

Când cetățenii au fost nevoiți să specifice care sunt domeniile de activitate în care sunt cele mai importante probleme, s-au identificat următoarele:

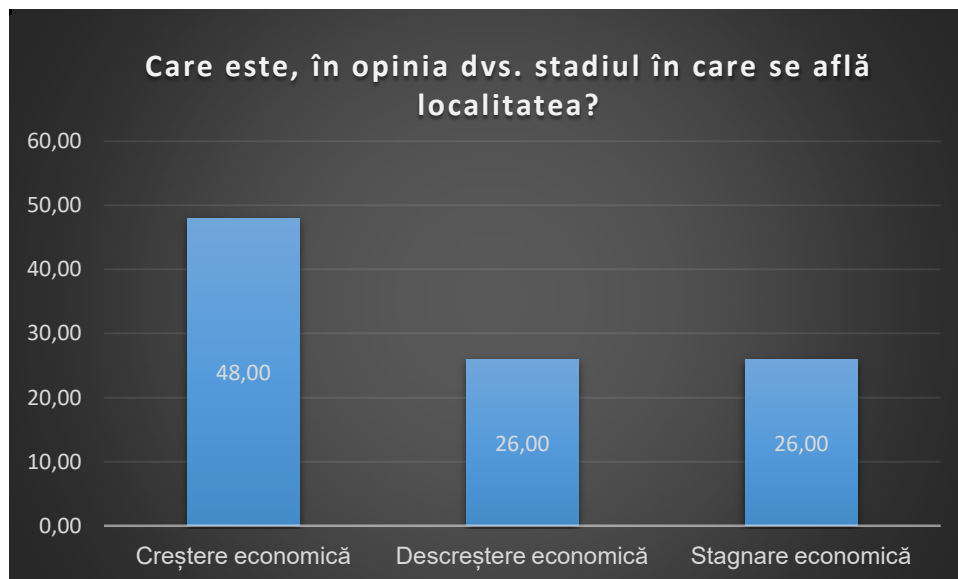
**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026**

Gradul de satisfacție a cetățenilor asupra anumitor servicii:

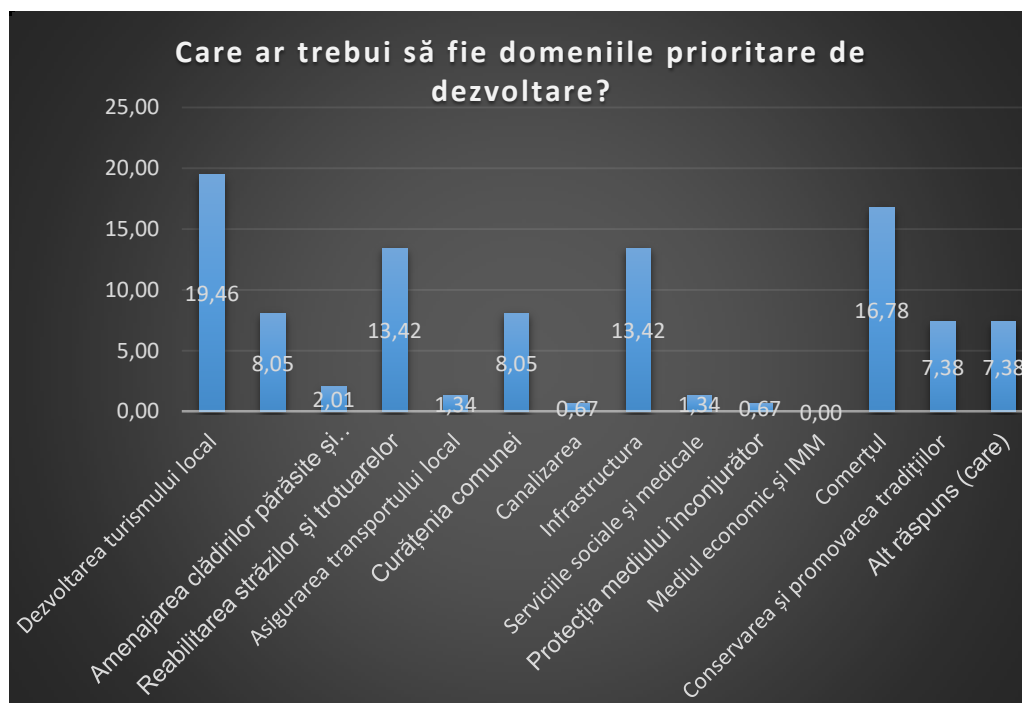

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Din punct de vedere economic, în viziunea cetățenilor comuna Moldova Sulița se află în următoarea situație, 48% au răspuns că, comuna Moldova Sulița este într-o etapă de creștere economică:

Domeniul prioritar de dezvoltare în viziunea cetățenilor comunei Moldova Sulița este Dezvoltarea turismului local în proporție de 19,46% urmat îndeaproape de Comerț, Infrastructură și Reabilitarea străzilor și a trotuarelor. În cadrul chestionarelor la această categorie cetățenii au avut posibilitatea să dea răspunsuri multiple.

Implicarea actorilor locali și a tuturor factorilor interesați în dezvoltarea teritoriului, este esențială pentru realizarea strategiei. Prin urmare, informarea și consultarea acestora a constituit una din etapele premergătoare elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Moldova Sulița, asigurându-se astfel creșterea transparenței în procesul de luare a deciziilor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

În cadrul întâlnirilor realizate pe toată perioada de elaborare a strategiei toți actorii interesați și-au putut exprima sugestiile privind identificarea priorităților de dezvoltare ale comunei.

Identificarea principalelor probleme, nevoi și oportunități de la nivelul întregii localități, a fost posibilă numai printr-o consultare în prealabil cu toți factorii implicați, concretizată în întâlniri de lucru organizate periodic la sediul comunei Moldova Sulița precum și prin chestionarea populației din comună.

CAPITOLUL 4: PROPUNERI PRIVIND MODERNIZAREA ȘI DEZVOLTAREA COMUNEI MOLDOVA SULIȚA

4.1. Analiza SWOT a comunei MOLDOVA SULIȚA

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) – Unul dintre cele mai importante instrumente de management utilizat în radiografierea unui sistem/organizații/comunități - constă în efectuarea analizei interne pentru a vedea care sunt punctele tari și slabe, urmată de analiza externă, ce se concentrează pe oportunitățile și riscurile cele mai relevante.

Analiza SWOT este un element esențial al procesului de planificare a strategiei de dezvoltare a micro-regiunii și contribuie la definirea priorităților și obiectivelor operaționale. Totodată analiza SWOT, prezintă sintetic o imagine a comunei MOLDOVA SULIȚA în oglinda punctelor tari și slabe și a oportunităților și pericolelor existente.

În elaborarea analizei s-a avut în vedere metoda participativă, respectiv organizarea de forumuri în comună și distribuirea de chestionare. Aceste întâlniri au avut scopul de a identifica principalele probleme, existente la nivelul comunei, precum și găsirea de soluții pentru rezolvarea nevoilor identificate.

Participanții, societatea civilă, sectorul public și privat, au contribuit prin cunoștințele și ideile lor la realizarea evaluării situației actuale și la definirea direcțiilor prioritare pe care strategia le va urma. Analiza SWOT a fost realizată pe diferite domenii care s-au dovedit esențiale în individualizarea zonei și stabilirea priorităților la nivelul comunei MOLDOVA SULIȚA.

1. ANALIZA TERITORIU ȘI URBANISM	
Puncte tari	Puncte slabe
▪ Poziția geografică – zonă naturală deosebită cu o paletă extrem de variată de peisaje naturale atractive (ecosisteme și rezervații naturale atractive); ▪ Existența unui heliport în apropiere; ▪ Mediu natural nepoluat; ▪ Existența unui bogat fond forestier; ▪ Existența unui număr mare de ape subterane și de suprafață: râul Moldova și afluenții acestuia, Sulița, Benea, Lucina	▪ Nivelul scăzut al infrastructurii rutiere secundare modernizate în zonă; ▪ Insuficientă valorificare a tuturor elementelor ce alcătuiesc cadrul natural; ▪ Stare precară a căilor de acces (infrastructură precară, indicatoare lipsă); ▪ Zonele verzi, deși bine reprezentate, sunt parțial

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

▪ Apele adăpostesc o faună ihtiologică variată, specific păstrăvul curcubeu; ▪ Existența unui fond funciar de calitate superioară; ▪ Floră diversă, monumente ale naturii, specii rare și unicat; ▪ Faună bogată cu specii rare; ▪ 87% din locuințe sunt conectate la rețeaua electrică; ▪ Teritoriu situat la granița de est a Uniunii Europene; ▪ Existența rezervațiilor naturale: Cheile Lucavei, Tinovul Gaina-Lucina și Răchitișul Mare ▪ Existența celor două izvoare cu apă sulfuroasă	amenajate și dotate cu mobilier; ▪ Nu există suficiente locuri de joacă pentru copii și cele existente sunt amenajate cu mobilier vechi, din piese metalice; ▪ Fond locuibil cu standarde scăzute; ▪ Echipare edilitară scăzută; ▪ Lipsa unor dotări cu caracter economico-social; ▪ Lipsa sistemelor de canalizare a apei reziduale; ▪ Comuna nu are rețea de termoficare și de gaze; ▪ comuna nu dispune de rețea de distribuție a apei potabile; ▪ Doar 21 % din lungimea drumurilor este modernizată;
Oportunități	Riscuri
▪ Remodelarea spațiului rural prin politici adecvate de modernizare a infrastructurii și diversificare a funcției localităților; ▪ Suceava este parte a programul comunitar de cooperare transfrontalieră la granițele externe ale Uniunii Europene (Programul Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova), program ce are în ca prioritate rezolvarea în comun a unor aspecte legate de mediu, inclusiv pregătirea pentru situații de urgență, managementul resurselor de apă și al deșeurilor, precum și rețelele de energie; ▪ Existența Planului Local de Acțiune pentru Mediu a județului Suceava ce conține direcții de acțiune pentru protecția mediului din județ. ▪ Apartenența la teritoriul eligibil al Grupului de Acțiune Locală Bucovina de Munte ▪ Existența Instrumentelor Structurale din cadrul Politicii de Coeziune a UE 2014-2020	▪ Exploatarea inadecvată a rezervațiilor Cheile Lucavei, Tinovul Gaina-Lucina și Răchitișul Mare ▪ Insuficienta colaborare între administrația publică locală și cea județeană pentru promovarea unor proiecte de interes local și județean; ▪ Exploatarea nerațională a pădurilor. ▪ Riscul producerii de calamități naturale (alunecări de teren, inundații etc.). ▪ Lipsa programelor și resurselor ce vizează protecția mediului, poate conduce pe termen mediu la scăderea / înrăutățirea calității factorilor de mediu; ▪ Lipsa unor instalații și sisteme de prevenire a poluării și calamităților naturale; ▪ Instabilitatea sistemului politic

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

▪ recuperarea terenurilor degradate de alunecări și eroziune prin consolidări, plantații și alte lucrări de combatere a degradării solurilor ▪ extinderea pădurii prin reîmpăduriri, efectuarea de lucrări silvice pentru întreținerea pădurii (rărituri, curățiri); ▪ existența izvorului râului Moldova.	național; ▪ Fenomene naturale extreme: grindină, alunecări de teren, incendii;
2. ANALIZA CADRULUI DEMOGRAFIC	
Puncte tari	Puncte slabe
▪ Densitatea mică a populație (în raport cu alte zone ale județului) conduce la presiune antropică moderată; ▪ Raport echilibrat între grupele de vârstă și structura pe sexe; ▪ Structură etnică relativ omogenă generatoare de armonie habitatuală; ▪ Forță de muncă ieftină ▪ Costuri de calificare reduse în domeniul meșteșugurilor ▪ Număr mare de tineri cu liceul terminat și cu studii superioare ▪ Existența etniei conlocuitoare ucraineană	▪ Tendința de îmbătrânire a populației; ▪ Forță de muncă calificată insuficientă; ▪ Reducerea cantitativă a forței de muncă prin creșterea numerică a populației inactive; ▪ Indice de dependență a populației ridicat; ▪ Deprofesionalizarea specialiștilor din industrie prin reducerea sau eliminarea activităților din domeniu; ▪ Fenomene demografice negative ▪ Emigrarea forței de muncă cu înaltă calificare ▪ Scăderea natalității ▪ Sub-utilizarea forței de muncă calificată superior ▪ Lipsa programelor de acompaniere socială pentru șomerii ▪ Lipsa centre de orientare profesională
Oportunități	Riscuri

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

▪ Diversificarea ocupațiilor în mediul rural; ▪ Diversificarea domeniilor ocupaționale (inclusiv apariția de noi meserii); ▪ Posibilitatea de atragere a unor fonduri comunitare, guvernamentale sau locale destinate proiectelor de dezvoltare a resursei umane. ▪ creșterea nivelului de calificare prin participarea în programe regionale, naționale și internaționale; ▪ Modificarea mentalității persoanelor disponibilizate, în sensul unei atitudini active pe piața muncii, de căutare a unui loc de muncă și de reconversie profesională	▪ Destrămarea spațiului mintal de tip etnografic al așezărilor rurale prin creșterea interdependențelor cu urbanul; ▪ Starea de insecuritate socială indusă forței de muncă de ezitățile restructurării economice. ▪ Pe termen mediu și lung vom asista la scăderea nivelului de calificare profesională a tinerilor; ▪ menținerea tendințelor migraționiste către centrele urbane, accentuarea proceselor de îmbătrânire în rural; ▪ ineficiența / lipsa programelor de calificare /recalificare profesională destinate persoanelor din comună ▪ Declin demografic
3. ANALIZA CADRULUI ECONOMIC ȘI TURISM	
Puncte tari	Puncte slabe
▪ Recolte însemnate cantitativ și calitativ de fructe de pădure și ciuperci (hribi, gălbiori și ghebe), datorită situării localității în proximitatea pădurilor și munților; ▪ Tradiții locale în creșterea animalelor, în special al bovinelor; ▪ Sectorul terțiar este bine reprezentat ▪ Vechi tradiții în prelucrarea unor resurse locale (lemn, tesaturi etc.); ▪ Potențial turistic deosebit datorită păstrării patrimoniului cultural tradițional (port popular, formații de dansuri și cântece populare din zonă); ▪ Existența unui nucleu de practicare a agro-turismului; ▪ Preocuparea autorităților locale pentru dezvoltarea turismului; ▪ Existența a două trasee montane omologate ▪ Ospitalitatea tradițională a proprietarilor și a	▪ Interes scăzut pentru investiții; ▪ Fărâmițare excesivă a proprietăților; ▪ Dotare tehnică învechită și insuficientă necesară desfășurării de activități agricole și de prelucrare; ▪ Deficiențe în prelucrarea și comercializarea produselor agricole; ▪ Lipsa capitalului pentru mecanizarea și biotehnologizarea agriculturii; ▪ Lipsa unor produse realizate sub o marcă a zonei; ▪ Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine reduse; ▪ Degradarea accentuată a unor obiective de patrimoniu;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

personalului care desfășoară activități în domeniul turismului; ▪ creșterea producției de carne, lapte și lână; ▪ prezența unui dispensar veterinar ce își desfășoară activitatea pe teritoriul comunei; ▪ comuna beneficiază de o așezare favorabilă din punct de vedere geografic, în arealul Obcinelor Feredeului și a Obcinelor Mestecănișului; ▪ fauna destul de bogată face posibilă practicarea turismului cinegetic;	▪ Insuficienta dezvoltare a potențialului turistic existent; ▪ Lipsa marcajelor turistice și insuficienta semnalizare a rezervațiilor naturale; ▪ Infrastructura pentru drumeții și ciclism montan (drumuri forestiere, cărări de munte) este inexistentă; ▪ Lipsa magazinelor de specialitate (articole sportive, suveniruri, hărți, ghiduri, pliante etc.); ▪ Lipsa unor facilități de agrement în timpul sezonului rece, fapt care influențează în mod negativ sezonabilitatea turismului pentru anotimpul rece; ▪ Pregătire profesională de slabă calitate în domeniul serviciilor turistice. ▪ lipsa pieței de desfacere a producției agricole; ▪ lipsa agenților economici care să fructifice produsele specifice zonei. ▪ lipsa marcajelor pe unele trasee montane destinate drumețiilor; ▪ promovarea deficitară a potențialului turistic din zonă la nivel național, regional și internațional ▪ dezvoltarea insuficientă a unităților de cazare;
Oportunități	Riscuri
▪ Reconversia unor capacități economice spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale; ▪ Acordarea de facilități pentru asocierea deținătorilor de terenuri agricole, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; ▪ Valorificarea potențialului silvic și cinegetic	▪ Afectarea terenurilor agricole prin expansiunea necontrolată a spațiului construit; ▪ Apariția unor structuri ad-hoc de valorificare turistică, cu repercusiuni negative asupra structurii și semnificației obiectivelor din patrimoniul cultural și natural de la

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

de care dispune micro-regiunea; ▪ Dezvoltarea activității Centrului Info-Turism al Consiliului Județean Suceava, a Centrului Local de Informare și promovare turistică Pojorita și Asociației pentru Turism Bucovina, precum și consolidarea relațiilor de parteneriat între toți operatorii turistici din zonă; ▪ Crearea unor parteneriate cu organisme sau investitori străini în sectorul turistic; ▪ Conceperea și promovarea de programe turistice care să combine vizitarea obiectivelor turistice din micro-regiune cu cele din restul țării (Maramureș, Neamț, Bistrița). ▪ Înființarea de noi IMM-uri situație care ar conduce la dezvoltarea cadrului economic; ▪ Existența unor domenii cu potențial de absorbție și modernizare ridicat (turism, agricultură, meșteșuguri tradiționale) ▪ Exploatarea evenimentelor culturale și tradiționale; ▪ Posibilitatea accesării fondurilor europene disponibile pentru perioada de programare 2014-2020 ▪ Posibilitatea amenajării de trasee montane ce facilitează practicarea drumețiilor, implicit a turismului de relaxare;	nivelul zonei; ▪ Acces redus la credite pentru dezvoltarea rurală; ▪ Scăderea veniturilor reale ale populației, inflația; ▪ Lipsa de colaborare în domeniul economic între comunitățile locale; ▪ Schimbarea preferințelor consumatorilor de turism cultural, respectiv migrarea turistică către alte țări și/sau regiuni. ▪ Fărămițarea excesivă a proprietății agricole; ▪ Lipsa atitudinilor și practicilor de tip asociativ în agricultură. ▪ Inexistența în cadrul comunei a unor puncte de lucru ale sistemului financiar - bancar ▪ Lipsa unor IMM-uri care să inițieze proiecte de investiții în zonă. ▪ Lipsa unei concepții manageriale moderne coerente la nivelul structurilor de primire turistică.
---	---

4. ANALIZA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL, SOCIAL ȘI DE SĂNĂTATE

Puncte tari	Puncte slabe
--------------------	---------------------

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

▪ Colaborarea public – privat în dezvoltarea de programe sociale; ▪ Interes din partea administrației publice locale pentru dezvoltarea de ansamblu a acestui sector ▪ existența a 2 grădinițe pe teritoriul comunei; ▪ existența a 3 școli primare și gimnaziale pe teritoriul comunei, modernizate și dotate corespunzător; ▪ capacitate totală suficientă în cadrul instituțiilor preșcolare, primare și gimnaziale ▪ existența a 2 cabinete medicale generale; ▪ existența dispensarului comunal ▪ organizarea de activități proprii, la nivel local. ▪ 40 persoane din comună beneficiază de prestații sociale (2015); ▪ peste 58% din populație beneficiază de asigurări de sănătate; ▪ Existența unei farmacii ▪ Existența unui cabinet stomatologic privat	▪ Slaba dezvoltare a infrastructurii sociale în micro-regiune; ▪ Specializările oferite de sistemul de învățământ nu răspund cerințelor de pe piața muncii; ▪ Dotarea insuficientă a școlilor; ▪ Dotări și spații insuficiente pentru asigurarea de servicii medicale adecvate în sistemul de sănătate publică și privată; ▪ Capacitate scăzută de a asigura servicii sociale pentru toate categoriile de persoane aflate în dificultate; ▪ Lipsa spațiilor pentru desfășurarea activităților din domeniul asistenței și protecției sociale; ▪ Număr redus acțiuni și programe desfășurate în sprijinul comunității locale în parteneriate public-privat; ▪ Rolul ONG-urilor în influențarea deciziilor în zonă este de o intensitate scăzută. ▪ numărul cazurilor de îmbolnăvire a înregistrat un trend ascendent;
Oportunități	Riscuri
▪ Popularizarea elitelor din rândul elevilor astfel încât să li se ofere perspective sigure de integrare socio-profesională atractive; ▪ Colaborarea cu agenții economici în desfășurarea procesului instructiv-educativ; ▪ Definirea de competențe oferite de învățământ în relație cu cererea pieței forței de muncă și a mediului de afaceri local; ▪ Accesarea de fonduri structurale europene pentru reabilitarea clădirilor și dotarea cu echipamente; ▪ Accentuarea programelor educaționale cu conținut civic, inclusiv promovarea	▪ Migrarea elitelor școlare pentru a urma licee și școli în alte zone; ▪ Creșterea numărului de probleme medicale ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației ▪ primăria nu dispune de fonduri suficiente pentru ajutoarele de urgență

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

voluntariatului și a inițiativelor asociative în domeniul asistenței sociale; ▪ Accesarea de programe de finanțare destinate realizării de proiecte locale în domeniul social, cultural și de sănătate,	
--	--

5. CULTURA ȘI SPORT	
Puncte tari	Puncte slabe
▪ Colaborarea public – privat în dezvoltarea de programe cultural-sportive; ▪ Interes din partea administrației publice locale pentru dezvoltarea de ansamblu a zonei din acest punct de vedere; ▪ existența a două cămine culturale; ▪ participarea localnicilor la manifestările culturale; ▪ existența unei bibliotecii comunale și a unei biblioteci școlare; ▪ creșterea numărului de volume din biblioteca comunală, numărând 6550; ▪ creșterea numărului de abonați și a cititorilor activi la 210; ▪ organizarea de activități proprii, la nivel local. ▪ Existența unui valoros patrimoniu turistic antropoc ▪ Organizarea de evenimente care pun în evidență tradițiile și obiceiurile din zonă - cultural educative, folclorice, sau de agrement, inedite prin tematici și abordare: ▪ festivaluri folclorice; ▪ formații de dansuri populare, care păstrează tradiția dansurilor populare specifice zonei;	▪ Slaba dezvoltare a infrastructurii cultural-sportive în micro-regiune; ▪ Insuficiența spațiilor destinate desfășurării de activități sportive; ▪ Număr redus acțiuni și programe desfășurate în sprijinul comunității locale în parteneriate public-privat; ▪ Rolul ONG-urilor în zonă este de o intensitate scăzută. ▪ lipsa unei săli de sport; ▪ Resurse financiare insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare culturală tradițională. ▪ lipsa atelierelor pentru realizarea meșteșugurilor artistice. ▪ Măsuri insuficiente luate pentru păstrarea monumentelor istorice și culturale; ▪ Promovarea insuficientă a evenimentelor care pun în evidență tradițiile și obiceiurile din regiune;
Oportunități	Riscuri
▪ Popularizarea elitelor și talentelor din rândul elevilor astfel încât să li se ofere oportunități în domeniul culturii și sportului ▪ Accesarea de fonduri structurale europene	▪ Migrarea talentelor spre centre urbane pentru a-și realiza un viitor în domeniu; ▪ Reducerea masei populației, ca

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

pentru reabilitarea clădirilor și dotarea cu echipamente; ▪ Accesarea de programe de finanțare destinate realizării de proiecte locale în domeniul cultural-sportiv;	urmare a îmbătrânirii acestora și plecării tinerilor, duce la o reducere a cererii pentru acest domeniu de activitate
---	--

Analiza SWOT, prin abordarea sistemică a fiecărui domeniu de interes, reușește să formuleze problemele critice pe care le are comunitatea. Sunt foarte multe domenii în care comuna MOLDOVA SULIȚA are perspective bune de dezvoltare prin valorificarea oportunităților dar, mai sunt însă și alte condiții, respectiv rezolvarea unor aspecte nefavorabile, care constituie fie factori interni ce trebuie rezolvați, fie amenințări externe ce trebuie studiate și evitate.

În urma evaluării factorilor interni și externi s-au identificat **problemele critice** cu care se confruntă comunitatea, evidențiate pe domenii:

1. TERITORIU ȘI URBANISM

- Slaba utilizare a surselor de energie neconvențională deși zona dispune de potențial pentru crearea de „energie verde”;
- Capacitate insuficientă a rețelelor de telefonie fixă și mobilă în unele zone ale localității;
- Accesul la internet insuficient dezvoltat;
- Atitudine necorespunzătoare a populației la problemele de mediu;
- Întreținerea necorespunzătoare a albiilor râurilor și lipsa lucrărilor pentru apărarea împotriva inundațiilor;
- Exploatarea nerațională a fondului forestier din zonă.
- Nivelul scăzut al infrastructurii rutiere secundare modernizate în zonă;
- Insuficientă valorificare a tuturor elementelor ce alcătuiesc cadrul natural;
- Stare precară a căilor de acces (infrastructură precară, indicatoare lipsă);
- Zonele verzi, deși bine reprezentate, sunt parțial amenajate și dotate cu mobilier urban;
- Nu există suficiente locuri de joacă pentru copii și cele existente sunt amenajate cu mobilier vechi, din piese metalice;
- Lipsa sistemelor de aducțiune apă potabilă și canalizare a apei reziduale;
- Comuna nu are rețea de termoficare și de gaze;

2. CADRUL DEMOGRAFIC

- Încetinirea ritmului de creștere a populației, instalarea unei tendințe de scădere a numărului de locuitori;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- Înăutătirea unor fenomene demografice ca urmare a degradării calității vieții și a declinului economic;
- Rată ridicată a șomajului prin disponibilizarea forței de muncă din activitățile economico-sociale care au fost supuse restructurării și o slabă ofertă de locuri de muncă;
- Grad redus de valorificare a forței de muncă;
- Lipsa programelor de reconversie profesională și calificare pe tot parcursul vieții.
- Forță de muncă calificată insuficientă;
- Reducerea cantitativă a forței de muncă prin creșterea numerică a populației inactive;
- Deprofesionalizarea specialiștilor din industrie prin reducerea sau eliminarea activităților din domeniu;
- Disponibilizarea unui segment important al forței de muncă calificată în urma restructurării industriei de exploatarea a minereurilor;
- Fenomene demografice negative: Emigrarea forței de muncă cu înaltă calificare, Scăderea natalității
- Sub-utilizarea forței de muncă calificată superior
- Lipsa programelor de acompaniere socială pentru șomerii
- Lipsa centre de orientare profesională

3. CADRUL ECONOMIC ȘI TURISM

- Gradul de asociativitate și cooperare a IMM-urilor este redus;
- Subestimarea rolului IMM-urilor în economia comunei;
- Neutilizare optimă a terenurilor agricole;
- Activitate deficitară (calitativ și cantitativ) în domeniul agriculturii și al prelucrării produselor agricole;
- Infrastructură insuficientă pentru prelucrarea și valorificarea producției zootehnice din cadrul gospodăriilor comunale;
- Infrastructură (centre de colectare, procesare și desfacere a produselor autohtone, piețe agroalimentare) insuficientă pentru valorificarea resurselor naturale (fructe de pădure, ciuperci, lapte, carne, etc.) ce provin din zonă;
- Oferta de agrement este insuficientă;
- Nu există un sistem unitar de semnalizare a obiectivelor turistice;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- Nu este definită o politică unitară de promovare și marketing a potențialului turistic din localitate;
- Lipsește infrastructura de transport cu specific turistic;
- Infrastructură turistică deficitară, deși există o mare concentrare de resurse naturale și culturale.
- Fărămițare excesivă a proprietăților;
- Dotare tehnică învechită și insuficientă necesară desfășurării de activități agricole și de prelucrare;
- Deficiențe în prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- Lipsa capitalului pentru mecanizarea și biotehnologizarea agriculturii;
- Lipsa unor produse realizate sub o marcă a zonei;
- Resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine reduse;
- Degradarea accentuată a unor obiective de patrimoniu;
- Insuficienta dezvoltare a potențialului turistic existent;
- Lipsa marcajelor turistice și insuficienta semnalizare a rezervațiilor naturale;
- Infrastructura pentru drumeții și ciclism montan (drumuri forestiere, cărări de munte) este insuficient semnalizată și întreținută;
- Lipsa magazinelor de specialitate (articole sportive, suveniruri, hărți, ghiduri, pliante etc.);
- Lipsa unor facilități de agrement în timpul sezonului rece, fapt care influențează în mod negativ sezonabilitatea turismului pentru anotimpul rece;
- Pregătire profesională de slabă calitate în domeniul serviciilor turistice.
- lipsa pieței de desfacere a producției agricole;
- lipsa agenților economici care să fructifice produsele specifice zonei.
- promovarea deficitară a potențialului turistic din zonă la nivel național, regional și internațional
- dezvoltarea insuficientă a unităților de cazare;

4. SISTEMULUI EDUCAȚIONAL, SOCIAL ȘI DE SĂNĂTATE

- Lipsa unui sistem de asistență medicală la domiciliu;
- Lipsa spațiilor pentru desfășurarea activităților din domeniul asistenței și protecției sociale;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

- Colaborare încă deficitară între mediul public și cel privat din domeniul protecției sociale.
- Slaba dezvoltare a infrastructurii sociale în micro-regiune;
- Specializările oferite de sistemul de învățământ nu răspund cerințelor de pe piața muncii;
- Deficit de personal specializat din domeniul sanitar și educațional, folosirea suplinitorilor;
- Dotări și spații insuficiente pentru asigurarea de servicii medicale adecvate în sistemul de sănătate publică și privată;
- Capacitate scăzută de a asigura servicii sociale pentru toate categoriile de persoane aflate în dificultate;
- Lipsa spațiilor pentru desfășurarea activităților din domeniul asistenței și protecției sociale;
- Număr redus acțiuni și programe desfășurate în sprijinul comunității locale în parteneriate public-privat;
- Rolul ONG-urilor în influențarea deciziilor în zonă este de o intensitate scăzută.
- Numărul cazurilor de îmbolnăvire a înregistrat un trend ascendent;

5. CULTURA ȘI SPORT

- Degradare treptată a fondului de patrimoniu cultural construit existent;
- Slaba dezvoltare a infrastructurii cultural-sportive în micro-regiune;
- Insuficiența spațiilor destinate desfășurării de activități sportive;
- Număr redus acțiuni și programe desfășurate în sprijinul comunității locale în parteneriate public-privat;
- Rolul ONG-urilor în zonă este de o intensitate scăzută.
- Lipsa unei săli de sport;
- Resurse financiare insuficiente pentru practicarea și revitalizarea unor obiceiuri și forme de exprimare culturală tradițională.
- Lipsa atelierelor pentru realizarea meșteșugurilor artistice.
- Măsuri insuficiente luate pentru păstrarea monumentelor istorice și culturale;
- Promovarea insuficientă a evenimentelor care pun în evidență tradițiile și obiceiurile din regiune;

Problemele identificate stau la baza stabilirii obiectivelor strategice ale comunei MOLDOVA SULIȚA și la elaborarea direcțiilor sale de dezvoltare astfel încât

abordarea „identificarea problemei – soluționarea acesteia” să conducă la folosirea eficientă și concretă a resurselor, cu efecte semnificativ benefice asupra comunității.

4.2. Viziunea, obiectivele generale, obiectivele specifice și proiectele comunei MOLDOVA SULIȚA pentru perioada 2016-2026

Strategia este un instrument care arată calea de urmat în realizarea obiectivelor propuse, participarea cetățenilor, a agenților economici fiind esențială în realizarea acestora.

Caracteristicile comunei MOLDOVA SULIȚA, infrastructura, mediul de afaceri, mediul, demografia, ponderea investițiilor din ultimii ani au stat la baza fundamentării prezentei strategii de dezvoltare.

Totodată, în elaborarea prezentei strategii s-a ținut cont și de programele operaționale regionale, sectoriale și de dezvoltare rurală precum și îndatoririle României asumate prin acceptarea condițiilor impuse țării noastre ca urmare a aderării la Uniunea Europeană. Participarea activă a cetățenilor, contribuția constructivă a funcționarilor publici, a agenților economici au avut un aport important în procesul de elaborare a strategiei.

Strategia de dezvoltare a comunei reprezintă o viziune asupra dezvoltării comunității pentru întreaga perioadă planificată și stabilește obiectivele prin care se va implementa această viziune.

Implementarea strategiei de dezvoltare se realizează prin intermediul planului de măsuri și acțiuni.

Prin instituirea unui sistem de monitorizare a strategiei se poate realiza adaptarea acesteia la modificările care apar pe parcurs în urma implementării acțiunilor precum și înglobarea prevederilor legislative care vor apărea sau vor surveni modificări pe parcursul întregii perioade de planificare.

Dezvoltarea sau regenerarea unei asezări rurale este determinată semnificativ de schimbările care se produc în structura economiei locale, în structura populației și în cultura comunitară. Pe de altă parte, dezvoltarea comunității este substanțial influențată de aplicarea unui management adecvat și axat pe trei ținte principale : dezvoltarea infrastructurii și asigurarea accesului la infrastructură, protecția mediului și creșterea nivelului de trai. Totodată, dezvoltarea comunității trebuie să țină cont de caracterul limitat al resurselor (de capital uman, natural și financiar) ce împiedică o

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

autoritate publică să gestioneze toate problemele comunității, precum și de alocarea echilibrată a acestora.

Autoritatea publică trebuie să evalueze permanent oportunitatea realizării unei investiții, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, dar și cu cele viitoare, precum și cu opțiunile populației, astfel încât această autoritate să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală.

VIZIUNEA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA

Dezvoltarea sustenabilă a comunei Moldova Sulița prin diversificarea activităților economice și valorificarea patrimoniului natural și antropic, având la bază dezvoltarea și modernizarea infrastructurii.

În formularea acestei viziuni, privind ținta comunei MOLDOVA SULIȚA pe termen lung, s-a asigurat respectarea unor principii general valabile care reprezintă cheia de control în implementarea și monitorizarea strategiei de dezvoltare locală pe termen scurt, mediu și lung deopotrivă:

- Corelația directă între strategiile generale naționale și regionale, strategiile specifice, măsurile și proiectele prioritare identificate în funcție de nevoile comunității;
- Asigurarea nivelului participativ al tuturor factorilor locali prin mecanisme de consultare publică, implicarea tuturor părților interesate prin parteneriate public - privat, a populației, la elaborarea sau realizarea unui plan general/specific/măsurile/proiecte;
- Caracterul limitat al surselor umane și financiare de care dispune comunitatea - proprii sau atrase - eficiența utilizării resurselor prin integrarea lor.

OBIECTIVE SPECIFICE

În fapt, identificarea problematicilor critice necesită ca răspuns identificarea și selecția obiectivelor de dezvoltare a comunei MOLDOVA SULIȚA, care să răspundă viziunii, astfel:

OBIECTIV SPECIFIC 1: Susținerea dezvoltării comunitare prin îmbunătățirea infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, comunicații) la nivelul comunei Moldova Sulița

OBIECTIV SPECIFIC 2: Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, cultură, sănătate, situații de urgență și protecție socială

OBIECTIV SPECIFIC 3: Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole

OBIECTIV SPECIFIC 4: Creșterea atractivității comunei Moldova Sulița ca destinație turistică

OBIECTIV SPECIFIC 5: Diversificarea activităților economice în comuna Moldova Sulița

MĂSURI ȘI PROIECTE IDENTIFICATE
--

OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA

Pentru ca localitatea MOLDOVA SULIȚA să devină o comună în care oamenii să dorească să locuiască, în care turiștii să-și dorească să revină, este necesară asigurarea de servicii și facilități de bază menite să asigure un grad înalt al calității vieții. Acestea reprezintă pe de-o parte investiții în infrastructura specifică (rețele de alimentare cu apă și canalizare la standarde moderne și pe de altă parte, investiții pentru creșterea eficienței energetice și promovarea energiilor alternative.

În contextul descentralizării competențelor, în domeniul urbanismului și a modificării de perspectivă asupra dezvoltării rurale, rolul sectorului public s-a schimbat. A devenit limpede faptul că proiectarea urbană este insuficientă în generarea dezvoltării urbane, că aceasta trebuie subordonată unei viziuni de dezvoltare pe termen lung asumată de întreaga comunitate, că trebuie corelată cu resursele de terenuri și cu programele de investiții publice, că sectorul privat trebuie implicat în planificarea dezvoltării urbane atât pentru a-și coordona investițiile cât și pentru capacitatea sa antreprenorială.

În continuare vă prezentăm măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific 1: **„Susținerea dezvoltării comunitare prin îmbunătățirea infrastructurii tehnice (transport, utilități, energie, comunicații) la nivelul comunei Moldova Sulița”**

Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă

Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor

Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului

OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA

MĂSURA	PROIECTE PROPUSE
---------------	-------------------------

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă	Construire poduri peste râul Moldova și pâraiele Sulița, Benea și Lucina
	Lucrări de regularizare a albiei apelor curgătoare prin lucrări de gabioane (râul Moldova, paraiele Sulița, Benea, Lucina)
	Reabilitare trotuare comunale
	Pavarea centrului comunei Moldova Sulița și sat Benea
	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere (străzi, alei, trotuare)
	Modernizarea sistemelor de semnalizare
	Realizarea de spații de parcare colective și reabilitarea celor existente
	Amenajare căi de circulație pentru bicicliști și atelaje cu tracțiune animală, dedicate traficului de tranzit local
Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor	Extinderea și modernizarea rețelei de apă și canalizare a comunei MOLDOVA SULIȚA
	Reducerea consumurilor specifice de energie prin utilizarea unor sisteme de iluminat cu consum redus de energie pentru iluminat public, clădiri publice, unități socio-medice, unități de învățământ
	Valorificarea energiilor regenerabile, prin dotarea clădirilor de interes public aflate în proprietatea comunei cu instalații de producere a energiei din surse regenerabile (solară, geotermală)
	Inițierea și modernizarea rețelei de apă și canalizare a comunei MOLDOVA SULIȚA
	Creșterea capacității de tratare a apei potabile
	Amenajare/reabilitare rețea de colectare ape pluviale
	Amenajare rețea de alimentare cu gaze naturale
	Modernizare/reabilitare infrastructură rețea de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	iluminat public
	Extinderea rețelelor electrice la casele neelectrificate din comună
	Exploatarea potențialului hidroelectric de pe râul Moldova
	Extinderea rețelei de iluminat public în zonele din comună unde nu există
	Înlocuirea surselor de iluminat actuale cu cele cu tehnologie LED
	Introducerea unor corpuri de iluminat alimentate din surse alternative în zonele mai izolate
	Montare post de transformare în comună pentru îmbunătățirea parametrilor curentului electric
	Implementare sistem inteligent pentru gestiune iluminat și eficientizarea consumului energetic
Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului	Modernizare sediu primarie
	Crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice (alei, zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale, piață, bazar, locuri de joacă, parcuri, etc.)
	Reabilitarea termică a clădirilor de locuit și a celor de interes public
	Dotare cu utilaje și echipamente pentru serviciul de gospodărire comună și salubritate
	Implementarea unor măsuri de creștere a eficienței energetice pentru clădirile publice și de reducere a emisiilor echivalente CO ₂ pentru clădirile publice
	Igienizarea și curățarea cursurilor de apă din intravilanul și extravilanul localității
	Elaborarea programului de dezvoltare a spațiilor verzi pentru atingerea țintei de 26 mp/loc stabilită prin reglementările legale, cu respectarea principiilor ecologice

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

	Reabilitare și extindere spații verzi, publice și de agrement și dezvoltarea perdelelor de protecție și a aliniamentelor stradale
	Împădurirea terenurilor degradate și neproductive
	Crearea de pepiniere pentru plantarea de puieti
	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor
	Campanii de conștientizare și programe de educare pentru protecția biodiversității
	Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește gestionarea deșeurilor (ce înseamnă colectarea selectivă a deșeurilor și care este rolul cetățenilor; editarea de broșuri cu sfaturi pentru evitarea deșeurilor; încurajarea consumatorilor de a folosi produse cu o durată lungă de viață, ușor de reparat și care nu conțin substanțe nocive; reintroducerea în circuitul economic a deșeurilor, prin reciclare; stimularea producătorilor de a fabrica produse ecologice și taxarea activităților generatoare de deșeuri.)
	Stimularea cu bani, corespunzător unor tarife pre-stabilite, a celor care predau echipamente electrice și electronice, hârtie sortată, materiale plastice, sticlă, prin colectori mobili
	Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor la nivelul comunei cu investiții în platformele de colectare, transportul deșeurilor și în sortarea și valorificarea lor.
	Construirea unui sistem de management al deșeurilor solide periculoase și înființarea unui punct de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEE)

OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Ideea care stă la baza conceptului de „dezvoltare durabilă” este aceea de a asigura o calitate mai bună a vieții pentru toți locuitorii planetei, atât pentru generația prezentă, cât și pentru generațiile viitoare.

Dezvoltarea durabilă aduce în prim plan un nou set de valori care va ghida viitorul model de progres economic și social, valori ce vizează mai ales omul și nevoile sale prezente și viitoare, mediul natural – protejarea și conservarea acestuia, precum și atenuarea deteriorării actuale a ecosistemelor.

Dezvoltarea durabilă este definită de o serie de aspecte:

- Compatibilitatea dintre mediul antropic și mediul natural;
- Egalitatea de șanse între generații care coexistă și se succed în timp și spațiu;
- Situarea pe primul plan al securității ecologice în locul maximizării profitului;
- Compatibilitatea strategiilor naționale de dezvoltare cu cerințele extinderii interdependențelor în plan geoeconomic și ecologic;
- Asigurarea bunăstării generale punând accentul pe calitatea creșterii economice durabile;
- Integrarea dintre capitalul natural și cel uman, în cadrul unei categorii globale ce își redefinesc obiectivele economice și sociale și își extinde orizontul de cuprindere în timp și spațiu;
- Trecerea la o nouă strategie cu față natural-umană, în care obiectivele dezvoltării economice și sociale să fie subordonate deopotrivă dezvoltării omului și însănătoșirii mediului.

Patrimoniul natural și cultural sunt parte a capitalului și a identității teritoriale.

Valorile ecologice, calitatea mediului și avantajele culturale sunt cruciale pentru bunăstare și pentru perspectivele economice, oferind oportunități unice de dezvoltare. Exploatarea excesivă a acestor resurse, pentru a satisface cererea în creștere, precum și riscurile industriale pot cauza daune serioase și periclita dezvoltarea teritorială.

Resursa umană este considerată motorul dezvoltării, iar atragerea și menținerea capitalului uman constituie în prezent o provocare importantă pentru toate localitățile din România.

Administrația locală susține participarea activă a tinerilor la viața economică, socială, culturală și politică a comunității, asigurând oportunități egale de acces la educație, ocupare și condiții de viață decente, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, considerând că politicile de combatere a sărăciei și promovare a incluziunii sociale, cu accent pe tineri și copii din grupurile vulnerabile sunt extrem de importante pentru a reduce deficitele pe toate dimensiunile vieții acumulate în stadiile inițiale ale vieții, deficite care sunt de așteptat să marcheze negativ tot parcursul ulterior al indivizilor și care ar deveni mult mai dificil de recuperat.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

În continuare vă prezentăm măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific 2 "**Dezvoltarea infrastructurii de învățământ, cultură, sănătate, situații de urgență și protecție socială**"

Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport

Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate

Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii

Măsura 2.4 - Dezvoltare instituțională și asigurarea siguranței cetățenilor

OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ	
MĂSURA	PROIECTE PROPUSE
Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport	Modernizarea scolilor primare Benea și Cruhla
	Reabilitare și modernizare grădinița Benea și Moldova Sulița
	Amenajare teren de sport, spații de joacă pentru copii
	Reabilitare, modernizare și dotare scoala gimnazială Moldova Sulița
	Creare/ reabilitare/ modernizare/ dezvoltare și dotare a infrastructurii educaționale preșcolare (gradinițe), gradinițe cu program prelungit pentru învățământul general obligatoriu
	Investiții pentru achiziționarea de echipamente IT și materiale didactice, în principal dotarea laboratoarelor și a bibliotecilor, pentru asigurarea condițiilor primare de orientare a actului educativ spre practică și piața reală
	Amenajare centru de documentare și informare
	Campanii de informare, conștientizare
	Implementarea de programe educaționale pentru tineri
	Implementarea de programe educaționale pentru categoriile defavorizate
	Proiecte educaționale pe perioada verii
	Organizarea unei „Olimpiade sportive” locale
	Programe de pregătire a tinerilor în practicarea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	sporturilor de iarnă
	Dezvoltarea competițiilor sportive școlare la nivel local
	Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural prin restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice și a clădirilor de patrimoniu;
	Infiintare stadion comunal
	Stimularea introducerii în școli a modulelor de educare antreprenorială
	Derularea de campanii de promovare în școli pentru orientarea tinerilor spre meserii cerute de piața muncii
	Sprijin pentru implementarea de sisteme educaționale pe perioada verii, pentru crearea unei localități dinamice și atrăgătoare pe întregul parcurs al anului
	Implementarea de programe educaționale pentru tineri (comportament civic, acces la informații sectoriale, abilități antreprenoriale, etc.), atât prin programe impuse, dar și prin promovarea unei educații non-formale prin implicarea directă a tinerilor în organizații de tip ONG
	Sprijinirea participării tinerilor la programe de formare profesională, inclusiv cele care vizează dobândirea competențelor antreprenoriale
Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate	Reabilitare și modernizare dispensar uman și veterinar
	Construirea de locuințe pentru tineri
	Construirea/reabilitare/modernizare și dotare locuințe sociale
	Dezvoltarea unui centru socio – medical pentru victimele violenței domestice
	Dezvoltarea unui centru social de noapte

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

	pentru persoanele fără adăpost
	Dezvoltarea unei unități medicale mobile pentru monitorizarea și rezolvarea cazurilor sociale
	Centru de recuperare medicală, psihologică și socială pentru persoane cu dizabilități, copii și adulți
	Implementarea unui program de monitorizare a educației categoriilor defavorizate, inclusiv a copiilor care au părinți plecați în străinătate, pentru o incluziune armonioasă a acestora în societate și pe piața munci
	Promovarea parteneriatului public-privat în furnizarea serviciilor sociale
	Promovarea voluntariatului
	Creare/reabilitare/modernizare/dezvoltare și dotare a infrastructurii serviciilor de sănătate
	Crearea de unități mobile de furnizare de servicii pentru îngrijirea medicală la domiciliu
	Reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate, dispensare umane, aflate în subordinea comunei
	Derularea de campanii de informare și conștientizare
	Implementarea de proiecte de educare sexuală a tinerilor
	Crearea unui mecanism de facilități pentru atragerea specialiștilor în domeniul medical în vederea creșterii calității și gamei serviciilor medicale la nivelul localității
	Sprijin pentru participarea grupurilor defavorizate la programe de formare personalizate, care vizează dobândirea competențelor pentru ocupații cerute de către piața muncii
	Derularea de campanii de conștientizare a dreptului la muncă pentru persoanele cu dizabilități

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii	Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural Moldova Sulița
	Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural Benea
	Construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ achiziția clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, agrement și sport
	Inventarierea și reanimarea meșteșugurilor specifice zonei
	Inițierea schimbului cultural cu alte instituții culturale – artistice la nivel național și internațional
	Sprijinirea dezvoltării profesionale a artiștilor
	Amenajarea unor spații cu scop cultural și recreativ (pentru expunere opere de artă ale artiștilor locali și nu numai, care să asigure și o zonă de relaxare acoperită pentru turiști și localnici)
	Organizare de tabere de meșteșuguri cu posibilitatea de realizare de muzee în aer liber
	Editarea unui calendar de evenimente (anual) al comunei, în care sunt introduse toate evenimentele de gen cultural, istoric, de artă, folclorice, de muzică, de dans, religioase, etc. cu rol de informare și promovare
Măsura 2.4 – Dezvoltare instituțională și asigurarea siguranței cetățenilor	Inițierea și realizarea unui muzeu al localității, cu ateliere pentru demonstrații de meșteșuguri
	Programe și dotări pentru creșterea siguranței Cetățeanului
	Implementarea sistemelor informatice integrate și de e-guvernare la nivelul compartimentelor Primăriei
	Facilitarea realizării/finalizării cadastrului digital în vederea îmbunătățirii datelor disponibile și serviciilor aferente pentru cetățeni, societăți comerciale, organizații nonguvernamentale și alte instituții publice
	Programe de formare a resurselor umane din

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	administrația publică locală pentru a asigura colaborarea eficientă cu mediul de afaceri
	Acțiuni de încurajare a schimbului de experiență și a networking-ului
	Formare și calificare pentru direcția de asistență socială în vederea îmbunătățirii metodelor de abordare a serviciilor oferite populației vulnerabile
	Derularea continuă de campanii de promovare pentru combaterea infracționalității și dezvoltarea comportamentului civic în parteneriat cu poliția
	Investiții pentru introducerea unui sistem de supraveghere video în zonele cu risc de infracționalitate, intersecții principale, școli, etc.
	Dotarea cu echipamente a serviciilor pentru situații de urgență
	Montarea de camere de luat vederi în zonele critice în care în mod regulat se încălcă regulile de colectare selectivă

OBIECTIV SPECIFIC 3: EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚILOR AGRICOLE PRIN MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE, DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI LOGISTICII AGRICOLE ȘI SUSȚINEREA ACTIVITĂȚILOR DE PRELUCRARE A PRODUSELOR AGRICOLE

Restructurarea sectorului agricol, absolut necesară pentru implementarea dezvoltării durabile a mediului rural, implică preocuparea permanentă pentru creșterea performanțelor economice a exploatațiilor agricole concomitent cu introducerea măsurilor de protecție a mediului. Pentru realizarea acestor obiective sunt necesare măsuri de reducere a costurilor, redimensionarea fermelor, promovarea inovației, orientarea către piață, investiții în capitalul fizic și uman, diversificarea activităților economice, obținerea de produse noi, de calitate, ecologice, folosirea de tehnologii mai puțin poluante.

Așa cum reiese și din analiza diagnostic și SWOT, în ciuda potențialului pe anumite domenii ale agriculturii (îndeosebi creșterea animalelor), teritoriul are listate ca puncte slabe absența unităților de procesare. Astfel, acest obiectiv intervine asupra acestei nevoi, însă într-o manieră care să permită o rezolvare cât mai amplă a problemei: lanțurile valorice pentru anumite produse cu potențial (cum ar fi carnea și lactatele) nu au doar o „verigă” lipsă, ci mai multe, deoarece în teritoriu nu există decât

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

producția primară. Pentru ca următoarele „verigi” să dea dovadă de sustenabilitate, nu este suficientă investirea în colectare sau procesare sau depozitare sau distribuție, ci trebuie asigurată o închidere cât mai completă a rețelei. Prin sprijinirea unor acțiuni sincronizate și integrate ale mai multor proiecte din lanțurile valorice, acestea se vor dezvolta mai complet, cu produse a căror valoare adăugată este realizată în teritoriu. Concluziile analizei SWOT arată însă că implementarea măsurilor propuse este necesară pentru încurajarea unor activități economice care lipsesc din teritoriu și de care este nevoie pentru ca produsele și serviciile să formeze un lanț valoric complet, care să aducă valoare adăugată

În continuare vă prezentăm măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific 3 ***”Eficientizarea activităților agricole prin modernizarea exploatațiilor agricole, dezvoltarea serviciilor și logisticii agricole și susținerea activităților de prelucrare a produselor agricole”***:

Măsura 3.1 – Modernizarea exploatațiilor agricole

Măsura 3.2 - Investiții pentru depozitarea, procesarea, transportul și comercializarea produselor agricole din localitate

OBIECTIV SPECIFIC 3: EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚILOR AGRICOLE PRIN MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE, DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI LOGISTICII AGRICOLE ȘI SUSȚINEREA ACTIVITĂȚILOR DE PRELUCRARE A PRODUSELOR AGRICOLE	
MĂSURA	PROIECTE PROPUSE
Măsura 3.1 – Modernizarea exploatațiilor agricole	Dezvoltarea și modernizarea la standarde comunitare a sectorului agricol și zootehniei
	Introducerea de tehnologii și proceduri pt a dezvolta produse noi sau de o calitate mai buna și pt a deschide noi piețe
	Achiziționarea de utilaje agriole pentru creșterea productivității fermelor
	Instalații pt tratamentul apelor menajere și gunoiului de grajd in cadrul fermelor
	Investiții pentru conformarea cu standarde ce vor deveni obligatorii pt ferme in viitor
	Organizarea și implementarea sistemelor de management de calitate și siguranță alimentară care sunt aferente investițiilor fizice ale proiectelor
	Igienizarea și curățarea islazurilor din intravilanul și extravilanul localității
	Instalații de utilizare a biomasei pentru

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	producerea de energie în cadrul fermei
Măsura 3.2 - Investiții pentru depozitarea, procesarea, transportul și comercializarea produselor agricole din localitate	Amenajarea/modernizarea piețelor din localitate pentru valorificarea produselor locale
	Inființarea de noi unități economice având drept obiect de activitate prelucrarea superioară a resuselor locale
	Introducerea de tehnologii și proceduri pt a dezvolta produse noi sau de o calitate mai buna și pt a deschide noi piețe
	Crearea și/sau modernizarea rețelelor locale de colectare, facilităților de primire, depozitare, conservare, sortare și ambalare
	Investiții pentru sacrificare, abatorizare, depozitare/procesare/transport/comercializare
	Dotarea cu sisteme de colectare și depozitare a laptelui, achiziționarea echipamentului de colectare a laptelui din teritoriu, investiții pentru procesarea acestuia/ambalare/distribuție și comercializare
	Inființare de asociații ale producătorilor agricoli locali
	Mici magazine de desfacere a produselor obținute din activități agricole

OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ

Strategia Europa 2020, precum și documente elaborate anterior la nivelul Comisiei Europene, poziționează creșterea competitivității turismului la nivel european ca fiind una dintre acțiunile prioritare, care să contribuie la crearea unui cadru propice pentru o politică industrială modernă, de susținere a antreprenoriatului, care să sprijine economia și să promoveze competitivitatea acesteia și a serviciilor conexe, prin valorificarea oportunităților oferite de procesul de globalizare.

Turismul își pune amprenta în mod hotărâtor asupra economiei mondiale, datorită potențialului său economic și de ocupare a forței de muncă, precum și implicațiilor sale sociale și de mediu. Conform estimărilor Direcția Generală Întreprinderi și Industrie a Comisiei Europene, turismul reprezintă peste 5 % din produsul intern brut (PIB) al UE-28.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Sectorul turismului reprezintă pentru România sectorul economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient și care poate deveni o sursă de atracție atât a investitorilor, cât și a turiștilor străini.

Comuna MOLDOVA SULIȚA și arealele din împrejurimi sunt înzestrate cu o diversitate de elemente naturale și de patrimoniu cultural-istoric. Atractivitatea în creștere pentru turiști este reflectată în tendința pozitivă în ceea ce privește traficul turistic. Însă, industria turismului presupune, mai mult decât orice alt domeniu, un efort colaborativ, implicând atât autoritățile locale și locuitorii comunei, cât și agenți economici cu activități turistice și conexe sau organizații non-guvernamentale.

Dezvoltarea turismului reprezintă, prin urmare, o provocare în ceea ce privește colaborarea și facilitarea de parteneriate inter-instituționale, în vederea unei dezvoltări economice durabile. Diversificarea serviciilor turistice, asigurarea de spații de cazare și pentru organizarea diverselor evenimente (târguri, expoziții, festivaluri, etc.), oferirea unor activități și pachete turistice, sunt esențiale pentru a asigura un flux turistic, pentru a crește durata de ședere precum și, implicit, veniturile reținute în comunitate.

În continuare vă prezentăm măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific **4: "Creșterea atractivității comunei Moldova Sulița ca destinație turistică"** :

Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice

Măsura 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement

Măsura 4.3 - Dezvoltarea componentei de promovare și marketing turistic a comunei

OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ	
MĂSURA	PROIECTE PROPUSE
Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice	Modernizarea zonei turistice a comunei Moldova Sulița
	Inițiere centru de informare și promovare turistică
	Modernizare/ reabilitare/ consolidare drumuri de acces către obiectivele și arealele turistice din localitate
	Amenajarea de parcuri și popasuri în zonele turistice
	Creare infrastructură turistică pentru practicarea turismului cultural și de relaxare
	Creare infrastructură turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă (patinoar, parte de schi,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	sanie, bob,tubbing, etc)
	Dezvoltarea și modernizarea spațiilor de cazare
	Înființare unități de alimentație publică cu specific tradițional local
	Crearea unui complex/ centru SPA (piscina, sauna etc)
	Amenajare de camping-uri pentru corturi și rulote
	Construirea unei infrastructuri specifice de protecție și vizitare a rezervațiilor naturale Cheile Lucavei, Tinovul Gaina-Lucina și Răchitișul Mare
	Punerea în valoare în izvoarelor de apă sulfuroasă
	Crearea și punerea în valoare a stanelor turistice
Măsura 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement	Amenajarea de trasee turistice tematice
	Crearea de noi produse turistice (sporturi alternative: parapantă, deltaplan, mountainbike, snowboard, paint ball, ATV)
	Dezvoltarea turismului hipic, prin modernizarea hergheliei Lucina și crearea unei baze hipice/ amenajarea unui centru de echitație agrement și terapie
	Amenajare puncte de belvedere
	Înființare punct de închiriere biciclete în scop turistic
	Crearea unui parc de aventură tematic
Măsura 4.3 - Dezvoltarea componentei de promovare și marketing turistic a comunei	Promovarea ofertei de servicii turistice și de agrement a comunei, în parteneriat cu antreprenorii
	Elaborarea unui brand turistic pentru comuna MOLDOVA SULIȚA și promovare la nivel local, regional, național
	Conceperea unor pachete turistice integrate care să includă cazare + masă + agrement
	Organizarea unor manifestări de profil precum:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	festivaluri, expoziții de prezentare și demonstrații, evenimente, etc.
	Proiecte de combinare a turismului cu evenimente sportive relevante (ex. Hard enduro, drift și mountain bike-ing)
	Formare ghizi turistici locali
	Crearea unui sistem de rezervare online
	Editarea hărții comunei MOLDOVA SULIȚA cu obiectivele turistice, de agrement și toate unitățile de cazare
	Conceperea unui ghid de informații turistice al comunei MOLDOVA SULIȚA
	Campanii de conștientizare cu scopul colaborării actorilor locali în vederea dezvoltării de pachete turistice și a turismului per total
	Promovarea activităților agroturistice cu respectarea specificului local
	Identificarea și promovarea unor "povesti și legende" ale locului
	Participarea la targuri și expoziții naționale și internaționale pentru promovarea ofertei turistice locale
	Crearea unei asociații de dezvoltare a turismului la nivel local, reunind stake holderii pietii turistice locale

OBIECTIV SPECIFIC 5: DIVERSIFICAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA MOLDOVA SULIȚA

Strategia Europa 2020 identifică îmbunătățirea competitivității IMM-urilor ca factor pentru îndeplinirea obiectivului de creștere sustenabilă.

Programul Național de Reformă 2014 vizează promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, prin dezvoltarea antreprenoriatului și a serviciilor suport pentru firme (incubatoare de afaceri și acceleratoare) pentru a contribui la supraviețuirea firmelor pe piață.

Toate Programele de Dezvoltare Regionale propun priorități sau măsuri dedicate sprijinirii IMM-urilor precum: promovarea inovării și îmbunătățirea mediului de afaceri, sprijinirea creării și extinderea capacităților avansate de producție și dezvoltarea serviciilor, consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și a inovării.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

În condițiile actuale, intensitatea și complexitatea procedeele economice nu mai pot fi abordate fără a se ține cont și de aspectele ecologice. Mediul înconjurător și dezvoltarea economică sunt legate, primul reprezentând locul în care trăim, iar cea de-a doua reprezintă ceea ce facem pentru îmbunătățirea condițiilor în care trăim.

O creștere economică puternică antrenează o presiune crescută asupra mediului, având efecte negative prin deșeuri, emisii poluante, transformarea spațiului public. Pe de altă parte, creșterea economică are efecte pozitive chiar și asupra mediului, permițând alocarea de mijloace financiare pentru implementarea politicilor de mediu, accelerarea progresului tehnic, favorizarea nivelului de trai, a confortului și a educației.

Economia comunei MOLDOVA SULIȚA a cunoscut în ultimii ani transformări structurale importante. De la o economie bazată în cea mai mare parte pe zootehnie și câțiva agenți economici, baza economică locală s-a diversificat. Consolidarea și diversificarea bazei economice locale reprezintă o provocare pentru MOLDOVA SULIȚA, iar educația antreprenorială devine la fel de importantă ca și cea orientată spre turism și construcții. Însă, dezvoltarea economică trebuie să se realizeze prin implementarea politicilor de mediu și favorizarea nivelului de trai.

În continuare sunt prezentate măsurile și tipurile de proiecte propuse pentru atingerea obiectivului specific 5: „*Diversificarea activităților economice în comuna Moldova Sulița*”:

Măsura 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri

Măsura 5.2 - Dezvoltarea infrastructurii de afaceri

Măsura 5.3 - Sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic

OBIECTIV SPECIFIC 5: DIVERSIFICAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA MOLDOVA SULIȚA	
MĂSURA	PROIECTE PROPUSE
Măsura 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri	Marketing pentru atragerea de investitori - elaborarea unui pachet de facilități, inventar terenuri și proprietăți și promovare către potențiali investitori
	Dezvoltarea de servicii de asistență pentru antreprenori precum: consultanță în accesarea de finanțări nerambursabile, promovare și informare privind oportunitățile de afaceri)
	Promovarea și implementarea PPP-ului ca măsură activă de implicare directă a mediului privat
	Înființarea de asociații de crescători de animale și grupuri de producători locali

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	Dezvoltarea de programe pentru marketing-ul regional, național și internațional al produselor locale
	Diseminarea în rândul IMM-urilor a informațiilor referitoare la standardele de calitate practicate în UE
Măsura 5.2 - Dezvoltarea infrastructurii de afaceri	Înființare centre de colectare și procesarea fructelor de pădure și a ciupercilor
	Înființarea și dezvoltarea centrelor de prelucrare superioară a lemnului
	Înființarea de noi unități economice având drept obiect de activitate prelucrarea superioară a resurselor locale non agricole
	Înființarea de ateliere meșteșugărești pentru diversificarea activităților economice și creșterea nivelului veniturilor
	Înființarea unor noi unități de acvacultură (păstrării), prelucrarea și valorificarea superioară a producției obținute
Măsura 5.3 - Sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic	Amenajare infrastructura de tip broadband pentru îmbunătățirea accesului la serviciile de internet și comunicații
	Dotarea cu tehnologie modernă a IMM-urilor și utilizarea echipamentelor TIC

4.3 Fișe de proiecte

Titlul proiectului: Crearea/reabilitarea și modernizarea spațiilor publice urbane și a infrastructurii de utilități publice

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	PRIMĂRIA COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Proiectul vine în întâmpinarea nevoilor bine definite la nivel de zonă de acțiune, prin crearea/ reabilitarea/ modernizarea infrastructurii rurale. Activități: - Modernizare spații publice (creare/modernizare/reabilitare străzi, trotuare aferente, scuaruri, zone pietonale, poduri, parcuri, piste pentru biciclete, spații verzi) - dezvoltarea și modernizarea utilităților publice – alimentare cu apă potabilă, canalizare menajeră și canalizare pluvială Rezultate/Indicatori de rezultate - Număr km drumuri comunale/ străzi modernizate/ trotuare modernizate /piste bicicletă amenajate/ rețea alimentare cu apă potabilă/ rețea, canalizare menajeră și canalizare pluvială - Număr parcuri noi și reabilite / spații verzi amenajate
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului:

Management integrat al sistemului de iluminat public

Relevanța pentru Strategia	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII)
-----------------------------------	--

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, E.on Moldova
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Segmente ale rețelei de iluminat stradal sunt încă nereabilitate și mari consumatori de energie; de asemenea, există zone în care iluminat public este parțial sau inexistent OBIECTIVE - Modernizarea și extinderea sistemului de iluminat public - Creșterea gradului de acces la infrastructura de iluminat public - Reducerea consumurilor specific ACTIVITĂȚI - Extindere rețea de alimentare cu energie electrică și iluminat public - Modernizare rețea de iluminat în zonele periferice - Înlocuirea surselor de iluminat actuale cu cele cu tehnologie LED - Reabilitare sau înlocuire puncte de aprindere - Introducere în canalizații subterane a rețelelor electrice aeriene de medie și înaltă tensiune. - Instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de persoane racordate la rețea de alimentare cu energie electrică - Număr de puncte de aprindere / surse de iluminat LED - Sistem de telegestiune funcțional
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, buget național (AFM), alte surse legal constituite
Buget estimativ	450.000 lei
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	SF: Extindere rețele electrice în Moldova Sulița
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Extinderea și modernizarea rețelei de apă și canalizare a comunei MOLDOVA SULIȚA
--

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria comunei MOLDOVA SULIȚA, operator apa/canal
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Cresterea gradului de accesabilitate al populației la serviciile debază și conformarea cu obligațiile privind calitatea apei prevăzute în Tratatul de Aderare și în Directivele Europene. ACTIVITĂȚI - Elaborarea documentațiilor tehnice: SF-uri, PT-uri - În contextul extinderilor propuse în intravilan (PUG) la sistemul de alimentare cu apă sunt necesare lucrări extinderi ale sistemului de aducțiune, stocare și distribuție a apei - Lucrări de realizare/ulterior modernizare a rețelelor de canalizare. REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE: - Apă potabilă de calitate -Furnizare apă potabilă la o presiune adecvată, fără întreruperi - grad de acoperire cu servicii apa-canal mai mare
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului: Lucrări de regularizare a albiei apelor curgătoare prin lucrări de gabioane (râul Moldova, paraiele Sulița, Benea, Lucina)	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSTINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Crearea unui mediu înconjurător sănătos prin îmbunătățirea calității cursurilor de apă ACTIVITĂȚI - lucrări de decolmatare și calibrare pentru a asigura albiei o secțiune care să asigure tranzitarea debitelor înregistrate în timpul viiturilor, - protejarea malurilor prin executarea unor apărări de maluri realizate din lucrări elastice pentru a stopa eroziunile de maluri care pot antrena depuneri de balast de-a lungul pârâielor Corectare torenți Construire poduri, podețe REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Lungime curs apă/maluri amenajate
Posibile surse de finanțare	Buget local, alte surse legal constituite PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER Ministerul Mediului
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului: Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural Moldova Sulița	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente ale acestuia ACTIVITĂȚI - Realizare studii si documentații tehnice - Reabilitare, modernizare și dotare cămin cultural Moldova Sulița - Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural - sistem de iluminat ornamental al clădirii REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr obiective de patrimoniu cultural reabilite - Reducerea gradului de degradare a resurselor de patrimoniu cultural
Posibile surse de finanțare	PNDR SubMăsura 7.6 - Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural -SubMăsura 19.2 AXA LEADER Buget local, Ministerul Culturii
Buget estimativ	500.000 euro
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	Documentație de proiect in lucru
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Construcția/reabilitarea/modernizarea/achiziția clădirilor pentru a găzdui diferite activități sociale, comunitare, culturale, de agrement și sport	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	PRIMARIA COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	JUSTIFICARE SI OBIECTIVE Refuncționalizarea clădirilor sunt activități de arhitectură și urbanism ce pot să fie factori importanți care să contribuie la regenerarea localității și îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor. ACTIVITĂȚI -Se intenționează construcția, achiziția, reabilitarea de clădiri de interes public, inclusiv clădiri istorice, culturale sau cu destinație specială și reabilitarea acestora cu scopul reutilizării. REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE Număr de clădiri construite/ achiziționate Număr de clădiri reabilite și date în folosință
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal Constituite PNDR- SubMăsura 7.6 - Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Valorificarea energiei verzi, regenerabile

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, E.on Moldova
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE Utilizarea sustenabilă a resurselor naturale și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin valorificarea surselor regenerabile de energie (fotovoltaică, geotermală) Reducerea cheltuielilor cu utilitățile ACTIVITĂȚI - Instalarea panourilor fotovoltaice pe sistemele de iluminat public și panourile de dirijare a circulației; - Dotarea clădirilor de interes public aflate în proprietatea comunei cu instalații de producere a energiei din surse regenerabile (solară, hidro) - Organizarea unor acțiuni de conștientizare privind beneficiile utilizării „energiei verzi”. REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de panouri fotovoltaice instalate - Număr de instalații de producere a energiei din surse regenerabile (solară, geotermală) implementate - Număr de campanii derulate
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), Fondul Norvegian, bugete locale, buget național (AFM), alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Reabilitarea și modernizarea rețelei rutiere	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Poliția Rutieră
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Creșterea siguranței circulației pe drumurile din localitate ACTIVITĂȚI - Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale/străzilor aflate în stare avansată de degradare într-un proces etapizat (ulterior finalizării lucrărilor de modernizare rețele de utilități) - Asfaltarea străzilor (și a zonelor pietonale) cu îmbrăcăminte rutieră din beton sau asfalt bituminos - Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri de legătură dintre localitățile învecinate - Modernizarea trotuarelor REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - nr. km drum reabilitați - Număr redus de accidente cauzate de starea proastă a drumurilor, de lipsa trotuarelor -Nr. Km trotuare
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	7.000.000 lei
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	PT-uri existente: Reabilitare drum comunal Moldova Sulița Lucina, 7km -
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajare și modernizare poduri si podețe (râul Moldova, paraiele Sulița, Benea, Lucina)	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	In scopul asigurării stabilității drumurilor și a siguranței în trafic, sunt necesare investiții de reabilitare și modernizare a podurilor si podețelor ce asigură scurgerea apelor. Activități - Intocmire SF-uri, PT-uri - Lucrări de amenajare de noi poduri si podețe - Lucrări de modernizare a podurilor existente (lărgirea podului) REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE: Număr de poduri si podețe amenajate/ modernizate
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajare piste de biciclete	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.1 - Dezvoltarea infrastructurii de transport și conexă
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	JUSTIFICARE SI OBIECTIV Prin acest proiect se implementează modelul localităților europene, în care cetățenii beneficiază de siguranță în trafic atunci când se deplasează cu bicicleta. ACTIVITATI: -Realizarea de piste de biciclete de-a lungul principalelor drumuri publice REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE -Nr de km de piste pentru bicicliști realizate
Posibile surse de finanțare	Ministerul Mediului, Buget local
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Perioada de implementare	2016-2026
---------------------------------	-----------

Titlul proiectului: Eficientizare energetica a sediului primariei Comunei Moldova Sulita	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE Cresterea eficientei energetice si de reducere a emisiilor echivalent CO2 ACTIVITĂȚI Intocmire SF-uri, PT-uri Modernizarea cladire existenta, inclusiv realizarea de lucrari noi interioare si exterioare. Dotarea cladirii cu instalații de producere a energiei din surse regenerabile (solară, hidro) Lucrari de anvelopare termica, montare centrala. REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE: Clădire sediu primărie reabilitata și dotată
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului: Realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.2 – Asigurarea utilităților publice și comunicațiilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA și operator rețea de gaz natural
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Creșterea gradului de accesabilitate la serviciile de bază. ACTIVITĂȚI - Realizarea rețelelor de distribuție gaze naturale REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr km rețea alimentare cu gaze naturale realizați - număr de utilizatori finali conectați
Posibile surse de finanțare	Buget locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Construirea/modernizarea centrelor integrate de intervenție medico-socială	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA, Consiliul Județean, ONG-uri de profil
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Optimizarea calității serviciilor sociale acordate ACTIVITĂȚI - Realizare SF-uri, PT-uri - Realizarea unui centru social de sprijin pentru persoane vârstnice care să ofere servicii de găzduire, asistență medicală și îngrijire, asistență paliativă, socializare - Înființarea unui centru social de recuperare medicală, psihologică și socială pentru persoane cu dizabilități, copii și adulți - Dotarea centrelor cu echipamentele necesare funcționării - Dezvoltarea unei unități medicale mobile pentru monitorizarea și rezolvarea cazurilor socio-medicale REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de centre medico-sociale - Creșterea numărului de persoane asistate
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite Buget Local, Buget județean, alte surse legal constituite

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Dezvoltarea serviciilor sociale pentru grupurile defavorizate	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA, ONG-uri de profil
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Sprijinirea grupurilor defavorizate și combaterea sărăciei ACTIVITĂȚI - Identificarea grupurilor defavorizate (persoanele fără adăpost, persoane afectate de violență domestică, persoane cu dizabilități și persoane de etnie romă) - Dezvoltarea de servicii de asistență destinate acestora (consiliere psihologică, campanii de combatere a discriminării, etc); - Realizare SF-uri, PT-uri - Înființare cantină socială pentru persoanele defavorizate social - Înființare adăpost de noapte pentru persoanele fără locuință REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de centre sociale/ persoane defavorizate asistate - Număr campanii pentru combaterea discriminării desfășurate - Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	-SubMăsura 19.2 AXA LEADER - Buget Local - FSE (PO CU),
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului: Amenajare locuințe sociale / locuințe de tip familial / locuințe protejate	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA, ONG-uri de profil
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV -Dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale -Îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor ACTIVITĂȚI -Construcția sau reabilitarea unei clădiri existente în vederea transformării în locuințe sociale - Achiziție dotări necesare REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de locuințe - Număr de beneficiari ai infrastructurilor sociale create
Posibile surse de finanțare	- Buget Local - FSE (PO CU)
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Perioada de implementare	2016-2026
---------------------------------	-----------

Titlul proiectului: Dezvoltarea serviciilor de sănătate și creșterea gradului de acces la servicii de sănătate de bază, inclusiv pentru grupurile vulnerabile		
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.2 - Dezvoltarea sistemului social și de sănătate	
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA, parteneriate publice-private, Ministerul Sănătății	
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Îmbunătățirea accesului la servicii medicale de bază, precum și la alte servicii de utilitate publică - Creșterea speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale pentru toți cetățenii ACTIVITĂȚI - Crearea de unități mobile de furnizare de servicii pentru îngrijirea medicală la domiciliu, cu efect în eficientizarea costurile medicale - Identificarea unor spații pentru înființarea unor puncte de îngrijire la domiciliu în parteneriat cu fundațiile de profil, cu spații de cazare - Crearea unui mecanism de facilități pentru atragerea specialiștilor în domeniul medical în vederea creșterii calității și gamei serviciilor medicale la nivelul comunei REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Creșterea numărului de persoane/ persoane vulnerabile care beneficiază de servicii medicale - Creșterea numărului de medici specialiști - Număr campanii derulate	
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite -SubMăsura 19.2 AXA LEADER	

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

	- Buget Local
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului: Consolidarea, modernizarea, dotarea cu echipamente didactice si echipamente IT a școlilor din localitate	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, unitatea școlară
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Asigurarea conformității cu standardele în vigoare privind spațiile de desfășurare a procesului educațional ACTIVITĂȚI: - Consolidare/reabilitare clădiri - Modernizarea rețelelor de utilități - Modernizări săli de clasă, laboratoare - Dotarea cu echipamente didactice si echipamente IT REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijinin - Număr de dotări - Număr de elevi care beneficiază de infrastructura modernizată

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite -SubMăsura 19.2 AXA LEADER Buget local, Ministerul Educației Naționale
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Înființare centru after-school, grădiniță cu program prelungit, și creșă	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, parteneriat public-privat, Ministerul Educației Naționale
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Justificare: -cererea tot mai mare a locuitorilor din comuna MOLDOVA SULIȚA; -localitatea nu beneficiază de serviciile unor astfel de instituții OBIECTIV - Dezvoltarea infrastructurii educaționale - Furnizarea de servicii educationale specializate care sa amelioreze comportamentul de adaptare școlară ACTIVITĂȚI: - Realizare documentații tehnice - Construirea unei creșe noi în comună - Dotarea cu mobilier si material didactic specific REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr unități construite (suprafața – mp) - Număr de dotări - Număr de elevi care beneficiază de infrastructura modernizată

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite -SubMăsura 19.2 AXA LEADER Buget local, Ministerul Educației Naționale
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului: Campanii de informare, conștientizare și implementarea de programe pentru elevi și tineri	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA Sulița	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA Sulița, ONG-uri cu activitate în sectorul de sănătate și social, structuri asociative ale mediului de afaceri

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Implementarea de programe educaționale pentru tineri (comportament civic, acces la informații sectoriale, abilități antreprenoriale, etc.), prin promovarea unei educații nonformale, astfel încât educarea să fie promovată de ei și să aibă loc între ei și pe multiple planuri: petrecerea timpului liber și sport, cultură, formare profesională, antreprenariat, implicare comunitară, sănătate și educație sexuală, etc. ACTIVITĂȚI - Inițierea și derularea de activități educaționale în domeniul antreprenoriatului în structurile de învățământ primar și secundar (concursuri organizate în parteneriat între Primărie și diverși agenți economici pentru a promova antreprenoriatul, crearea de ateliere tematice practice în fiecare școală) - Inițierea și derularea de activități educaționale în domeniul sănătății (aspectele vieții sexuale, conștientizarea importanței aspectelor de igienă intimă) - Încurajarea dialogului dintre elevi, profesorii diriginți, părinți; - Întâlniri ale elevilor și părinților cu psihologi, medici, sportivi, artiști etc. REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr unități /ONG-uri implicate în astfel de activități - Număr de campanii/programe derulate - Număr de elevi/tineri beneficiari
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), buget local, diverse parteneriate, Ministerul Educației Naționale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului:	
Implementarea de programe educaționale pentru elevii din categoria persoanelor vulnerabile	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA Sulița	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA Sulița, ONG-uri cu activitate în sectorul de sănătate și social
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Justificare Copiii ai căror părinți sunt plecați să lucreze în altă țară reprezintă o categorie extrem de vulnerabilă OBIECTIV Implementarea de programe în vederea eliminării riscurilor de alunecare a copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate spre nedezvoltare personală sau infraționalitate ACTIVITĂȚI - Crearea de parteneriate între sistemul de învățământ, sanitar, ONG-uri și mediul privat - Programe de suport școlar, de orientare școlară și consiliere pentru copii - Dezvoltarea programelor de timp liber, facilitarea socializării și asigurarea comunicării permanente cu părinții plecați - Activități de consiliere psihologică individuală și de grup pentru copii - Asigurarea și susținerea comunicării copiilor cu părinți aflați la muncă în străinătate REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de campanii/programe - Număr de copii beneficiari
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), buget local, diverse parteneriate, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026
Titlul proiectului:	
Proiecte educaționale pe perioada verii	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA Sulița	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA Sulița, unități școlare, parteneriate diverse (cu ONG-uri, mediul privat)
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Implementarea de programe educaționale pe perioada verii - Crearea unui mediu local dinamic și atrăgător pe întregul parcurs al anului ACTIVITĂȚI - Inițierea și derularea de activități educaționale cu nume generice în care să fie implicați elevii - Inițierea și derularea de Tabere tematice de vară, de 3-5 zile pentru învățarea unei limbi străine, informatică, în funcție de domeniul de activitate al fiecărei școli în parte REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr unități implicate în astfel de activități - Număr de campanii/programe derulate - Număr de elevi/tineri beneficiari
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), buget local, diverse parteneriate, Ministerul Educației Naționale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

Titlul proiectului:

Inființare/modernizarea de baze sportive

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.1 - Sprijin pentru educație și sport
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, unități școlare, parteneriate diverse (cu ONG-uri, mediul privat)
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE: Crearea de baze sportive private, publice și școlare ACTIVITĂȚI: - identificare terenuri - realizare studii tehnice - realizarea zonelor de teren de sport - dotare cu echipamente specifice REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Creșterea suprafețelor destinate practicării sporturilor
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite -SubMăsura 19.2 AXA LEADER Buget local, Ministerul Educației Naționale
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Inventarierea și reanimarea meșteșugurilor specifice zonei	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Meșteșugari și asociații ale acestora, muzee
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Identitatea culturală și conștiința de sine culturală au devenit, în epoca globalizării, mai importante ca oricând, contribuie la întărirea societății civile OBIECTIV Păstrarea tradițiilor și obiceiurilor zonei cât și pentru valorificarea potențialului economic al acestora. ACTIVITĂȚI - Inventarierea meșteșugarilor existenți și promovarea activității și a produselor acestora - Includerea atelierelor acestora în trasee turistice - Încurajarea sistemului de ucenicie pentru diverse profesii - Facilități fiscale/de spațiu pentru încurajarea activității acestora
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), Programul Cultural Elvetian în Europa de Sud-Est și Ucraina, Ministerul culturii, bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Inițierea și derularea de activități culturale	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, CULTURĂ, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.3 - Revitalizarea culturii
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, artiști și asociații ale acestora, Centrul Cultural Bucovina, Consiliul Județean
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	Cultura se poate ocupa, prin mijloace artistice, de probleme importante ale societății noastre, și poate propulsa elemente noi și provocări sociale. ACTIVITĂȚI - Inițierea schimbului cultural cu alte instituții culturale –artistice la nivel național și internațional - Sprijinirea dezvoltării profesionale a artiștilor - Amenajarea unor spații cu scop cultural și recreativ (pentru expunere opere de artă ale artiștilor locali și nu numai, care să asigure și o zonă de relaxare acoperită pentru turiști și localnici) - Organizare de tabere de sculptură cu posibilitatea de realizare de muzee în aer liber - Editarea unui calendar de evenimente (anual) al localității, în care sunt introduse toate evenimentele de gen cultural, istoric, de artă, folclorice, de muzică, de dans, religioase, etc. cu rol de informare și promovare REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr acțiuni culturale - Număr participanți la acțiuni culturale organizate
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), Programul Cultural Elvetian în Europa de Sud-Est și Ucraina, Ministerul culturii, bugete locale, alte surse legal constituite PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajare/dezvoltare noi parcuri si grădini publice, locuri de joacă în comuna MOLDOVA SULIȚA	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Crearea de spații verzi de recreere pentru locuitorii comunității în vederea creșterii calității vieții ACTIVITĂȚI - identificare terenuri - realizare studii tehnice - amenajare zone de picnic - construcție alei, pistă bicicletă - plantare arbori, arbusti și flori - realizare rețea de irigații automatizate - realizare instalației de iluminat în concordanță cu principiile eficienței energetice - amenajarea spațiilor de joacă - amenajarea zonelor de belvedere - amplasare mobilier ecologic și panouri informative REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Creșterea suprafețelor destinate spațiilor verzi
Posibile surse de finanțare	Buget local, alte surse legal constituite PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER Ministerul Mediului
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Lucrări de regularizare a albiei pâraielor prin lucrări de gabioane	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primaria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Crearea unui mediu înconjurător sănătos prin îmbunătățirea calității cursurilor de apă ACTIVITĂȚI - lucrări de decolmatare și calibrare pentru a asigura albiei o secțiune care să asigure tranzitarea debitelor înregistrate în timpul viiturilor, - protejarea malurilor prin executarea unor apărări de maluri realizate din lucrări elastice pentru a stopa eroziunile de maluri care pot antrena depuneri de balast de-a lungul pâraielor REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Lungime curs apă/maluri amenajate
Posibile surse de finanțare	Buget local, alte surse legal constituite PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER Ministerul Mediului
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Reconstrucție ecologică forestieră	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Ocolul silvic, Direcția Agricolă Suceava
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Reconstrucția ecologică forestieră, prin împădurirea terenurilor degradate, inapte pentru folosințe agricole, precum și a terenurilor neproductive, are ca scop protejarea solului, refacerea echilibrului hidrologic și îmbunătățirea condițiilor de mediu. ACTIVITĂȚI - Inventarierea terenurilor degradate și neproductive - Executarea lucrărilor de ameliorare a terenurilor degradate și neproductive prin împădurire REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Suprafețe împădurite - Reducerea nivelului de poluare
Posibile surse de finanțare	Bugete locale Ministerul Mediului și Pădurilor PNDR 2014-2020 - Sub-măsura 8.1 Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Campanii pentru protecția mediului înconjurător	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, parteneriate cu ONG-uri din domeniul protecției mediului
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Asigurarea accesului la informare al populației privind protecția mediului - Dezvoltarea unei atitudini receptive la problematica ecologica prin modelarea comportamentului de zi cu zi a populației și conștientizarea măsurilor necesare pentru protecția mediului și reducerea riscurilor de poluare a mediului ACTIVITĂȚI - Inițierea și derularea de campanii de informare și conștientizare privind protecția biodiversității (poluarea apei, a solurilor, aerului, fonică, etc.) - Campanii de educare a cetățenilor privind responsabilitatea lor în ceea ce privește gestionarea deșeurilor REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr de campanii derulate
Posibile surse de finanțare	Bugete locale, AFM
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Extinderea și managementul infrastructurii de colectare, procesare și depozitare deșeuri	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 1: SUSȚINEREA DEZVOLTĂRII COMUNITARE PRIN ÎMBUNĂȚIREA INFRASTRUCTURII TEHNICE (TRANSPORT, UTILITĂȚI, ENERGIE, COMUNICAȚII) LA NIVELUL COMUNEI MOLDOVA SULIȚA <i>Măsura 1.3 – Regenerare urbană și creșterea calității mediului</i>
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Operator serviciu colectare deșeuri
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Modernizarea și extinderea infrastructurii de management a deșeurilor din comuna MOLDOVA SULIȚA, în scopul alinierii la standardele de mediu. ACTIVITĂȚI - Elaborarea documentațiilor tehnice: SF-uri, PT-uri - Extinderea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor la nivelul localității, cu investiții în platformele de colectare, transportul deșeurilor și în sortarea și valorificarea lor - Implementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor în cadrul asociației intercomunitare, cu investiții în platformele de colectare și transportul deșeurilor - Construirea unui sistem de management al deșeurilor solide periculoase și înființarea unui punct de colectare a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEE) - Montarea de camere de luat vederi în zonele critice în care în mod regulat se încalcă regulile de colectare selectivă REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Diminuarea riscurilor de poluare - Cantități de deșeuri colectate /valorificate
Posibile surse de finanțare	PO Infrastructură Mare, bugete locale, AFM
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Implementarea sistemelor informatice integrate la nivelul compartimentelor Primăriei	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.4 - Dezvoltare instituțională și asigurarea siguranței cetățenilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Adoptarea și implementarea unui sistem informatic pentru gestionarea bazelor de date, inclusiv a datelor spațiale; - Creșterea eficienței și operativității compartimentelor din cadrul primăriei. ACTIVITĂȚI - Realizarea sistemului informatic integrat și a bazei de date aferente gestionate în cadrul instituției; - Integrarea documentațiilor de urbanism în baza de date spațială; - Facilitarea realizării/finalizării cadastrului digital în vederea îmbunătățirii datelor disponibile și serviciilor aferente pentru cetățeni, societăți comerciale, organizații non-guvernamentale și alte instituții publice - Interoperabilizarea soluției informatice cu aplicațiile existente în cadrul instituției; - Realizarea și implementarea portalului de acces cu nivele de utilizare intern și extern - Realizare unui program de formare pentru personalul angajat în operarea sistemului informatic; REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Afișarea într-un timp redus a documentațiilor generate (bugete de investiții, planuri de urbanism, aerofotograme, planuri edilitare, solicitări, etc) - Analiza și evaluarea potențialelor investiții în timp real raportate la documentațiile urbanistice (PUG, PUZ, PUD); - Evidență la zi a situației existente în teren
Posibile surse de finanțare	PO Infrastructură Mare, bugete locale, AFM
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Buget estimativ	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Formarea continuă a personalului	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.4 - Dezvoltare instituțională și asigurarea siguranței cetățenilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV - Promovarea accesului la formare continuă a funcționarilor publici/angajaților, contribuind astfel la crearea unei învățări permanente la nivel individual, organizațional, comunitar și social - Creșterea competitivității angajaților în vederea sprijinirii dezvoltării capitalului uman ACTIVITĂȚI - Dezvoltarea unor scheme eficiente și sustenabile de finanțare a formării profesionale continue (FPC) care să faciliteze accesul și participarea la formare a persoanelor, să stimuleze investiția în FPC la nivelul individului, angajatorului, statului și a comunității - Stabilirea domeniilor (achizițiile publice, ECDL, limbi străine, dezvoltarea de proiecte, licitarea și managementul proiectelor, etc) - Identificarea personalului ce urmează a fi instruit - Derularea cursurilor de formare profesională REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr cursuri - Număr beneficiari
Posibile surse de finanțare	FSE (PO CU 2014-2020), GRASP, Leonardo da Vinci, ERASMUS+ buget local, parteneriat public-privat
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Sistem de supraveghere video	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 2: DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE ÎNVĂȚĂMÂNT, SĂNĂTATE, SITUAȚII DE URGENȚĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ Măsura 2.4 - Dezvoltare instituțională și asigurarea siguranței cetățenilor
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIV Descurajarea fenomenului infracțional prin instalarea de camere video în locuri publice. ACTIVITĂȚI - Identificare zone cu rata a infracționalității ridicată, precum și zonele cu risc de infracționalitate, intersecții principale, școli, etc. - Instalare camere de supraveghere video REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr camere video instalate - Reducerea numărului de infracțiuni
Posibile surse de finanțare	Buget local, alte surse legal constituite PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Consolidare drumuri de acces catre obiectivele turistice din COMUNA MOLDOVA SULIȚA	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Dezvoltare durabilă a turismului in zonă - Protecția mediului - Creșterea siguranței locuitorilor și turiștilor ACTIVITĂȚI - Reabilitare și consolidare drum de acces către obiectivele turistice din zonă, protejare drum in zona alunecarilor de teren, taluzari REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr km reabilitați
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 7.2 - Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică, buget locale, alte surse legal constituite -SubMăsura 19.2 AXA LEADER Buget local
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Inființarea unui muzeu al localității, cu ateliere pentru demonstrații de meșteșuguri	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, IMM-uri si ONG-uri turism
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Dezvoltare durabilă a turismului in zonă - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Realizare studii si documentații tehnice - Construire amenajare unui muzeu al satului - Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural restaurat - sistem de iluminat ornamental al clădirilor - Crearea unui program turistic de vizitare a Muzeului satului și obiectivelor reabilite - organizare de ateliere meșteșugărești Rezultate/Indicatori de rezultate - Număr obiective de patrimoniu cultural reabilite - Număr infrastructuri turistice realizate - Număr turiști care vizitează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajarea de parcări pentru autocare în zonele turistice	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ Măsura 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Dezvoltare durabilă a turismului în zonă - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Intocmire studii tehnice - Amenajarea de parcări pentru autocare în zonele turistice - Dotare cu echipamente (coșuri de gunoi, toalete publice etc.) REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr locuri de parcare create - Număr de beneficiari
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Modernizarea zonei turistice a comunei MOLDOVA Sulița	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA Sulița	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA Sulița CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.1 - Dezvoltarea infrastructurii turistice
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA Sulița, IMM-uri si ONG-uri de turism
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Dezvoltare durabilă a turismului in zonă - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Dezvoltare <i>Aventura Parc</i> - Dezvoltare trasee mountain bike, trasee turistice tematice - Amenajare <i>Orășelul de munte al copiilor</i> - Amenajare parte de schi -Centru de prezentare produse traditionale de interes local si regional - Centru de evenimente tematice in context montan - Centru de prezentare rezervatie - Centru de pregatire teoretica sporturi de iarna si centru salvamont REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr infrastructuri turistice realizate - Număr turiști care utilizează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Creare infrastructură turistică pentru practicarea sporturilor de iarnă (patinoar, partie de schi, sanie, bob,tubbing, etc)	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, IMM-uri si ONGuri de turism
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și turiști - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - amenajare facilități pentru practicarea sporturilor de iarnă: patinaj, schi, sanie, bob, tubing etc) - amenajare spatii de cazare, zone de alimentatie publica REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr infrastructuri realizate - Număr beneficiari care utilizează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Crearea unui complex aquapark și centru SPA	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, IMM-uri si ONGuri de turism
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și turiști - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - amenajare facilități specifice de relaxare și tratament: piscină, saună, etc) - amenajare spatii de cazare, zone de alimentatie publica - echipamente tip aquapark REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr infrastructuri realizate -Număr beneficiari care utilizează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajare trasee turistice și zone de promenadă	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, IMM-uri și ONG-uri din domeniul turismului , medico-social, protecția mediului
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Asigurarea condițiilor de recreere pentru locuitori și turiști - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Conceperea unor trasee turistice sau dezvoltarea celor existente, pietonale pentru diferite volume de timp (traseu de ½ zile, traseu de 1 zi) ș.a. și care să conecteze diferite obiective de interes - Dezvoltarea unor trasee cicloturistice și amenajarea acestora, incluzând locuri de popas și indicatoare - Realizarea și montarea de indicatoare și panouri de informare, puncte de observare, etc. - Activități de amenajare acolo unde este necesar - Amenajare zonă de promenadă (alei de promenadă, cu bănci, dotări de siguranță, etc.) REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr infrastructuri realizate - Număr beneficiari care utilizează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajare de camping-uri pentru corturi și rulote	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA: 4.2 - Dezvoltarea ofertei de agrement
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, IMM-uri
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Asigurarea condițiilor de recreere pentru turiști - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI: - Identificare terenuri - Intocmire documentații tehnice - Amenajare spații pentru campare - Asigurare utilități - Asigurare acces specific pentru intrare REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr infrastructuri realizate - Număr beneficiari care utilizează infrastructurile respective
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Pachete turistice integrate	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.3 - Dezvoltarea componentei de promovare și marketing turistic a comunei
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, ONG-uri din domeniul turismului, mediul privat care activează în domeniul turismului (cazare, alimentație publică, etc)
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Conceperea unor pachete turistice integrate care sa includă trasee, circuite, produse turistice, specifice sau complementare - Conceperea și oferirea unor programe complexe care să vizeze/integreze și rezervațiile naturale din zonă - Promovarea pachetelor turistice prin metode și canale specifice de marketing REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr pachete turistice - Creșterea numărului de turiști
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA Sulița
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Organizarea de festivaluri și evenimente	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA Sulița	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA Sulița CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.3 - Dezvoltarea componentei de promovare și marketing turistic a comunei
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA Sulița, ONG-uri din domeniul turismului, sportului și culturii, Centrul Cultural Bucovina, Consiliul Județean
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Diversificarea ofertei turistice - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI Dezvoltarea pe viitor a evenimentelor cu tradiție (ex. Zilele comunei, Vacanțe muzicale) dar și susținerea unor evenimente: Festivalul Huțulilor recent inițiate (Hard enduro) sau a altora noi (evenimente culturale – concerte, film, teatru). REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr evenimente - Creșterea numărului de turiști
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Promovarea ofertei de servicii turistice și de agrement a comunei, în parteneriat cu antreprenorii	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 4: CREȘTEREA ATRACTIVITĂȚII COMUNEI MOLDOVA SULIȚA CA DESTINAȚIE TURISTICĂ MĂSURA 4.3 - Dezvoltarea componentei de promovare și marketing turistic a comunei
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, parteneriate diverse
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE - Promovarea ofertei turistice - Creșterea atractivității zonei și a numărului de vizitatori ACTIVITĂȚI - Elaborarea unui brand turistic pentru MOLDOVA SULIȚA și promovare la nivel local, regional, național - Inventarierea infrastructurii și a serviciilor turistice și de agrement din zonă - Prezentarea, în mod centralizat și ușor de utilizat, a ofertei de servicii turistice și de agrement. Aceasta include: harta localității cu obiectivele turistice, de agrement și toate unitățile de cazare, ghid de informații turistice al localității website, etc. - Campanii de marketing REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Număr instrumente de promovare - Creșterea numărului de turiști
Posibile surse de finanțare	FEDR (POR 2014-2020), bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Dezvoltarea de servicii de asistență pentru antreprenori precum: consultanță în accesarea de finanțări nerambursabile, promovare și informare privind oportunitățile de afaceri	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 5: DIVERSIFICAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA MOLDOVA SULIȚA MĂSURA 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Structuri asociative și reprezentative ale mediului de afaceri
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE Dezvoltarea serviciilor de sprijin pentru antreprenorii locali ACTIVITĂȚI - Amenajarea unui spațiu și dotarea acestuia - Acțiuni de informare și consultanță în accesarea de finanțări nerambursabile, planuri de afaceri, înființarea de întreprinderi, obținerea de avize/certificări ș.a.; - Informare privind oportunități de afaceri (ex. studii de oportunitate, analize de favorabilitate pentru areale de producție agricolă etc); - Promovarea antreprenoriatului, ca opțiune de dezvoltare profesională (cursuri de antreprenoriat, organizarea de întâlniri cu antreprenori ș.a.) - Facilitarea expunerii la modele de afaceri de succes pentru domenii REZULTATE/INDICATORI DE REZULTATE - Suprafețe construite - Număr beneficiari
Posibile surse de finanțare	Bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Marketing pentru atragerea de investitori - elaborarea unui pachet de facilități, inventar terenuri și proprietăți și promovare către potențiali investitori	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 5: DIVERSIFICAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA MOLDOVA SULIȚA MĂSURA 5.1 – Sprijinirea mediului de afaceri
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, Structuri asociative și reprezentative ale mediului de afaceri, Camera de Comerț
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE Creșterea atractivității comunei MOLDOVA SULIȚA ca locație de investiții (prin acces facil la informații, furnizarea de facilități etc.). ACTIVITĂȚI - Identificarea locațiilor potențiale ale unor eventuale investiții în comună și crearea unei baze de date - Bugetarea cheltuielilor necesare pentru amenajări și dotări corespunzătoare în vederea valorificării acestora - Elaborarea unei strategii de promovare către potențiali investitori, incluzând: realizare pagină web în minim 3 limbi străine care să ofere informații despre localitate, potențialul de dezvoltare, proximități, campanie de promovare (broșuri de prezentare, spații publicitare în presa scrisă, etc.)
Posibile surse de finanțare	Bugete locale, alte surse legal constituite SubMăsura 19.2 AXA LEADER
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Amenajarea/modernizarea piețelor din localitate pentru valorificarea produselor locale	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 3: EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚILOR AGRICOLE PRIN MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE, DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI LOGISTICII AGRICOLE ȘI SUSȚINEREA ACTIVITĂȚILOR DE PRELUCRARE A PRODUSELOR AGRICOLE <i>Măsura 3.2 - Investiții pentru depozitarea, procesarea, transportul și comercializarea produselor agricole din localitate</i>
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, cooperative, grupuri de producători, Camera de Comerț, fermieri
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE: Sprjinirea producătorilor locali în valorificarea producției proprii și creșterea veniturilor populației rurale ACTIVITATI: -Identificarea locațiilor potențiale pentru astfel de investiții în comună - Bugetarea cheltuielilor necesare pentru amenajări și dotări corespunzătoare a acestora -Amenajarea spațiilor pentru desfacerea produselor locale
Posibile surse de finanțare	PNDR Sub-măsura 4.2. „Investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole” SubMăsura 19.2 AXA LEADER Bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului:	
Amenajare infrastructura de tip broadband pentru îmbunătățirea accesului la serviciile de internet și comunicații	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 5: DIVERSIFICAREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA MOLDOVA SULIȚA MĂSURA 5.3 - Sprijin pentru cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, furnizor de servicii
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE Dezvoltarea infrastructurii de comunicații din comuna MOLDOVA SULIȚA ACTIVITĂȚI - Identificarea necesarului de investiții în infrastructură de comunicații - Sprijinirea elaborării unui plan de pre-fezabilitate și a documentațiilor de urbanism (PUZ) pentru dezvoltarea infrastructurii de broadband - Realizarea de investiții în infrastructura de broadband în zonă Rezultate/Indicatori de rezultate -Nr de utilizatori finali ai infrastructurii de tip broadband
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER Bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOLDOVA SULIȚA
pentru perioada 2016-2026

Titlul proiectului: Inființare de asociații ale producătorilor agricoli locali	
Relevanța pentru Strategia de Dezvoltare a Comunei MOLDOVA SULIȚA	OBIECTIV SPECIFIC 3: EFICIENTIZAREA ACTIVITĂȚILOR AGRICOLE PRIN MODERNIZAREA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE, DEZVOLTAREA SERVICIILOR ȘI LOGISTICII AGRICOLE ȘI SUSȚINEREA ACTIVITĂȚILOR DE PRELUCRARE A PRODUSELOR AGRICOLE Măsura 3.2 - Investiții pentru depozitarea, procesarea, transportul și comercializarea produselor agricole din localitate
Instituții/ actori implicați / potențiali parteneri	Primăria MOLDOVA SULIȚA, cooperative, grupuri de producători, fermieri
Descrierea proiectului (obiective, justificare, potențiale activități, rezultate estimate)	OBIECTIVE: Sprjinirea producătorilor locali pentru inființarea de structuri asociative ACTIVITATI: - Inventarierea producătorilor locali - Sprijinirea asocierii acestora - Consilierea fermierilor în certificarea produselor și construirea imaginii de marketing - Acordarea de facilități producătorilor locali
Posibile surse de finanțare	PNDR - SubMăsura 19.2 AXA LEADER Bugete locale, alte surse legal constituite
Buget estimativ	-
Stadiul proiectului (activități deja întreprinse sau complementare)	-
Perioada de implementare	2016-2026